היינט! פריטאג, 8.30 אוונט אין פרץ אינסטיטוט — פורים שפיל, לעבעדיקע צייטונג, געזאנגס פאראיין — פורים פייערלאכקייט יום-טוב שטימונג — קומט אלע!

זון אויפגאנג — 6.46.
זון אונטערגאנג — 6.30.

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט

יעדן טאג

אידישע וואכרט
THE ISRAELITE PRESS

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

וועטער: וואלקנדיק — קיל

Vol. 20, No. 53. Winnipeg, Friday March 14, 1930. Published daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג — פרייטאג יד׳ אדר, תר״ץ.

פארהער איבער רעניס-טראציע ביל דורכגעפירט אין איילעניש

וואשינגטאן, מארט 14 (איטא).— דער פארהער וועגן דעם פריוויליקן רעניס־טראציע ביל איז דורכגעפירט געווארן אין איין שעה צייט, אן פארזיצער גולד האט פאקטיש ניט געגעבן קיינעם קיין געלע־גענהייט צו ריידן, דערלויבניש זיי בלויז צוצושטעלן שריפטלאכע דערקלערונגען אין פינף טעג צייט.

סענאטאר בליז, וועלכער האט פארגע־שלאגן דעם ביל האט אים באצייכנט ווי ״אן ארמיניסטראציע ביל״ און ער זאגט, אז סעקרעטאר דייווים האט עס פון אים פארלאנגט דעם ביל. דייווים וויל אבער אפנים ניט האבן זיין נאמען פארבונדן מיט דעם ביל, אויס מורא דאס זאל ניט שאדן זיינע פאליטישע אמביציעס אויצ, ווען ער שטעלט אריס זיין קאנדידאטור פאר סענאטאר פון פענסילווניא.

נייע מעלדונג אז באריכט פון ארץ-ישראל קאמיסיע איז שוין אונטערגעשריבן

קלאנג אז ארבעטער מיטגליד פון דער קאמיסיע, סנעל, האט געמאכט געוויסע רעזערוואציעס

(ספעציעלע טעלעגראמעס צו ״דאס אידישע וואכרט״ פון ״איטא״)

לאנדאן, מארט 14 (איטא).— די ״טיימס״ איז אינפארמירט, אז די פאר־לעסטינער אויסקפארשונג קאמיסיע האט נעכטן ווידער נעראכט א זיצונג און האט שוין אונטערגעשריבן דעם באריכט.

פאר די לעצטע עטלאכע טעג האבן זיך דא ארומגעטראגן קלאנגען, אז די קאמי־סיע וועט ארויסגעבן א מערהייט באריכט, אונטערגעשריבן פון בעטערטאן, מארים און שאו, און א מינדערהייט באריכט, אונטערגעשריבן פונ׳ם ארבעטער מיט־גליד פון דער קאמיסיע, סנעל.

עס זיינען דא אבער אורזאכן צו גלויבן, אז דער באריכט, וואס וועט גלייך איבער־געגעבן ווערן צום קאלאניאל מיניסטער, לארד פעספילד, איז אנגענומען געווארן איינשטימיג, אבער אז סנעל האט גע־מאכט געוויסע רעזערוואציעס.

פון אינפארמירטע קרייזן דערוויסט זיך די איטא, אז דער באריכט האט דורכגע־מאכט א צאל ענדערונגען אין געוויסע פונקטן, זינט ער איז צום ערשטן מאל אנגעצייכנט געווארן, און ״אז ע ר וועט פונקט זיין אזויפיל אן איבערראשונג פאר די ארבעטער, ווי פאר די ציו־נ י ס ט ן.״

קינדער-גארטן קאנצערט פון ארב. רינג שול דעם זונטאג

א רייכע פראגראם איז צוגעגרייט גע־ווארן פאר דעם יערלאכן קינדער־גארטן קאנצערט פון אר. רינג שול, וואס וועט דורכגעפירט ווערן דעם זונטאג, מארט 16טן, 3 בייטאג, אין קווינס טעאטער.

אן איינאקטער, צוגאנג, טענץ דע־קלאמאציעס און א. וו. גייען אריין אינ׳ם פראגראם.

דער עולם איז געבעטן צו קומען אין צייט, ווייל דער דורכפיר פונ׳ם פראגראם וועט זיך אנפאנגען פונקט 3 אזיינער, ניט א מינוט שפעטער.

—(::)—

רייכע פראגראם היינט ביי פורים אוונט פון קולטור נעז.

אונטער אויפזיכט פון דער אידישער קולטור געזעלשאפט (סטודענטן ליגע) ווערט דורכגעפירט היינט, 8.30 נ. מ., אין פרץ־זאל, אן עפנטלאכער פורים אוונט.

דאס רייכע פראגראם אנטהאלט אייר־ניקע נומערן פונ׳ם אידישן געזאנג פאר־איין, א ספעציעל צוגעפאסטע פורים שפיל, א לעבעדיקע צייטונג, פאפורי, און א. וו.

דער ארנזשמענט קאמיטעט פארזי־כערט דעם עולם, אז מען וועט גוט פארברייגגען דעם אוונט.

—(::)—

מעות-חטים קאמפיין נייט אן

רבי סאלאמאן פרענק בעט אונז צו דערמאנען דעם אידישן עולם נאך אמאל, אז פסח איז שוין ניט ווייט, און אז אין אנקלאנג מיט דער שיינער אידישער טראדיציע, דארף יעדע אידישע פאמיליע באזארגט ווערן מיט דער מעגלאכקייט צו האבן א פרייליכן יום־טוב.

דער עולם איז דערפאר געבעטן צו ברייגגען זייערע מעות־חטים ביישטייער רונגען וואס פריער צו דער יוניטעד היברו רעליף, אין דער י. מ. ה. א קוואר־טיר, מיין סטריט (ארום סעלקירק עווע.)

נייער גרויסער פלענט געעפנט אין ווינניפעג

״די דזשיימס ראי ווארקס לימיטעד״, איינע פון די מאדערנסטע ״דריי קלייניג דייאינג און פרעסינג פלענטס״ אין ווינ־ניפעג און אין מערב קאנאדע, איז לעצטנס אויפגעבויט, געווארן אויף מאריאן עווע., נארוואור, און וועט דערעפנט ווערן מאר־טאג.

די איינגעטימער זיינען ד. ב. מ. דייוויס, פרעזידענט און דזשענעראל מענעדזשער; הערי גארבעק, וויצע־פרעזידענט און אר־נעלדאכער פארוואלטער און מעקס קער־זשנער, סעקרעטאר־קאסירער און פאר־וואלטער מיט׳ן אפיס.

מער איינצעלהייטן ווענן דער נייער פירמע וועלן די לעזער געפינען אין די־ווייניקער אויסגאבע פון דאס אידישע וואכרט.

נעזעלשאפטלאכער קאלענדאר

פרייטאג, מארט 14

לעבעדיקע צייטונג און פורים פראגראם 8.30 אוונט, אין פרץ־זאל. אויפזיכט אי־דישע קולטור געזעלשאפט.

שבת, מארט 15

רבי הורוויץ: חומש מיט מפרשים, 4 בייטאג, אין מושב זקנים שול.

פורים פייערונג פון קאמיטעט און אנ־היינגער פון רבי זילבערשטיין, 8.30 אוו., אין נייער ת״ת.

פארזאם, פון באבראווער פרויען פאר־איין אין 31 ענדרום סט., 8 אוונט.

פייערונג פון 5טן יאר־טאג פון בר. 2 פוע״צ, 9 אוונט, אין פרץ אינסט.

זונטאג, מארט 16

״ברידזיש און וויסט״ פון אינדוסטרי־עלער יוניאן 8 אוונט, אין פרייהייט טעמפל. פריזן.

״סילווער טי״ פון ליידיס אקזיליערי פון לינת־הצדק ביי מרס. מאניד, 193 ענדרום סטריט, 2.30 ביז 11 נ.מ.

הויז־צו־הויז זאמלונג פון איקאר.

פורים אוונט פון היברו סיק בעט, סאס., אין גרויסן ת״ת זאל.

פארזאם. פון פרויען בקור־חולים, 2.30 נ. מ., אין ליבאוויטשער שול.

פארטיכער ״שאוער״ פאר קליניק באר־ואר ביי מרס. קעיסר, 375 באיד עווע., 3 ביז 11 נ. מ.

״פורים טיי״ ביי מרס. י. בראונסטאן, 41 ארגייל סט., 3 ביז 11 נ. מ.

״סילווער טי״ פאר וויכטיקן צוועק ביי מרס. י. סטאלער, 366 באיד עווע., 3 ביז 11 נ. מ.

מאנטאג, מארט 17

אלגעמ. פארזאם. פון כ. י. ס., 8.30 אוו., אין ת״ת. פלעט פון ״פערקוליאמער״.

עפנטלאכער קאנצערט און טאנץ פון אינדעפ. פרי לאגן, 8 אוונט אין פרץ־זאל מוזיק, פראגראם, בופעט.

פארזאם, פון מוטער־פאראיין פון ת״ת 8.30 אוונט, אין ת״ת.

דינסטאג, מארט 18

אלגעמ. פארזאם. און שוועסטער אוונט פון ליידיס אקז. פון אינד. בני אברהם 8.30 אוונט, אין שול קאר. מענגנס און פאוערס.

פורים שמחה אין הויז פון רבי הורוויץ, 492 פלאראא עווע., 7 אוונט.

אלגעמ. פארזאם. פון יונגע פרויען סיס־טערהוד, 8 אוונט, אין י. מ. א. זאל.

מיטוואך, מארט 19

לייען־קרייז פון מוטער פאראיין פון פרץ־שול, ביי מרס. זלאטין, 389 אלפרעד עווע, 2.30 נ. מ.

באוועגלאכע בילדער ״ווי צו לעבן לאנג און געזונט״ מיט דערקלערונגען פון דר. וויקטאר־פאראיין פון פרץ־שול, 30. 8 אוונט.

״דזשענעראל שאוער״ פאר׳ן באזאר אין מאנוס כרמל קליניק, 2 ביז 11 נ. מ.

לעקציע פון ה. פענער וועגן פארזיער קאמונע, 8.30 אוונט, אין פרייהייט טעמ־פעל. אויפזיכט י. ק. ל.

פארזאם. פון בנות־שלום, 8.30 אוונט אין שטיימאנס האל.

פארזאם. פון מאקאריווער ליידיס סאס., 8.30 אוונט אין עטרת־ישראל שול.

זונטאג, מארט 23

״דילעטאנטן אוונט״ און טאנץ 8.15, אין פרץ זאל אויפן. עסטרייך־פויל. פארב.

—(::)—

פוילישע אידן פאראייניקן זיך צו קעמפן פאר עקאנאמישע אויסבעסערונגען

וואכרשע, מארט 14 (איטא).— אלע אידישע ארגאניזאציעס פאר דער פארבע־סערונג פון דעם עקאנאמישן מצב האבן זיך פאראייניקט, ווי א רעזולטאט פון א קאנפערענץ פון פארטרעטער פון אלע עקאנאמישע און נעזעלשאפטלאכער וואוילזיין ארגאניזאציעס.

די קאנפערענץ איז אפגעהאלטן געווא־רען דא אין בני ברית זאל, אונטער פאר־זיצערשאפט פון סענטראל טרוסקער.

ערשטער אוניווערסיטעט קורס אין אידישער ליטע־ראטור אפן אין באסטאן

איבער הונדערט סטודענטן פארערגיסטרירן זיך פאר ערשטן אידישן אוניווערסיטעט קורס

(ספעציעלע טעלעגראמעס צו ״דאס אידישע וואכרט״ פון ״איטא״)

באסטאן, מאס., מארט 14 (איטא).— דער קורס פון אידישער ליטעראטור באשריבן דעם אידישן ״בעסט סעלער״ געגעבן פון דר. א. א. ראבאק, אונטער אויפזיכט פון מאסאטשוועטער אוניווער־סיטעט דעפארטמענט, איז געעפנט גע־וואָרן לעצטן אונט אין לעקציע צימער פון באסטאנער עפנטלאכער ביבליאטעק.

ארום 400 מענשן האבן באזוכט די ער־שטע לעקציע. צווישן זיי זיינען געווען א סך איינגעלאדענע געסט, איינשליסנדיק די פירער פון דער אידישער געמיינדע. א סך יונגע סטודענטן האבן זיך פארערע־גיסטרירט אויף דעם קורס, וואס וועט דויר אפנהיימער, רב הכולל פון פראג, פון דעם ערשטן טייל פון 18טן יאר־הונדערט. — די זעלבע ביכער זאמלונג, וואס גע־פינט זיך איצט אין דער ביבליאטעק פון אקספארדער אוניווערסיטעט.

דער גרויסער אינטערעס וואס די ער־שטע לעקציע אין אידישער ליטעראטור פאר א קאלערדיק קרעדיט האט ארויסגע־רופן אין די היגע אידישע קרייזן, צייגט, אז ס׳איז דא א שארקער אינטערעס צו אידישער קולטור צווישן די היגע אידן.

א סך האפן, א צום סוף וועלן ביים אר־ביידער וואס מען וועט זיי ארויסוואר־פן דורך דער הינטער טיר.

אן אז זיי דרייען זיך שוין דארטן, ארום די הויכע פענסטער, זיינען שוין בסמיא נאנצע דעה זאנער ביי קהל, און זיינען די איינציקע שתדלנים פאר זייערע ״ארימע ברידער״ ביי די מלכים ושרים.

אין איין זאך האבן זיי זיך בלויז גע־ענדערט פון מרדכי׳ן אן: פאר די פאר־וויזנט יאר האבן זיי, פון שטענדיק דרייען זיך, נעקראגן א ווייכן רוקן ביין. אויב מרדכי האט נאך געקאנט שטיין גלייך ווי א סטרונע און ניט א ריר טאן זיך ווען המן איז געגאנגען פארבי, בוינג זיך היינטיקע מרדכי׳ס אין דרייען ניט נאר פאר א מיניסטער, נאר אפילו פאר דעם קלענסטן ״קנעפל״.

* * *

און דא האט איר נאך עד היום די אסתר׳ס, וואס זיינען נאר ניט אזעלכע ״גרינע״, ווי איר מיינט.

איר מאנט זיך פארלאזן אויף זיי, אויף די אסתר׳ס, — זיי וועלן שוין זייער שטעטל באשטיין . . .

* * *

און די חרבונה׳ס, — זיי זיינען אומע־טום, און וואו מען פארזייט זיי ניט, גייען זיי אויף.

זיי טאנצן אויף אלע חתונות. זיי האבן אן אויער פאר אלץ וואס קומט פאר. זיי ווייסן אלע מאל מיט וועמען עס לויגט זיך אבמבעסן צו האלטן. היינט איז המן אין די פעדערן, זיינען זיי המנ׳ס בעסטע און אנפארטרויסטע פריינט. מארגן פאלט המן אן מרדכי איז עולה לגדולה, חנם־ענען זיי זיך שוין צו מרדכי׳ן און העלפן אים פארציען די פעטליע אויס׳ן האלז פון זייער נעכטיקן פריינט און פראסעק־טאר.

און צום סאמע סוף קויפן זיי זיך נאך איין, אט די ימח־שמו׳ניקעס, אין דער אייביקייט:

״וגם חברונה זכור לטוב . . .״

* * *

זאלמיר דא נאך אייך אויסרעכענען א צעטל פון ויזתאם? פון ושתים? פון ורש״ן? פון אנ־ערע כארא־קטערן פון דער מגילה?

אבער וואס איז דער אונטערשייד? איר זעט דאך שוין, אז זיי זיינען דא, און אז זיי גייען אן יערערער שפילנדיק זיין ראל פאר די פאר טויזנט יאר וואס טיילן אונז אפ פון דער צייט פון דער מגילה?

עס בייטן זיך אביסל די מעטאדן, לויט די געביטענע אומשטענדן, אבער איר דערקענט דא די זעלבע מענשן וואס איר האט באגעגנט אין דער מגילה פון פאר טויזנט יאר צוריק.

* * *

דער איינציקער העלד פון דער מגילה וואס האט זיך אפשר פאר דער צייט אס־גרינדלאכסטן געענדערט, אזוי אז ס׳איז אים אזש שווער צו ווערקענען, איז אונ־זער אלטער גוטער פריינט, קעניג אחש־ורש.

אחשורש, זאגט די גמרא, איז געווען א מלך טיפש, א שוטה, הייסט עס.

היינטיקע אחשורש׳ן זיינען שוין גאר ניט קיין שוטים, אויב זיי ווייסן ווי צו. האלטן זייערע קעפ אויף זייערע פלייצעס.

די שוטים געפינען זיך גאר צווישן די אינטערטאנען זייערע, פון חודו ביז כרש..

אגב - אורחא

פון מארק

די העלדן פון דער מגילה: אמאל און היינט

ווי זאגט עס דארטן — ווער עס זאל עס ניט האבן געזאגט: — די ערד דרייט זיך, און שטייט אויף איין ארט.

דאס הייסט, מען קאן ניט זאגן, — די וועלט פראגרעסירט פארט אביסל, פארט זיינען מיר ציוויליזירטער פון אונזערע עלטער־זיידעס, וואס האבן ניט געוואוסט פון קיין עלעקטרישע שטולף פון קיין גיפ־טיקע גאזן, פון קיין דזשעז און פון קיין אוטאמאביל עקסידענטן.

די ענדערונג איז אבער בלויז אין דער סביבה און אין אירע באדינגונגען. דער מענש פארבלייבט אין תוך דער זעלבער. ס׳איז די זעלבע יענטע, בלויז אנדערש געשלייערט.

וואס ס׳איז געווען אמאל, חוז׳ט זיך איבער היינט, — כאטש אויף א מער מאדערנעם און טיכטיקן שטייגער, — און די העלדן און אינטרינגאנטן פון די אור־אלטע צייטן האבן אנגעפלאייטע יורשים וואס גייען אין זייערע פוס טריט, — ריכטיקער, וואס פארן אויף זיי מיט אוטאמאביל.

און ס׳איז ניטא קיין נייעס אונטער דער זון.

* * *

צען פון המנ׳ס זין האט מען אויפגע־האנגען, אבער המן האט נעהאט ״רב בניו״, — א סך זין, און די איבעריקע זיי־נען געבליבן און האבן זיך געטרייט און געפרוכטפערט, אז די וועלט איז פול גע־ווארן מיט זיי.

וואו איר טוט זיך א קער, שטויסט איר זיך אן אן דער פאמיליע המן, און די המנ׳ס פון אלע לענדער פילן זייער קרו־בה׳שאפט און פלאנעווען צוזאמען זייער זיידנס פלאן: אויסצווארצלען צו פאר־טיליקן און צו פארניכטן וואו ס׳איז נאר דא א איד אויף דער וועלט.

מיט דעם איינציקן אונטערשייד, וואס די מאדערנע המנ׳ס זוכן ניט צו קויפן די אידישע פארטיליקונג מיט זייער נאלד. זיי זיינען קליגער געווארן, און זוכן צו כאפן מציאות.. נאלד איז פאר זיי אליין א טייערע שחורה, און זיי בראקעווען אפילו ניט מיט קיין אידישן נאלד . . .

* * *

די יהודים דרייען זיך נאך עד היום ביי די הויפן פונ׳ם קעניג און ווארטן אויף א ביינדל וואס מען וועט זיי ארויסוואר־פן דורך דער הינטער טיר.

אן אז זיי דרייען זיך שוין דארטן, ארום די הויכע פענסטער, זיינען שוין בסמילא אויסגעטריבן פון דער מגילה, און זיינען די איינציקע שתדלנים פאר זייערע ״ארימע ברידער״ ביי די מלכים ושרים.

אין איין זאך האבן זיי זיך בלויז גע־ענדערט פון מרדכי׳ן אן: פאר די פאר טויזנט יאר האבן זיי, פון שטענדיק דרייען זיך, נעקראגן א ווייכן רוקן ביין. אויב מרדכי האט נאך געקאנט שטיין גלייך ווי א סטרונע און ניט א ריר טאן זיך ווען המן איז געגאנגען פארבי, בוינג זיך היינטיקע מרדכי׳ס אין דרייען ניט נאר פאר א מיניסטער, נאר אפילו פאר דעם קלענסטן ״קנעפל״.

* * *

און דא האט איר נאך עד היום די אסתר׳ס, וואס זיינען נאר ניט אזעלכע ״גרינע״, ווי איר מיינט.

איר מאנט זיך פארלאזן אויף זיי, אויף די אסתר׳ס, — זיי וועלן שוין זייער שטעטל באשטיין . . .

* * *

און די חרבונה׳ס, — זיי זיינען אומע־טום, און וואו מען פארזייט זיי ניט, גייען זיי אויף.

זיי טאנצן אויף אלע חתונות. זיי האבן אן אויער פאר אלץ וואס קומט פאר. זיי ווייסן אלע מאל מיט וועמען עס לויגט זיך אבמבעסן צו האלטן. היינט איז המן אין די פעדערן, זיינען זיי המנ׳ס בעסטע און אנפארטרויסטע פריינט. מארגן פאלט המן אן מרדכי איז עולה לגדולה, חנם־ענען זיי זיך שוין צו מרדכי׳ן און העלפן אים פארציען די פעטליע אויס׳ן האלז פון זייער נעכטיקן פריינט און פראסעק־טאר.

און צום סאמע סוף קויפן זיי זיך נאך איין, אט די ימח־שמו׳ניקעס, אין דער אייביקייט:

״וגם חברונה זכור לטוב . . .״

* * *

זאלמיר דא נאך אייך אויסרעכענען א צעטל פון ויזתאם? פון ושתים? פון ורש״ן? פון אנ־ערע כארא־קטערן פון דער מגילה?

אבער וואס איז דער אונטערשייד? איר זעט דאך שוין, אז זיי זיינען דא, און אז זיי גייען אן יערערער שפילנדיק זיין ראל פאר די פאר טויזנט יאר וואס טיילן אונז אפ פון דער צייט פון דער מגילה?

עס בייטן זיך אביסל די מעטאדן, לויט די געביטענע אומשטענדן, אבער איר דערקענט דא די זעלבע מענשן וואס איר האט באגעגנט אין דער מגילה פון פאר טויזנט יאר צוריק.

* * *

דער איינציקער העלד פון דער מגילה וואס האט זיך אפשר פאר דער צייט אס־גרינדלאכסטן געענדערט, אזוי אז ס׳איז אים אזש שווער צו דערקענען, איז אונ־זער אלטער גוטער פריינט, קעניג אחש־ורש.

אחשורש, זאגט די גמרא, איז געווען א מלך טיפש, א שוטה, הייסט עס.

היינטיקע אחשורש׳ן זיינען שוין גאר ניט קיין שוטים, אויב זיי ווייסן ווי צו. האלטן זייערע קעפ אויף זייערע פלייצעס.

די שוטים געפינען זיך גאר צווישן די אינטערטאנען זייערע, פון חודו ביז כרש..

וויקטאריא סקול, עלטסטע סקול אין ווינניפעג, אפגעברענט נעכטן

די וויקטאריא סקול, קאר. ווילים עווענין און עלען סטריט, איינע פון די עלטסטע סקולס אין ווינניפעג, געבויט אין 1877, איז נעכטן פארברענט געווארן מיט א העלישן פייער איבערלאזנדיק בלויז די פיר ווענט.

די שריפה האט זיך אנגעפאנגען עט־לאכע מינוט נאך צוועלף אזיינער ביי־טאג, ווען די קינדער האבן ערשט גע־האט פארלאזן די סקול פאר מיטאג, און בלויז דריי לערערנס זיינען דארט פאר־בליבן. ז ייהאבן זיך אלע גערעטעט אין צייט.

מען גלויבט אז דער פייער האט זיך אנגעפאנגען פון ״לאנטש רום״ פאראור־זאכט פון אן עלעקטרישן ״מאוסטער״.

די געביידע וועלכע איז איבער 50 יאר אלט, אינווייניק טרוקן ווי א ביין, מיט א סך געהיילץ איינגעבויט אין מיט הילצערנע ביינק, איז באלד ארומגעכאפט געווארן פונ׳ם פייער פון אויבן ביז אראפ און ער האט זיך מיט א מאמענטאלער שנעלקייט פארשפרייט געטריבן פון א שטארקן ווינט.

צען פייער אפאראטן פון אלע זייטן האבן געגאסן אויף דער ברענענדיקער גע־ברענענדיקער געביידע. טויזנטער און ביידע טויזנטער גאלאנס וואסער, אבער דער פייער האט עקשנות׳דיק גע־ברענט און ער האט די געביידע פול־שטענדיק פארניכטעט.

טויזנטער וויניפעגער אינגלאך און מיידלאך האבן אין וויקטאריא סקול גע־קראגן זייער גרעסטע טייל דערציאונג. אין דער דאזיקער סקול האבן געלערנט ארום 700 קינדער.

קינדער יום-טוב׳דיק געשטימט

אמווייניקסטנס פינף טויזנט מענשן האבן זיך פארזאמלט ארום דער שרי־פה, אבער די הויפט ״מחותנים״ און בעלי שמחות״ זיינען געווען חברה קליינ־ווארג פון דער סקול, וועלכע האבן ניט געקאנט דערשטיקן אין זיך זייער שמ־חה, ווע זיי האבן געטראפן א חורבה אנשטאט א סקול, און זיי האבן דערפילט אז ביז, וואס ווען, וועלן זיי ״א לעב־טאג א גוטן טאג״ און זיי וועלן ניט דאר־פען גיין אין סקול. משמעות אז די קונדסים האבן פארגעסן אז אין וויניפעג איז פארא אזא זאך ווי א ״סקול באר־ד״ וועלכע וועט זיך שוין זארגן דערפאר אז זיי זאלן צו לאנג ניט הולען, און זיי וועל־לען זיך מוזן צוריקקערן אין סקול א סך שנעלער ווי זיי דיינקען.

ביי א ספעציעלער פארזאמלונג פון דער וויניפעגער סקול באר׳ד, אפגעהאלטן נעכטן אוונט, איז אנגענומען געווארן א באשלוס אנצופאנגען באלד צו בויען א נייע גרויסע סקול אויפ׳ן פלאץ פון דער אפגעברענטער וויקטאריא סקול.

דערווייל, כדי די קינדער פון וויקטאר־יא סקול זאלן האבן די מעגלאכקייט צו לערנען, איז באשלאסן געווארן צו פאר־ריכטן די ״מייפל ליף״ סקול וואס גע־פינט זיך עטלאכע בלאק פון וויקטאריא סקול. די ארבעט וועט זיך אנפאנגען, און וועט אנגיין טאג און נאכט ביז עס וועט פארטיק ווערן.

״רעכט אויף ארבעט״

ארטיקל פון דר. י. שאפירא וועגן דער אידישער לאגע אין פוילן אין דער אויסגאבע — זייט 3.

מאקדאנאלדס רעגירונג געווינט קרן-טישע אפשטימונג מיט 73 שטימען

לאנדאן, מארט 14 (איטא).— סטענלי, באלדווין האט אנגעהויבן זיין רע־גרינדלאכסטן פארשלאג צו פארדאמען די רעגירונג ״פאר איר וואקלדיקער פאליטיק״, וואס פאראורזאכט איז דורכגעפאלן אין הויז מיט א מינ־דערהייט פון 73 שטימען. אלע ליבעראלן האבן געשטימט מיט דער רעגירונג.

די אפשטימונג איז געווען באטראכט ווי א קריטישע. צוליב דער רעגירונג דורכפאל מיט אן אמענדמענט צום קויזל־ביל דינסטאג, וואו די ליבעראלן האבן גע־שטימט קעגן איר.

מר. באלדווין האט אנגעהויבן זיין רע־דע מיט א ווארימער באגריסונג צום פר־נאנץ מיניסטער, פיליפ סנאודען, צו זיין זילבערנער חתונה, וואס איז אויפגענומען געווארן מיט אפלאדיסמענטן פון אלע ביינקלאך. נאך דער הארציקער באגריסונג איז ער אבער אריבער צו א ביטערער אטאקע אויף דער פינאנציעלער פאליטיק פון דעם זעלבן מיניסטער. די אטאקע האט דערנאך ווייטער אנגעפירט דער גע־וועזענער פינאנץ־מיניסטער, ווינסטאן טשווירטשיל.

ערשטער אידישער ליטעראטור קורס אין באסטאן

איבער הונדערט סטודענטן פארערגיסטרירן זיך פאר ערשטן אידישן אוניווערסיטעט קורס

(ספעציעלע טעלעגראמעס צו ״דאס אידישע וואכרט״ פון ״איטא״)

באסטאן, מאס., מארט 14 (איטא).— דער קורס פון אידישער ליטעראטור באשריבן דעם אידישן ״בעסט סעלער״ געגעבן פון דר. א. א. ראבאק, אונטער אויפזיכט פון מאסאטשוועטער אוניווער־סיטעט דעפארטמענט, איז געעפנט גע־ווארן לעצטן אונט אין לעקציע צימער פון באסטאנער עפנטלאכער ביבליאטעק.

ארום 400 מענשן האבן באזוכט די ער־שטע לעקציע. צווישן זיי זיינען געווען א סך איינגעלאדענע געסט, איינשליסנדיק די פירער פון דער אידישער געמיינדע. א סך יונגע סטודענטן האבן זיך פארערע־גיסטרירט אויף דעם קורס, וואס וועט דויר אפנהיימער, רב הכולל פון פראג, פון דעם ערשטן טייל פון 18טן יאר־הונדערט. — די זעלבע ביכער זאמלונג, וואס גע־פינט זיך איצט אין דער ביבליאטעק פון אקספארדער אוניווערסיטעט.

דער גרויסער אינטערעס וואס די ער־שטע לעקציע אין אידישער ליטעראטור פאר א קאלערדיק קרעדיט האט ארויסגע־רופן אין די היגע אידישע קרייזן, צייגט, אז ס׳איז דא א שארקער אינטערעס צו אידישער קולטור צווישן די היגע אידן.

א סך האפן, א צום סוף וועלן ביים אר־ביידער וואס מען וועט ארויסוואר־פן דורך דער הינטער טיר.

אן אז זיי דרייען זיך שוין דארטן, ארום די הויכע פענסטער, זיינען שוין בסמילא אויסגעטריבן פון דער מגילה, און זיינען די איינציקע שתדלנים פאר זייערע ״ארימע ברידער״ ביי די מלכים ושרים.

אין איין זאך האבן זיי זיך בלויז גע־ענדערט פון מרדכי׳ן אן: פאר די פאר טויזנט יאר האבן זיי, פון שטענדיק דרייען זיך, נעקראגן א ווייכן רוקן ביין. אויב מרדכי האט נאך געקאנט שטיין גלייך ווי א סטרונע און ניט א ריר טאן זיך ווען המן איז געגאנגען פארבי, בוינג זיך היינטיקע מרדכי׳ס אין דרייען ניט נאר פאר א מיניסטער, נאר אפילו פאר דעם קלענסטן ״קנעפל״.

* * *

און דא האט איר נאך עד היום די אסתר׳ס, וואס זיינען נאר ניט אזעלכע ״גרינע״, ווי איר מיינט.

איר מאנט זיך פארלאזן אויף זיי, אויף די אסתר׳ס, — זיי וועלן שוין זייער שטעטל באשטיין . . .

* * *

און די חרבונה׳ס, — זיי זיינען אומע־טום, און וואו מען פארזייט זיי ניט, גייען זיי אויף.

זיי טאנצן אויף אלע חתונות. זיי האבן אן אויער פאר אלץ וואס קומט פאר. זיי ווייסן אלע מאל מיט וועמען עס לויגט זיך אבמבעסן צו האלטן. היינט איז המן אין די פעדערן, זיינען זיי המנ׳ס בעסטע און אנפארטרויסטע פריינט. מארגן פאלט המן אן מרדכי איז עולה לגדולה, חנם־ענען זיי זיך שוין צו מרדכי׳ן און העלפן אים פארציען די פעטליע אויס׳ן האלז פון זייער נעכטיקן פריינט און פראסעק־טאר.

און צום סאמע סוף קויפן זיי זיך נאך איין, אט די ימח־שמו׳ניקעס, אין דער אייביקייט:

״וגם חברונה זכור לטוב . . .״

* * *

זאלמיר דא נאך אייך אויסרעכענען א צעטל פון ויזתאם? פון ושתים? פון ורש״ן? פון אנ־ערע כארא־קטערן פון דער מגילה?

אבער וואס איז דער אונטערשייד? איר זעט דאך שוין, אז זיי זיינען דא, און אז זיי גייען אן יערערער שפילנדיק זיין ראל פאר די פאר טויזנט יאר וואס טיילן אונז אפ פון דער צייט פון דער מגילה?

עס בייטן זיך אביסל די מעטאדן, לויט די געביטענע אומשטענדן, אבער איר דערקענט דא די זעלבע מענשן וואס איר האט באגעגנט אין דער מגילה פון פאר טויזנט יאר צוריק.

* * *

דער איינציקער העלד פון דער מגילה וואס האט זיך אפשר פאר דער צייט אס־גרינדלאכסטן געענדערט, אזוי אז ס׳איז אים אזש שווער צו דערקענען, איז אונ־זער אלטער גוטער פריינט, קעניג אחש־ורש.

אחשורש, זאגט די גמרא, איז געווען א מלך טיפש, א שוטה, הייסט עס.

היינטיקע אחשורש׳ן זיינען שוין גאר ניט קיין שוטים, אויב זיי ווייסן ווי צו. האלטן זייערע קעפ אויף זייערע פלייצעס.

די שוטים געפינען זיך גאר צווישן די אינטערטאנען זייערע, פון חודו ביז כרש..

פוילישע סטודענטן מאכן אנטי-אידי-שע ראיאטן אין ווארשע

וואכרשע, מארט 14 (איטא).— עטלא־כע אידישע סטודענטן זיינען פארוואונ־דעט געווארן, ווען אנטיסעמיטישע סטו־דענטן, נאכדעם ווי זיי האבן דורכגעפירט א גאנץ־דעמאנסטראציע, האבן זיך צוזאמ־מענגעקליבן אינ׳ם אנאטאמישן אינסטי־טוט און האבן פון דארטן ארויסגעוואָרן אלע אידישע סטודענטן.

די אנטיסעמיטן האבן ארויסגעהאנגען א שילד אין פראנט פון דער אינסטיטוט געביידע, וואס האט געלויטעט: ״אידן פארבאטן אריינצוגיין״.

בעת די עקסצעסן זיינען אנגעגאנגען, האט דער הויפט פון דעם אינסטיטוט צור געקוקט זיך צו די האנדלונגען פון די אנ־טיסעמיטישע סטודענטן און האט גע־לאכט.

בעת דער נאסן־דעמאנסטראציע זיינען אייניקע אידישע פארבייגייער געשלאגן געווארן. אידישע סטודענטן זיינען אויך טיסמן שול.

וואכרשע, מארט 14 (איטא).— ווי א רעזולטאט פון די נעכטיקע סטודענטישע דעמאנסטראציעס, האט דער דעקאן גע־שלאסן דעם אנאטאמישן אינסטיטוט.

די אינצידענטן זיינען אויסגעבראכן, ווען די אנטיסעמיטישע סטודענטן האבן געפאדערט די באזייטיקונג פון די אידי־שע מעדיצינישע סטודענטן, ביז זיי וועלן צושטעלן מער אידישע קערפערס.

אב. גאלדבערג אין פארט-ווילים דעם זונטאג

אב. גאלדבערג, באוואוסטער ציונים־טישער פירער און אראטאר, פארלאזט וויניפעג מארגן (שבת) אוונט. אויף זיין וועג צוריק שטעלט ער זיך אפ אין די צווילינג שטעט, און וועט אדרעסירן א מאסן־פארזאמלונג אין פארט ווילים זונ־טאג אוונט. אלע אידן פון פארט־ארטור און פארט־ווילים וועלן זיכער ניט דורכ־לאזן די געלעגענהייט צו הערן וואס ער האט זיי צו זאגן.

פארזוך איינצופירן מיליטערישע אי־בונגען אין היגע שולן דורכגעפאלן

א פארטרעטער פון ״דאס אידישע וואכרט״, האט זיך נעכטן ביינאכט דער־וואוסט ווענן אן אינטערעסאנטער פאר־סירונג וואס עס האט זיך אפגעשפילט לעצטן דינסטאג ביינאכט ביי א קאמי־טעט פארזאמלונג פון דער ווייניפעגער ״סקול באר״. דעם סוד האט ער זיך דערוואוסט פון מ. א. גרעי, ״סקול טראס־טי״ פאר נארט ווייניפעג.

מיט אומגעפאר זעקס וואכן צוריק, איז צו דער ״סקול באר״ געקומען א דעלע־גאציע פון ״קאדעט טריינינג״, און האט זיי פארגעשלאגן אויסצופירן קאדעט טרעניירונג אין די ווייניפעגער סקולס.

די דעלעגאציע האט זיך הויפטזעכלאך געשטיצט אויף דער וויכטיקייט פון ״פיזי־שע איבונגען״ פאר די אינגלאך אין שול עלטער.

די סקול באר אלס א גאנצע האט דער דעלעגאציע דערקלערט אז וואס אנ־באלאנגט פיזישער איבונג, האבן עס די אינגלאך אין די ווייניפעגער פאבליק סקולס אונטער אויפזיכט פון א ספעציע־לן אינסטרוקטאר, און קיין אנדערע אי־בונגען דארפן זיי אלס יונגע קינדער ניט האבן.

די דאזיקע פארהאנדלונגען, צי זאל מען איינפירן מיליטערישע איבונגען אין די פאבליק סקולס זיינען אנגעגאנגען ארום זעקס וואכן צייט, און לעצטן דינ־סטאג אוונט איז די דאזיקע פראגע גע־נומען געווארן צו א אפשטימונג פון די סקול באר״ד האט באשלאסן ניט צו נעמען קיין שטעלונג צו דעם ענין.

אינטערעסאנט איז וואס די פאלגנדע ארגאניזאציעס זיינען געקומען צו דער לעעטער פארזאמלונג וואו עס איז פאר־האנדלט געווארן די דאזיקע פראגע און זיי האבן אויסגעדריקט זייער אויסצופיר־דענהייט מיט דעם פארשלאג פון דער ״קאדעט טריינינג״ דעלעגאציע. זיי זיי־נען: די פרוי

אנגעפירט פון'ם לערער פארבאנד פון די אידישע וועלטלעכע שולן אין קאנאדע

פאר וואָס וויינט אלטע?

מלכה חפץ-טוזמאן

— אלטע וואָס מאכט איר? — וויינט אלטע.
— אלטע, וואָס שרייבט הערש-בער פון דינסט? — וויינט אלטע.
— אלטע, זיין וועט מען קריינדלען אויסשניידן די באַראַוווקן? — וויינט אלטע.

צי איך די מאמען פאר א פאַלע: — מאמע, וואָס וויינט אלטע?
— אך, לאָז צורו, קינד! א אידענע — וויינט זי... — זאָגט די מאמע.
אלטע איז געווען מיינע א ווייטע קרובה פון דעם טאטנס צד, און אפשר פון דער מאמעס צד. דאָ קאָן איך קיינמאל צו קיין טאָלק ניט קומען ווייל מיין מאמע איז אויך מיין טאטנס א קרובה. איז קאָן זיין, אז אלטע איז מיר א קרובה אי פון טאטנס צד, אי פון דער מאמעס צד.

אין דעם שטעטל גארינסק, וואָס איז גרויס ווי א גענין, אָט אין דעם שטעטל, וואו חזרים פאשען זיך אין מיטן מארק אויפ'ן גרינעם גראָז, איז אלטע געבאָרן געווארן. דאָ האָט זי התונה געהאט. האָט קינדער אויסגעהאָדעוועט און — דאָ האָט זי אירע אויגן אויסגעוויינט.

ווייסט איר דאָך אוואדע ניט, אז מ'וויינט זיך אויס די אויגן? — איז אָט וועט איר הערן:

— אלטע, די בחמה האָט זיך שוין פארלאָזט? *) — וויינט אלטע.
— אלטע, וואָס מאכט קייקע מיט'ן חולאת? (קייקע האָט אָנגעהויבן קרייען ווי א האן) — וויינט אלטע.
— אלטע, ווען דארף זיך ארטשיק שטעלן? **) — וויינט אלטע.
צי איך די מאמע, פאר א פאַלע: — מאמע, וואָס וויינט אלטע?
— אך, לאָז צורו, קינד! א אידענע, וויינט זי... — ענטפערט די מאמע

* * * * *

— מאמע, וואָס מיינט "צוויי מתים גייען מאנצן"?

אָט אנטקעגן וואָס איך האָב דאָס געפרעגט: בייקע, אלטעס עלטערע טאָכטער, איז א כלה געווארן אפר משה-גארגל, וועלכער קאָן א קאָן אן עק ניט פארבינדן... איז אז "צוויי מתים גייען מאנצן" — וויינט אלטע...
און אז דער חתן האָט די תנאים אָפּגעשיקט — פירט מען שוין אלטען מיט די רויטע אויגן צום פעלדשער.

— וואָס עפעס צום פעלדשער?
— טאָ וואו זאָל מען נעמען א דאָקטאָר אין גארינסק?
זאָגט דער פעלדשער: — ליבע פראו, דאָס קומט פון פיל וויינען.
— און אז ס'איז ביטער? ... — כליפעט שוין אלטע...
— יאָ, יאָ, ביטער ... — חזר'ט איבער דער פעלדשער.
און ביי אלטען האָבן זיך געעפנט נייע קוואָלן.

אָט אזוי האָט זיך אלטע די אויגן אויסגעוויינט, פשוט אויסגעוויינט. זיי זיינען איר מיט די טרערן אויסגערונען. דאָס הייסט, ניט מיטאמאָל, נאָר פריער האָט איר גענומען זשומען אין קאָפּ, און שפעטער — קלינגען אין די אויערן, אז אלטען פלעגט זיך דוכטן, אז מען קלאפט מיט טאצן, ביז — זי האָט די ראיה פארלאָרן. און געשען איז דאָס, בעת זי האָט גענומען איינלייגן וועלמן און רייסן קברים, ווען איר ארטשיק האָט זיך געדארפט שטעלן. און זעען האָט מען געדארפט, אז ער זאָל זיך ניט שטעלן אזוי ווי הערש-בער — א געזונטער, גרייט צום אָפּגעבן.

* * * * *

גארינסק איז אָנגעכמורעס. די דריטהאלבן איין-און-צוואנציקערס זייגען אוועקגעפאָרן זיך שטעלן. די אָנגעקליבענע טרערן פון די נאָענטע קרובים וואָרמען אויף א שלעכטער בשורה, אז זיי זאָלן זיך קענען פריי צעגיסן און צעשוואומען. האָט מיין קרובה אלטע ניט געוואָרט און טייכן טרערן האָבן זיך אריבערגעגאָסן איבער רויטע ברעגן — און ארטשיקן האָט מען סיי ווי סיי אָפּגעגעבן...

— אלטע, וואָס שרייבט ארטשיק? — וויינט אלטע.
— אלטע, ווען קומט הערש-בער אהיים? — וויינט אלטע.
— אלטע, שוין פאַרריכט דעם דאך? — וויינט אלטע.
— אלטע, וואָס מאכט קייקע? — וויינט אלטע.
— וואָס וויינט אלטע? — צי איך די מאמע פאר א פאַלע.
— לאָז צורו, קינד! א אידענע וויינט ... — זאָגט די מאמע.

* * * * *

— מאמע, וואָס מיינט: "אז גאָט וויל, שיסט א בעזים"?

האָט דער בעזים אזוי געשאָסן: אלטעס א פעטער איז געשטאָרבן און האָט איר א ירושה איבערגעלאָזן. האָט מען פאַרריכט דעם דאך און "אלץ אין דער וועלט"...

שיסט נאָכאמאָל דער בעזים און הערש-בער קומט אהיים פון דינסט
— א יונג "כאָטש א טרונק וואסער צו טאָן" — און טוט א לייטישן שידוך.

שיסט ווידער דער בעזים און קריינדלס בראָדאוווקע פאלט אליין אראָפּ.
און ווייטער שיסט דער בעזים און ביילקע האָט חתונה.
און נאָך א שאָס פון בעזים און קייקע הערט אויף קרייען ווי א האן.
און מיט'ן לעצטן שאָס פון בעזים ווערט ארטשיק אויסגעבראַקירט און קומט אויך אהיים.

— מזל-טוב, אלטע! — וויינט אלטע.
— זאָל זיין מיט גליק, אלטע! — וויינט אלטע.
— זאָל מען שוין פון קיין קרענק ניט וויסן! — וויינט אלטע.
— מאמע, צי איך מיין מאמע פאר דער פאַלע, וואָס זשע וויינט אלטע?
— אך, לאָז צורו! — זאָגט די מאמע.

יתהא

*) אויפגעהערט גיבן מילך; **) אויפגעפאָדערט ווערן צו מיליטער.

:: ליידער :: מעשה'לאך פון קינדער מעשה'לאך פון

פרילינג

פון יוסף הלל לעווי

1.

הייסע זילבער-שטראלן גליען
נעמען איז און שניי צעשמעלצן,
שוין אראָפּ די ווייסע פעלצן ...
פעלדער הויבן אָן בליען,

עס וועלן זיך אין סאמעט-גראָז
באלד באוויזן שטיל, מיט ציטער
ערשטע בלומען, אָן צעבלאָזן
וועט דער ווינט זייער זילבער-פליטער.

2.

עס וויגט זיך שוין אין זון א צווייגל,
עפנט אויף א בלילטל גרין,
און עס הייפן אום די פייגל
פול מיט שמחה און זיי פליען ...

און זיי פלאטערן און זינגען
מיט די שנעבעלאך פיק־פיק־פיק!
און זיי פרינגען און זיי שפרינגען
אויף פאר פרייד־טשירוק־טשיריק! ..

3.

איך וועל רייסן מיר און קראנצן
בליטשלאך ווי דער הימל בלוי,
אויף די סאמעט-גראָז טאנצן,
איינגעפרעלטע מיט טוי.

ווען אויף לאנקעס אין די גראָזן
גליען וועט דער זונענשיין,
וועל איך ווי א פישל לאָזן
זיך אין טויכל פון אריין.

4.

לויפט פארביי א ווינטעלע,
קושט מיר יעדעס גלידר,
רייס איך מיר א בינטעלע
בלימעלאך פריש צעבליט.

פלעכט איך זיי ווי פערעלאך —
רויט און גאָלד און בלוי —
איין אין מיינע הערעלאך.
בין איך שוין אזוי! ..

5.

שמעטערלינג, דו זילבער-מאטער,
הער, ווי ווינט און זון דיך רופט! ..
שמעטערלינג, דו ליבער פלאטער,
ציטער, פלאטער אין דער לופט!

דיינע זיידנווייכע דינע
פליגעלאך פאנאדערגעשפריט,
טראָג זיך איבער פעלדער גרינע
אין דעם בלויען הימל-ווייט ...

לאָז דיין טאָג אין גליק פארשוואבן,
לעב זיך פריי און גליקלאך אויס,
ווייל דער קורצער פלאטער-לעבן
מיט דער אוונט זון גייט אויס ...

שמעטערלינג, דו זילבער-מאטער,
הער ווי ווינט און זון דיך רופט ...
שמעטערלינג, דו ליבער פלאטער,
ציטער, פלאטער אין דער לופט! ..

———(:-:)———

שאראדעס

שאראדע נומער 16

מיין 1טער איז אין גוט און ניט אין בלוט,
מיין 2טער איז אין רעלס ניט אין פעלז,
מיין 3טער איז אין קאָן און אויך אין טאָן,
מיין 4טער איז אין זאק און ניט אין מאק.

שאראדע נומער 17

מיין 1טער איז אין גוט און ניט אין טוט,
מיין 2טער איז אין מאָל און אויך אין טאָל
מיין 3טער איז אין קאָפּ און אויך אין טאָפּ
מיין 4טער איז אין לאנד ניט אין שאנד.

שאראדע נומער 18

מיין 1טער איז אין קאָץ און ניט אין ראָץ
מיין 2טער איז אין ראד און ניט אין באד,
מיין 3טער איז אין פאר און אויך אין נאר
מיין 4טער איז אין קלעם און ניט'אין נעם

צוגעשיקט פון אלטער קונעראוו

ענטפערס אויף די שאראדעס פון מארט 7טן: נו. 13, מעשה; נו. 14, ירושלים; נו. 15, גאָלד. ריכטיקע ענטפערס האָבן צוגעשיקט די קינדער: ברכה ראָבינסאָן, מילקע שיינים, סעם ספרינגמאן.

———(:-:)———

וויצן

— ווער קלינגט?
— דאָס איז דער דאָקטאָר, ער וויל דיך באזוכן.
— זאָגט אים, אז כ'קען אים איצט ניט זעען. איך בין קראנק.

* * *

א לערער האָט געלערנט מיט קינדער, האָט ער זיי דערקלערט וועגן א געוועץ פון וואָרימקייט און האָט געבעטן אז די שולער זאָלן געבן א ביישפיל.

— ווינטער איז דער טאָג קלענער און זומער גרעסער — האָט זיך איינער אָפּגערופן. אז איך ליג אונטער א קאָלדרע, ווען עס איז וואַרעם צי איך אויס די פיס אויסער דער קאָלדרע, און אז עס איז קאלט קארטשע איך זיך איין.

צוגעשיקט פון ברכה ראָבינסאָן

* * *

משה האָט אָנגעטאָן זיין זאק אויף דער לינקער זייט. ווען די מאמע האָט דאָס דערזעען האָט זי אים געפרעגט פאַרוואָס ער האָט דאָס געטאָן.

— איך האָב אָנגעטאָן אויף דער זייט, ווייל אויף דער אנדערער זייט איז א לאָך, האָט משה געענטפערט געלאָסן.

מיין הונט

איך וועל אייך דערציילן וועגן מיין הונט וואָס איך האָב געהאט לעצטן ווינטער. איך האָב אים געקראָגן א מתנה. אין אייניקע טעג האָט ער זיך צו מיר צוגעוואוינט און אָנגעפאנגען מיר נאָכלויפן וואו איך בין נאָר געגאנגען. זיין נאָמען איז געווען רעקס. איינמאל בין איך אוועק מיט רעקס'ן אין קראָם. איך בין אריין אין דער הונט איז געבליבן אין דרויסן. אין קראָם האָב איך געקויפט א שליטעלע און א שפאן פאר רעקס'ן, נאָר ווען איך בין פון סטאָר אַרויס האָב איך דעם הונט ניט געפונען. איך בין גלייך אוועקגעלאָפן אהיים, און דאָרט אין קיך איז געלעגן דער הונט. איך האָב אים אָנגעטאן דעם שפאן און איינגעשפאנט אין שניטעלע. אין עטלאכע טעג האָט ער זיך אויסגעלערנט צו שלעפן דעם שליטן און אָפּשטעלן זיך ווען איך האָב אים געהייסן. איינמאל ווען איך בין מיט אים, געווען ביי דער סטאנציע אין רעקס אַרויסגעגאָן אויף די רעלסן און די באן וועכע איז גראָדע גלייך אָנגעקומען. איז אים איבערגעפאָרן אויף טויט.

ירוחם שוסטער, 9 יאָר.

———(:-:)———

רעטענישן

1. ווען פאלט מען און מען צעשלאָגט זיך ניט?
2. ווען קרינט א הונט א נאָמען?
3. ווען בלייבט א סוחר אין איין העמד?
4. מיט וואָס הויבט זיך אָן דער טויט און מיט וואָס לאָזט ער זיך אויס?
5. א אינגל האָט געזעען, ווי א פויגל איז געפליגן און א הונט איז געזעסן אויף דע סעק. ווי קען דאָס זיין?
6. אמאָל איז אן אורח געקומען אין א קרעטשמע. האָט ער דאָרט געטראָפן א קליין מיידעלע.

פרעגט ער ביי איר — וואו איז דער טאטע?

ענטפערט זי — דער טאטע וואָרפט די לעבעדיקע אויף די טויטע.

פרעגט ער — וואו איז די מאמע?

ענטפערט זי — די מאמע קרענקט.

פרעגט ער ווייטער — וואו זיינען די ברידער?

ענטפערט זי — זיי זיינען גענאנגען זוכן וואָס זיי האָבן ניט פארלאָרן.

פארשטייט ער ניט וואָס זי מיינט, און פרעגט ווייטער — וואָס זאָל איך טאָן מיט מיין פערד?

ענטפערט זי — מאך אים חתונה מיט'ן זומער אדער מיט'ן ווינטער. האָט ער אלץ ניט פארשטאנען וואָס זי מיינט. — ווי אזוי דארף מען פארשטיין אירע תשובות?

———(:-:)———

בריוו קאסטן

לייזער אוסישקין: קענסט זיך אָנשליסן אָן קינדער ווינקל. דיין צווייטע שאראדע וועט געדרוקט ווערן, די ערשטע איז ניט ריכטיק.

מיימי גארדנער: מיר זעען ניט איבער קיינע צוגעשיקטע מעשה'לאך אין ענגליש. שרייב אידיש.

סעם ספרינגמאן: דיין שאראדע וועט נעדרוקט ווערן.

רחל סלאָבין: די רעטענישן וועלכע דו האסט צוגעשיקט זיינען שוין אמאָל נעדרוקט.

חנעלע גיטערמאן: דיין מעשה'לע "שמואל'יק און דאָס קעלבל" וועלן מיר דרוקן.

מיכעלע פריזיס: דיין לידעלע איז גאר גאר קליין.

כעמל גוטקין: דיין שאראדע איז צו שוואך.

מילקע שיינים: דיין שאראדע וועלן מיר דרוקן.

זוען שפייז זויערט

באזיסט דעם מאָגן—מאָמענטאל

מעשה'לאך פון לעוו טאָלסטאָי

דאָס קעלבל אויפן אייז

א קעלבל איז ארומגעשפרונגען איבער'ן שטעלבל און האָט זיך אויסגעלערנט צו מאכן קריינען.

אז ס'איז געקומען ווינטער, האָט מען דאָס ארויסגעלאָזט אויפ'ן אייז נאָך א טרונק. אלע קי זיינען פארזיכטיק צוגעגאנגען צו דער קאָריטע. דאָס קעלבל האָט זיך א לאָז געטאָן מיט האסט, פארבויגן דעם עק און געגומען זיך דריין.

ביים ערשטן קרייז האָט עס זיך אויסגעגליטשט און צעקלאפט דעם קאָפּ אָן קאָריטע.

האָט זיך עס גענומען קלאָגן: — ווייי איז מיר! ביז די קני אין שטרוי בין איך ארומגעלאָפן און ניט געפאלן, און דאָ אויפ'ן גלאטן ארט האָב איך זיך אויסגעגליטשט.

אָן אלטע קו האָט געזאָגט צו אים: — ווען דו וואלסט ניט געווען קיין קעלבל, וואלסטו געוואוסט, אז וואו ס'איז לייכטער ארומצופליען, דאָרט איז שווערער זיך איינצוהאלטן אויף אָן ארט.

———(:-:)———

די מעלקנדיקע קו

איינער האָט געהאט א קו. האָט זי געגעבן א טעפל מילך א טאָג.

אמאָל האָט דער מענש פארבעטן געסט. כדי צו האָבן פאר זי געסט מער מילך, האָט ער אין משך פון צען טעג די קו ניט געמאָלקן. געמיינט, אז אויפ'ן צענטן טאָג וועט אים די קו געבן צען טעפלאך מילך. די מילך האָט אָבער ביי דער קו איבערגעבלעבן אז די קו האָט גענומען געבן נאָך ווייניקער מילך ווי פריער.

———(:-:)———

דער פישער און דאָס פישעלע

א פישער האָט געפאנגען א פישעלע. רופט זיך אָפּ דאָס פישעלע צום פישער: — לאָז מיך, פישער, אָפּ צוריק אין וואסער אריין. זעסט דאָך — איך בין קליין און דו וועסט פון מיר קנאפּ וואָס הנאה האָבן. לאָזט מיך אָבער אָפּ, וואָקס איך אויס — און דאָן ווען דו פאנגסט מיך, האָסטו פון מיר מער נוצן.

ענטפערט דער פישער: — א נאר וועט זיין דער וואָס וועט וואָרפן אויף גרעסערע נוצן און דערוויל די קלענערע ארויסלאָזן פון דער האנט.

———(:-:)———

דער פויער און דאָס פערד

א פויער איז געפאָרן אין שטאָט אריין נאָך האָבער פאר זיין פערד, ווי זיי זיינען ארויסגעפאָרן פון דארף, האָט דאָס פערד געגומען ציען צוריק אהיים.

דער פויער האָט אים דערלאנגט מיט דער בייטש, איז עס אוועק און טראָכט זיך ווען פויער: — וואוהין טרייבט ער מיך, דער נאר?

ביים אריינפאָרן אין שטאָט זעט דער פויער, אז דעם פערדל איז שווער זיך צו שלעפן אין בלאָטע. האָט ער פארקירעוועט אויפ'ן ברוק. דאָס פערד האָט זיך אָבער געריסן פון ברוק אראָפּ. דער פויער האָט

ארום צוויי שטונדן נאָכ'ן עסן לייזן א סך מענשן פון זויערע מאָגנס. זיי רופן דאָס אומפארדייאונג. דאָס מיינט אז די נערוון פון מאָגן זיינען איבערסטימולירט געוואָרן. אן איבערפלוס פון זויערקייט. דער אופן צו קאָרעגירן דאָס איז מיט אן אלקאלי, וואָס נעטראלזירט א סך מאל איר פארנעם אין זויערקייט.

דער ריכטיקער מיטל איז פיליפס מילק אף מאגנעזיא — בלויז א טעמ'לאָזע דאָזע אין וואסער. עס איז אנגענעם, גוט און ניט שעדלאך. דאָס איז פארבליבן דער סטאנדארד מיט דאָק-טוירים אין פארלויף פון די 50 יאָר זינט עס איז דערפונדן געוואָרן.

דאָס איז די שנעלע מעטאָדע, רע־זולטאטן קומען כמעט מאָמענטאל. דאָס איז די גוט געהייסענע מעטאָדע. אויך וועט קיינמאל ניט נוצן קיין אנדע־רע וועג איר ווייסט.

זייט זיכער צו קויפן די ריכטיקע פיליפס מילק אף מאגנעזיא צוגעגעבן פון דאקטוירים פאר 50 יאָר אין קאָ־ווענטן אינדערפלוס זויערקייטן. ווענן אינדערפלוס פולע איינצעלחייטן. אין יעדן דראָג סטאָר.

פאַרשטאפונג גנב'עס אַוועק אייער געזונט

פארטרייבט עס פון אייער סיסטעם מיט קעלעגג'ס אָל-בראן

פארשטאפונג גנב'עס אוועק דאָס בעסטע פון אייער לעבען. עס פארבייט אויך פון קראָפּ, כחות און געזונט! און פיעלע מענשען באַגרייפן ניט אז שטענדיגע מעדקייט, אנדויזנער עונג, שלעכטער אָטעם, זיינען אָפּט צייכענס אז אייער סיס־טעם לוידט פון פארשטאפונג.

איהר מיגט באַזויזיגן גיפטיגע שפייז־אָפּפאלן פון אייער סיסטעם אין האַלטען זיי בסדר אין באַזויזיגען אָבער עס איז דאָ א ריכטיגער אין נישט־ריכטיגער וועג. פילס, דראָגס און געוועהנלעכע אָפּ־פיהר מיטלען גיבען בלויז צייטוויליגע הילף — אין זייער דאָזע מוז אומער פאר־גרעסערט ווערען אום צו זיין וועהרזאם.

דער גרויסער נאַטירלעכער רייניגער איז קעלעגג'ס אָל־בראן. א געשמאקער סיר־רופ, וואָס גיט אייך אויזען אויף צי פראָ־דוציערען בלוט — אין, אויבער אָטעם, מאָ־זויזיגע עס פארשטאפונג.

דאָקטוירס רעקאָמענדירן אָל־בראן, עס איז נאַראנטירט. צוויי עס לעפער טעג־לוך. אין בראָנזיגע פאַלען — מיט יעדען מאָלצייט. געדווינקט אָן קעלעגג'ס איז דער אריגינעלער אָל־בראן — דער פראָ־דוקט וואָס טויזענדען מענשען האָבען גוט־געהייסען.

עס וועט אייך געפעלען דער טעם פון ניט אין אָל־בראן. עכט עס אין פארשידענע אופנים. געשמאק מיט מילך אדער קרעם — פרוכט אדער האָניג. מאַכט מאָפינס מיט דעם. ביי אלע גראָסערס. אין דעם רוטען און גרויגעס בעלעדזיג. ווערט סערד ווירד אין האָטעלס אין רעסטאָראנטס. גע־מאַכט פון קעלעגג אין לאָנדאָן, אנטאַריאָ. קעלעגג'ס אָל־בראן איז אבסאָלוט ביסר אונטער דער השגחה פון הגודת חרבנים פון מאַראַטאָן.

Kellogg's
ALL-BRAN

ניי מאשינען

אייף זייער קליי־נע איינצאלונ־גען קאָנט איר קריגן ביי מיר. 15 יאָר דערפאָ־רונג. דער עלט־סטער אידישער אגענט. איך קאָן אויך פארריכטן אייער מאשין. טעלעפאָנירט 52 501

JOS. LITMAN
156 Dufferin Ave. Phone 52 501

תענית אסתר און דער יום-טוב פורים

דער תענית וואָס קומט פאר דעם דריי־צענטן טאָג איז חודש ווערט אָנגערופן "תענית אסתר". דאָס איז צום אנדייגק פון דעם תענית וואָס אסתר האָט געפאָ־דערט, אז אלע אידן זאָלן אפהיטן אין דעם טאָג ווען זי איז אויף דעם פארלאנג פון איר אָנקל מרדכי געגאנגען צו אחשורוש'ן ווירקן אויף אים, אז ער זאָל בטל מאכן די גזירות פון דעם צורר המן.

דער פערצנטער טאָג אין חודש אדר איז דער יום-טוב פורים. פורים נעמט זיך פון וואָרט "פור", וואָס מיינט וואָרפן גורל. ווי באקאנט האָט המן געוואָרפן גורל, אז אין דעם טאָג זאָל מען אומברייגען אלע אידן פון פרת ומדי. דער פופצנטער טאָג אין חודש אדר הייסט שושן פורים, ווייל אין דעם טאָג האָבן די אידן פון שושן געפיי־ערט דעם זיג פון מרדכי און אסתר איבער המ'ען.

פורים פירט געוויינלאך ארויף אויפ'ן נערארגס, אז עס איז שוין נאָענט צו פסח וואָרפן אן אלט אידיש ווערטל זאָגט "ווען מען עסט די המן-טאַשן טראכט מען שוין פון די פסח-דיקע לאטקעס". אין טראכטנ־דיק ווענן פסח מיינט עס ביי דעם גרעסטן טייל אידן, אז זיי האָבן שוין אין זיין אריינצוגעבן זייער אדרעס אויף מאנישע ווייט'ץ מצה איז ניט ווייניקער טראדיציע ווייט'ץ מצה איז ניט ווייניקער טראדיציע ביי איר אידן ווי מאנכע רעליגיעזע מנהגים און די סיבה איז וואָס מאנישעווייט'ץ מיינט קודם כל די העכסטע כשרות, דאָן מיינט עס שטענדיק פרישקייט וואָס ווערט פרעזערווירט דורך אומפארגלייכלאכע פארפאקונגס-מעטאָדן און דאָס מיינט אויך אויסערגעוויינלאכער, אפעמיטער געשמאק וואָס ניט צו אזוי פיל תענוג אלע אכט טעג פסח.

WINNIPEG ELECTRIC
COKE
געמאכט אין ווייניפעג

הויך אין באהייצונג קוואליטי
נידעריק אין אַש

פרעגט אייער לאָקאלן דילער אָדער
Fort William Coal Dock
Company Limited
דיסטריבוטאָרן
PHONE 27 606

Reliance
Ink
100 פראָצענט קענערייען
די טינט אויף וועלכער איר קענט זיך פארלאזן.

טראנספער
פאר אלע צוועקן

קיין דזשאב איז ניט צו גרויס און ניט צו קליין — מיר מיפן איבער אייער פוירניטשור אן טראבל

ערשט קלאסיקע באדינונג גאראנטירט איך בעט אלע מיינע פריינט און באקאנטע צו אדרערן זייערע

קוילן

דורך מיר. איך וועל עס דעליווערן צו אייך אין צייט צו אייער בעסטער צופרידנהייט

טעלעפאָנירט 52 540
S. SIMKINS TRANSFER
456 STELLA AVE. - PHONE 52 540

אויב אייער אַרבייט איז אַ דרויסענדיגע

פ ארזיכערט זיך דורך נעהמען סקאטס'ס עמאלשאן רעגעלמעסיג דעם גאנצען ווינטער. ס'איז דער אנגע־נעהמער, לייכטער אופן צו נעהמען קאד ליווער אויל. א רייכער שפייז־טאניק וואָס העלפט צו באשיצען גענען נאסקייט און קעלט. איז לייכט צו פארדייען. יעדער דראגיסט האָט עס. אינסטרוקציעס אויפ'ן באקעל. פאנגט אן טאקע הייטע אוועגד.

ווינטערדיגער געזונדער באשיצער

!

SCOTT'S EMULSION
Scott & Bowne Ltd., Toronto, Can. 29-46

"רעכט אויף ארבעט"

פון דר. יצחק שפירא

זינט די פוילישע רעגירונגען האָבן אָנגעהויבן זייער פאַרניכטונגס ארבעט קעגן דער אידישער באַפעלקערונג אויף אַן אופן, וואָס רואיגירט ניט בלויז דעם אידישן סוחר און קרעמער, נאָר אויך דעם אידישן בעל־מלאכה און ארבעטער, ברייגנען אונז די אידיש־פוילישע צווי־טונגען, ובפרט די אידישע ארבעטער צווי־טונגען, כסדר׳דיקע ידיעות וועגן אַ קאָמף וואָס ווערט אָנגעפירט אונטער דער לאָזונג: "רעכט אויף ארבעט".

אויב מען האָט ביז פאַר אַ צייט צוריק געמיינט, אַז די עקאָנאָמישע אומזיכערקייט פון דער אידישער באַפעלקערונג נעמט זיך בעיקר פון דער דיספּראָפּאָרציע צווישן פּראָדוקטיווער ארבעט און אומפּראָדוקטיווער בארופן; און אויב מען האָט געגלויבט, אַז די איינציקע רפואה ליגט אין דער פּראָדוקטיווירונג אַן דער פּראָלעטאַריזירונג פון די אידישע מאַסן, טאָ ווייזן זיך איצט ארויס, אַז אויך די דאָזיקע רפואה ברייגנט נאָך ניט אומעטום די פולע ישועה. אחוץ רוסלאַנד און ארץ־ישראל זעען מיר כמעט אומעטום, אַז די פּאָזיציע פון׳ם פּראָדוקטיון אידישע ארבעטער איז מיט אַ האָר ניט זיכערער פאַר דער פּאָזיציע פון׳ם אידישן קרעמער. די זעלבע האַנט וואָס ווארפט ארויס דעם אומפּראָדוקטיון אידישן קרעמער פון זיין קרעמער־פּראָפעסיע און ניט זי איבער דעם אומפּראָדוקטיון פוילישן קרעמער, אָט די זעלבע האַנט רויבט אויך אוועק דעם ארבעטער־פּלאַץ פון׳ם פּראָדוקטיון אידישן ארבעטער און זעצט אויף זיין אָרט אוועק אַ פוילישן, אָפטמאָל אפילו ווייניקער פּראָדוקטיון ארבעטער. אַזוי האָט מען, למשל, ביי דער פאַרשטאַטלאַכונג פון די טאַבאַק פאַבריקן ארויסגעוואָרפן אויף דער נאָס די אידישע ארבעטער, וואָס זיינען ביי דער דאָזיקער ארבעט געווען באַשעפטיקט צענדליקער יאָרן, אַלע הויך קוואַליפיצירטע ארבעטער, און אויף זייער אָרט זיינען אויעקגעזעצט געוואָרן פוילישע, וואָס האָבן אין דער טאַבאַק אויסארבעטונג ניט געהאַט די מינדסטע דערפאַרונגען.

דאָס "רעכט אויף ארבעט" פונם לכל הדעות כשר׳ן אידישן האַראַפּאַשניק איז בכן ניט הייליקער און זיכערער איידער דאָס רעכט אויף עקזיסטענץ פונם, ווי מען זאָגט, אומפּראָדוקטיון און פּאַראַזיטישן פאַרמיטלער און קרעמער.

און אָט די ביידע דערשיינונגען באַלייכטן זיך עקזיסטענץ אויף אַ זייער בולט׳ן און כאַראַקטעריסטישן אופן.

לגבי דעם צוואַמענברוך פונם אידישן האַנדלס קלאַס האָט מען נאָך פריער געקאָנט זאָגן, אַז ס׳האַנדלט זיך דאָ בלויז וועגן רייַן עקאָנאָמישע פּראָצעסן; וועגן אַ נאַטירלאַכער ארויסשטויסונג פון אַ ווירטשאַפטלאַך אומנויטיק געוואָרענע עלעמענט. מען האָט אפילו געקאָנט פאַרמאַכן די אויגן פאַר אַזאַ פאַקט, וואָס אין דער זעלבער צייט בויט זיך אויפ׳ן אָרט פונם ארויסגעשטויסענעם אידישן האַנדלס קלאַס אַן אייגענער פוילישער, די געשריי־יען וועגן אַנטעסעמיטיזם און באַוואוסטזיניקער אויסראַטונג פונ׳ם גאַנצן אידישן כלל האָט מען לייכט געקאָנט דיסקרעדיטירן אָדער ווי אַ קרעמערישן מאַנעווער פון פּאַראַזיטישע סוחרים׳לאַך, וואָס ווילן ניט וויסן פון קיין עקאָנאָמישע געזעצן און וואָס די ווייכע קרעמערישע בלאָטע איז זיי ליבער פון דער האַרטער אָבער רעטנדער ארבעט אַלס גערייניגטלאַכע פּראָלעטאַריער, אָדער ווי אַ ציוניסטישע מאַכערייקע, וואָס נוצט אויס דעם אַנטיסעמיטיזם ווי אַ ווינט פאַר אירע זעגלען.

קומט איצט די ווירקלאַכקייט, די ווירקלאַכקייט דוקא פונ׳ם אידישן ארבעטער, און באַווייזט בולט׳ער ווי אַלע טעאָריעס, אַז אין דער פאַרניכטונג פונם פוילישן אידנטום זיינען נאַציאָנאַלע ראַסן מאָמענטן אין אַ פיל גרעסערער מאָס באַטייליקט איידער די שווארצזעערישעסטע ציוניסטן האָבן געוואָגט צו באַהויפּטן.

און פון דער אַנדערער זייט: אויב די קאַפּיטאַליסטישע פוילישע מלוכה פירט אַן אומברחמנות׳דיקן פאַרניכטונגס־קאַמף קעגן דעם קלאַסן־נאַענטן אידישן ביירגערטום, אַ קלאַסן־שונא אַז זי וועט זיך ניט אָפּזאָגן פון אויסצוואַרצלען דעם קלאַסן־פרעמדן אידישן בעל־מלאכה און ארבעטער.

דער קאַמף, וועלכן עס פירט איצט די אידישע ארבעטערשאַפט אין פוילן, איז דערפאַר ניט דאָס זעלבע וואָס דער קאַמף פונם פוילישן ארבעטער. אויב דער לעצטער קעגן ארבעטסלאָזיקייט און פאַר בעסערע באַדינגונגען, אַזוי קעמפט דער אידישער ארבעטער אַ חוץ דעם נאָך פאַר זיין רעכט אויף ארבעט אַלס אַ אידישער ארבעטער. און דאָס לעצטע פּראָבלעם איז פאַר אים נאָך ברענענדיקער און וויטאַגדיקער איידער דאָס ערשטע. ווייל אויף אָט דעם שטח געפינט ער זיך ניט אין איין שורה מיטן פוילישן ארבעטער, נאָר, אויב מען וויל, אפילו אין שטילן קאַמף קעגן אים; ער קעמפט דאָך פאַקטיש אַזוי ווי אַלע אידישע ארבעטער פון אַ חלק אין דער ארבעט.

דער "בונד" זוכט אפילו דעם דאָזיקן פאַקט צו פאַרמאַסקירן דאַדורך, וואָס ער פירט דעם קאַמף אונטער דעם אַלגעמיינעם לאָזונג פון "רעכט אויף ארבעט" — דער זעלבער לאָזונג פון די פוילישע ארבעטסלאָזע דעמאָנסטראַנטן — אָבער דאָס ענדערט זייער ווייניק די ווירקלאַכע סיטואַציע. אין די פאַקטישע פאַרהאַנדלונגען און ארויסטרעטונגען מוז אויף דער בונד ריידן קלאָרע דבורים און דאָ רופט ער טאַקע דאָס קינט ביים ריכטיק נאָמען.

ער פּראָטעסטירט דאַקעגן, וואָס אין די מלוכה׳שע אונטערנעמונגען נעמט מען אַן נאָר פוילישע און ניט קיין אידישע ארבעטער. ער שרייט געוואַלט, וואָס מען ווארפט ארויס אידן פון די פאַבריקן און אויף זייער אָרט זעצט מען אוועק פוילן. — בקצור, די ארבעט פונ׳ם בונד איז פאַקטיש אַן אָרגאַנישער טייל פון דער נעם "נאַציאָנאַליסטישן" קאַמף, וואָס דאָס אידישע ביירגערטום אין פוילן פירט אַן פאַר זיין אַלגעמיינער זעלבסטדערהאַלטונג.

* * *

דאָס עקאָנאָמישע פּראָבלעם פון די אידן אין פוילן, און אויף אין די אַנדערע לענדער פון אידישע מאַסן ישובים, נעמט אַזוי אָרום אין די לעצטע יאָרן אַן אַ נייע וועגנונג. ס׳איז ניט מער בלויז אַ פּראָבלעם פון אָפּגעשטאַנענע און אַרבערגעלעבטע ווירטשאַפטספאָרמען, וואָס קאָן געלייזן ווערן דורך אומשיכטונג און פּראָלעטאַריזירונג, נאָר אַ פּראָבלעם פון דער עקזיסטענץ אַלס אַ ידען איבערהויפּט.

דערמיט ווילן מיר באַין אופן ניט זאָגן, אַז ס׳האַנדלט זיך בלויז וועגן אַן אייגענער עקאָנאָמישן פּראָבלעם, אָדער בלויז וועגן אַ פּראָבלעם פון ראַסנקעגנערשאַפט, בפרט ווען ניט. מיר זעען קלאָר, אַז אין ביידע פאַלן, סיי אין דער לאַגע פונ׳ם אידישן ביירגערטום, און סיי אינם פאַל פונם אידישן פּראָלעטאַריער, וואָס מוז קעמפן פאַר זיין רעכט אויף ארבעט. האָבן מיר אין דער ערשטער ליניע צו טאָן מיט עקאָנאָמישע פראַגעס.

דער אַנטיסעמיטיזם אין פוילן וואָלט זיכער ניט דערגאַנגען צו אַזעלכע דראַסטישע מיטלען קעגן דעם אידישן מיטל־קלאַס, ווען הינטער די פּליצעס פונ׳ם אידישן קרעמער און סוחר וואָלטן ניט געשטאַנען מיליאָנען פוילן, וואָס ווערן געשטויסן צו די דאָזיקע בארופן. און פונקט אַזוי וואָלט אויך דער אידישער ארבעטער ניט אַרויסגעשטויסן געוואָרן פון זיינע שוין פאַרנומענע ארבעטס־פּלעצער, ווען פוילן וואָלט ניט געלייגן פון קיין פערמאַנענטער ארבעטסלאָזיקייט.

דאָס אינדוסטריע וואָלט פאַרלאַנגט אַלץ נייע ארבעטס־הענט. אפילו מיט׳ן אַנטיסעמיטיזם וואָלטן אידישע ארבעטער זיך געקאָנט דורכזעצן דעם צונאַנג צו די מלוכה׳שע אונטערנעמונגען און צו עפנטלאַכע ארבעטן. אויף די פּריוואַטע פאַבריקן וואָלטן זיי ניט ארויסגעשטויסן געוואָרן, כאָטש די פאַבריקאַנטן, די אידישע ווי די גויאישע, האָבן ספּעציעל פיינט דעם אידישן ארבעטער: צוליב זיין אויפגעוועקטקייט, רעוואָלוציאָנערישקייט און באַוואוסטזיניקייט.

איז אָבער די מעשה אַזוי, אַז אויף ביידע געביטן, סיי אין די מיטל־קלאַס פּראָפעסיעס, און סיי אין דער אינדוסטריע, הערשט ניט קיין דוחק אין ארבעטס הענט, נאָר דוקא אַ פערמאַנענטער און אַלץ וואַקסנדער דוחק אין ארבעטס־מעגלאַכקייטן — און דאָ ווערט שוין דער אַנטיסעמיטיזם אַ מורא׳דיקער פאַקטאָר. וואָלטן די אידן אין פוילן געווען ווירקלאַכע פוילן, דאַן וואָלט זיך דער אומפאַרמיידלאַכער עקאָנאָמישער קאַמף, וועלכער איז אַ רעוואָלטאַט פון די עקאָנאָמישע סתירות אינם קאַפּיטאַליסטישן סיסטעם, אָפּגעשפּילט אויף דער ריינער ליניע פון קלאַסן און גוירטשאַפטסגעביטן און, אויפן שטח פון יעדן ווירטשאַפטסצווייג באַזונדער, צווישן יחיד און יחיד לויט יעדערנס אינדיווידועלער קאַמפּפעאיקייט. זיינען אָבער די פוילישע אידן ניט קיין פוילן, נאָר אידן, און דעם אירנס צד שכנגד האָט אַזוי אָרום אויף זיין זייט אַזאַ וויכטיקן כלי־זין ווי ראַסן־שנאה און נאַציאָנאַלע סענטימענטן, דאַן איז שוין לכתחילה קלאָר קלאָר אויף וואָסערע לינען עס מוז זיך אָפּשפּילן דער קאַמף און אויף וועמענס זייט עס וועט אויספאַלן דער נצחון — ובפרט נאָך ווען אינם דינסט פונם צווייטן צד געפינט זיך דער מלוכה־אַפּאַראַט און די נאַנצע עפנטלאַכע מיינונג.

אינם קאַמף פאַר זיין "רעכט אויף ארבעט" איז בכן דער אידישער ארבעטער ניט אויף קיין האָר אין אַ בעסערער לאַגע איידער דער אידישער קרעמער און סוחר אין׳ם קאַמף פאַר זייערע קרעמער־און־סוחר־עקזיסטענצן. דאָס איז געוויס אַ זייער טרויעריקע קאָנסטאַטירונג — און נאָך מער ווען מיר זיינען אַזוי לאַנג געוואוינט געוואָרן צו דענקען, אַז די רעטונג פונם פּוילישן אידנטום ליגט, אַזוי ווי אין אַלע אַנדערע רעגערונגען, אין זיין אומשיכטונג און פּראָדוקטיווירונג — אָבער דאָס מאַכט די דאָזיקע קאָנסטאַטירונג ניט ווייניקער אמת׳דיק.

וואו־זשע איז דער אויסוועג? קיין ספק ניט, אַז די אידן אין פוילן וועלן מוזן פאַרזעען זייער קאַמף קעגן די צעשטערעדנדיקע כחות, וואָס שטרעבן באַוואוסטזיניק דערצו, אַז די קרבנות פון דער אומפאַרמיידלאַכער ווירטשאַפטלאַכונג צערעדערונג זאָלן זיך רעקרוטירן בלויז פונם אידישן צד. מאָראַליש איז דאָס רעכט געוויס אויף דער אידישער זייט, אָבער בלויז ליידער בלויז מאָראַליש. ווירטשאַפטלאַך איז די לאַגע אַזאַ, אַז דערפאָלגרייך וואָלט דער אידישער צד געקאָנט נאָר דאַן, ווען די סאַנירונג פון דער פוילישער ווירטשאַפט וואָלט זיך איינגעבן אויף אַזוי ווייט, אַז ס׳זאָל מעגלאַך זיין אַ ר י־נ ב ו נ ג ס ל אַ נ ז ע איינאַרדנונג פון אַלע באַפעלקערונגס טיילן אין דער ווירטשאַפט און אינדוסטריע. היות אָבער ווי אַזאַ מין סאַנאַציע איז גראָד אין הפוך צו די אַנטוויקלונגס טענדענצן פון דער היינטיקער קאַפּיטאַליסטישער ווירטשאַפט און אַזוי־ווי מען מעג זיך אָפּילו ריכטן, אַז מיט דער ווייטערדיקער אַנטוויקלונג פון טעכניק און אינדוסטריע וועלן די איצטיקע קריזיסן נאָך מער פאַרשאַרפט ווערן, דאַן ווערט שוין אויך ממילא קלאָר, ווי גרויס עס וואָלט געמוזט זיין אונזער בטחון, כדי ניט איינצוועזען די אַטאָמישקייט פון אַ מענלאַכן דערפאָלג.

—(:-:)—

ביישטייערונגען

חשוב׳ע רעדאַקציע פון "דאָס אידישע וואָרט": —

ביילעגנד געפינט איר אַ טשעק פאַר דער סומע פון $25, וועלכע איר זייט געבעטן עס איבערצוגעבן אין די פאָלגנדע פּלעצער. פינף דאָלאַר פאַר׳ן בית יתומים; פינף דאָלאַר פאַר׳ן מושב זקנים; פינף דאָלאַר פאַר דער מאָונט כרמל קליניק; פינף דאָלאַר פאַר יוניוועד היברו רעליף און פינף דאָלאַר רפאַר דעם פאָנד פון די רוסישע רבנים. די אויבנ־ערמאָנטע סומע האָב איך מנדר געווען צו דער געלעגנהייט פון מיין זונ׳ס "אויפרוף" אין שול, שבת דעם אכטן מארץ.

דאַנקענדיק אייך אין פאַראויס פאַר דעם פּלאַץ אין אייער חשוב׳ער צייטונג, אייער שטענדיקער לעזער,

ס. מאַלינסקי,

57 בענערמען עוו׳ענוי.

געווען פאַרשטאָפּט, איבלדיק, מיד, איצט געזונט — נייע פרוי

"געווען אימער פאַרשטאָפּט, איבלדיק, מיד, איצט געזונט. זינט כ׳האָב גענומען "פּרוט־אַ־טיווס" פיל איך ווי אַ נייע פרוי, פערפעקטן געזונט. פאַרשטאָפּונג פאַרשוואונדן". — מוריעל מעקהענדרי, מאָנטרעאַל.

מאַסן מענער און פרויען שרייבן אַ יאָר־אַלט פאַרשטאָפּונג און לעבער טראַבל געענדיקט איבער אַ נאַכט מיט "פּרוט־אַ־טיווס". איבלקייט, אומפאַרדייאונג, האַרץ ברענונג, נעז פאַרשווינדן ווי דורך כישוף. נירן און בלאַדער קראַנקהייט, ווייטיקן אין פּלייצע פאַרשווינדן שנעל. נערוון באַרואָקען זיך, מאַכענטאַרער שטאַרקער שלאַף. רומאַטיזם, נוראַלדזשיאַ, ניוריטיס, קאָפּשמערצן גייען שנעל אוועק. פּנים ווערט ריין.

צען פון נאַטורס בעסטע רפואות פאַרייניקט אין באַקוועמען טאַבלעט. וואונדערבאַרע אַנטדעקונג פון באַרימטן קאַנאַדער דאָקטאָר. שנעלע רעזולטאַטן איבערראַשן אַלעמען.

הערט אויף זיין קראַנק, מיד, שוואַך. קויפט "פּרוט־אַ־טיווס" פון דראַגיסט היינט.

און די אינדוסטריע וואָלט פאַרלאַנגט אַלץ נייע ארבעטס־הענט. אפילו מיט׳ן אַנטיסעמיטיזם וואָלטן אידישע ארבעטער זיך געקאָנט דורכזעצן דעם צונאַנג צו די מלוכה׳שע אונטערנעמונגען און צו עפנטלאַכע ארבעטן. אויף די פּריוואַטע פאַבריקן וואָלטן זיי ניט ארויסגעשטויסן געוואָרן, כאָטש די פאַבריקאַנטן, די אידישע ווי די גויאישע, האָבן ספּעציעל פיינט דעם אידישן ארבעטער: צוליב זיין אויפגעוועקטקייט, רעוואָלוציאָנערישקייט און באַוואוסטזיניקייט.

איז אָבער די מעשה אַזוי, אַז אויף ביידע געביטן, סיי אין די מיטל־קלאַס פּראָפעסיעס, און סיי אין דער אינדוסטריע, הערשט ניט קיין דוחק אין ארבעטס הענט, נאָר דוקא אַ פערמאַנענטער און אַלץ וואַקסנדער דוחק אין ארבעטס־מעגלאַכקייטן — און דאָ ווערט שוין דער אַנטיסעמיטיזם אַ מורא׳דיקער פאַקטאָר. וואָלטן די אידן אין פוילן געווען ווירקלאַכע פוילן, דאַן וואָלט זיך דער אומפאַרמיידלאַכער עקאָנאָמישער קאַמף, וועלכער איז אַ רעוואָלטאַט פון די עקאָנאָמישע סתירות אינם קאַפּיטאַליסטישן סיסטעם, אָפּגעשפּילט אויף דער ריינער ליניע פון קלאַסן און גוירטשאַפטסגעביטן און, אויפן שטח פון יעדן ווירטשאַפטסצווייג באַזונדער, צווישן יחיד און יחיד לויט יעדערנס אינדיווידועלער קאַמפּפעאיקייט. זיינען אָבער די פוילישע אידן ניט קיין פוילן, נאָר אידן, און דעם אירנס צד שכנגד האָט אַזוי אָרום אויף זיין זייט אַזאַ וויכטיקן כלי־זין ווי ראַסן־שנאה און נאַציאָנאַלע סענטימענטן, דאַן איז שוין לכתחילה קלאָר קלאָר אויף וואָסערע לינען עס מוז זיך אָפּשפּילן דער קאַמף און אויף וועמענס זייט עס וועט אויספאַלן דער נצחון — ובפרט נאָך ווען אינם דינסט פונם צווייטן צד געפינט זיך דער מלוכה־אַפּאַראַט און די נאַנצע עפנטלאַכע מיינונג.

אינם קאַמף פאַר זיין "רעכט אויף ארבעט" איז בכן דער אידישער ארבעטער ניט אויף קיין האָר אין אַ בעסערער לאַגע איידער דער אידישער קרעמער און סוחר אין׳ם קאַמף פאַר זייערע קרעמער־און־סוחר־עקזיסטענצן. דאָס איז געוויס אַ זייער טרויעריקע קאָנסטאַטירונג — און נאָך מער ווען מיר זיינען אַזוי לאַנג געוואוינט געוואָרן צו דענקען, אַז די רעטונג פונם פּוילישן אידנטום ליגט, אַזוי ווי אין אַלע אַנדערע רעגערונגען, אין זיין אומשיכטונג און פּראָדוקטיווירונג — אָבער דאָס מאַכט די דאָזיקע קאָנסטאַטירונג ניט ווייניקער אמת׳דיק.

וואו־זשע איז דער אויסוועג? קיין ספק ניט, אַז די אידן אין פוילן וועלן מוזן פאַרזעען זייער קאַמף קעגן די צעשטערעדנדיקע כחות, וואָס שטרעבן באַוואוסטזיניק דערצו, אַז די קרבנות פון דער אומפאַרמיידלאַכער ווירטשאַפטלאַכונג צערעדערונג זאָלן זיך רעקרוטירן בלויז פונם אידישן צד. מאָראַליש איז דאָס רעכט געוויס אויף דער אידישער זייט, אָבער בלויז ליידער בלויז מאָראַליש. ווירטשאַפטלאַך איז די לאַגע אַזאַ, אַז דערפאָלגרייך וואָלט דער אידישער צד געקאָנט נאָר דאַן, ווען די סאַנירונג פון דער פוילישער ווירטשאַפט וואָלט זיך איינגעבן אויף אַזוי ווייט, אַז ס׳זאָל מעגלאַך זיין אַ ר י־נ ב ו נ ג ס ל אַ נ ז ע איינאַרדנונג פון אַלע באַפעלקערונגס טיילן אין דער ווירטשאַפט און אינדוסטריע.

הרב פנחס דיווינסקי ז״ל

א שיינע פיגור אין אויף אייביק אַראָפּ פון דער סצענע. איינער פון די ווינציקע מענשן, וועלכע די איצטיקע מאַגט. ה״ר פנחס דיווינסקי איז געווען אַ בקו אין דער גרויסער ספרים־וועלט, זיין שמועס איז שטענדיק געווען איבערגעגעבן מיט זיין גאַנצער נשמה פאַר דער צוקונפט פון זיין פאָלק, פון זיינע וואַכע־ריקע דברי חזון האָט אַרויסגעשיקט דער יש התלמוד־מיט דער גאַנצער ליטעראַטור, ה״ר פנחס דיווינסקי איז געווען אַ חשובע פּערזענלאַכקייט אין דער אידישער נאַס, איינער פון די ווארימע אידן וואָס ציען די קייט פון דער אידישער טראַדיציע און אַזוי ווי אַלע גרויסע אידישע רעליגיעזע מענשן, — אַן אַפּטימיסט: ער האָט געגלויבט אין דער ליכטיקער צוקונפט פון אידנטום. ה״ר פנחס דיווינסקי איז געווען אַ גרויסער מכנים אורה, ובכלל איז ער געווען אַ גוטער מענש, שטענדיק, כל ימיו, האָט ער געזוכט אין אַלעם און אין אַלעמען די בעסערע און שענערע זייט. ער איז געווען דער אדם המעלה אין דעם העכסטן זין פון וואָרט.

דער נפטר איז אַלט געווען 73 יאָר. די לויה איז פאָרגעקומען דעם זעלבן טאָג נאָך דער פטירה, זייער פיל מענשן זיינען געקומען אים אָפּגעבן דעם לעצטן כבוד, וואָס דער נפטר האָט זיכער פאַרדינט.

ה״ר פנחס דיווינסקי האָט איבערגעלאָזט אַ פרוי, 4 זין, 5 טעכטער, 30 אייניקלאַך און 4 אור־אייניקלאַך.

קינדער וואָס אוחזים מעשי אבותיהם ביריהם, חבל על דאבדין,

אנשי פאַוויליטש

פנחס דיווינסקי ע״ה

איך האָב ניט קיין ווערטער פאַר אייך, מיינע טייערע קרובים, אויסצודריקן מיין טרויער אויף דעם גרויסן פאַרלוסט פון אייער טייערן מאַן און איבערגעגעבענעם פאָטער. נאָט זאָל אייך טרייסטן און איר זאָלט שוין מער פון קיין צער ניט וויסן

שו׳ב דוד נאַטאַנזאָן

און פאַמיליע

יאָרקטאָן, קאַנאַדע.

פנחס דיווינסקי ע״ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיל צו דער אלמנה און פאַר׳יתום׳טע קינדער אויף דעם פאַרלוסט פון אונזער מחותן און זייער מאַן און פאָטער. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. א. א. שינעס

פנחס דיווינסקי ע״ה

אונזער טיפסטער מיטגעפיל צו דער פרוי, קינדער און דער נאַנצער משפחה אין זייער גרויסן פאַרלוסט. המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

פאַוואָלאָטש אייד אַסאָסיאַיישאָן

פנחס דיווינסקי ע״ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו אירע עלטערן, שוועסטער און ברידער און צו דער נאַנצער פאַמיליע אין זייער שווערן פאַרלוסט. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. מ. טאַראַזאָן

און פאַמיליע

פנחס דיווינסקי ע״ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו דער פרוי, קינדער און דער נאַנצער משפחה אין זייער שווערן פאַרלוסט. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. א. פאַקסמאַן

פייגע חיה לעוויטין ע״ה

צו אירע עלטערן, ברידער און שוועסטער און צו דער נאַנצער משפחה דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אויף דעם פאַרלוסט פון זייער ליבער און טייערער. מיר טראַגן מיט אונזערע הערצער דעם ליכטיקן אַנדענק פון איר צאַרטער נשמה זייט אַלע געטרייסט און איר זאָלט שוין מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. ירמיהו פויזנער

פייגע חיה לעוויטין ע״ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו אירע עלטערן, ברידער און שוועסטער און צו דער נאַנצער משפחה דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אויף דעם פאַרלוסט פון אונזער מחותן און זייער מאַן און פאָטער. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. א. א. שינעס

פנחס דיווינסקי ע״ה

אונזער טיפסטער מיטגעפיל צו דער פרוי, קינדער און דער נאַנצער משפחה אין זייער גרויסן פאַרלוסט. המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

פאַוואָלאָטש אייד אַסאָסיאַיישאָן

פייגע חיה לעוויטין ע״ה

מיט געבויגענע קעפּ שטייען מיר ביי איר קבר, און מיר דרייקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו אונזער שוועסטער, פּלימעניצעס און פּלימעניצעס אויף דעם גרויסן אומגליק. זאָל די צייט הייל׳ן אונזערע אַלעמענס צעבראָכענע הערצער און איר זאָלט שוין מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. ראַזין

און פאַמיליע

694 מאָונטען עוו.

פייגע חיה לעוויטין ע״ה

צו אירע עלטערן און צו דער נאַנצער פאַמיליע דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין זייער טראַגישן פאַרלוסט. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. ס. ראַכוטין

מר. און מרס. מ. טעדמאַן

פייגע חיה לעוויטין ע״ה

צו אירע עלטערן, ברידער און שוועסטער און צו דער נאַנצער משפחה דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין זייער שווערן פאַרלוסט. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. מ. טראַדזאַן

און פאַמיליע

פנחס דיווינסקי ע״ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו דער פרוי, קינדער און דער נאַנצער משפחה אין זייער גרויסן פאַרלוסט. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. סעם פאַרטער

פייגע חיה לעוויטין ע״ה

די ליידים אקזילערי פון תפארת ישראל שול באַווייגט דעם פרייטיקן טויט פון דער איינגעטער טאָכטער פון זייער פרעזידענטן מרס. לעוויטין. מיר פילן מיט איר גרויסן פאַרלוסט און נעמען אַנטייל אין איר טרויער. גאָט זאָל טרייסטן די הויז פון לעוויטין.

מיט טיפן צער,

ליידיס אקז. תפארת ישראל שול

פייגע חיה לעוויטין ע״ה

מיט געבויגענע קעפּ שטייען מיר ביי איר קבר, און מיר דרייקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו אונזער שוועסטער, פּלימעניצעס און אַלע פּלימעניצעס אויף דעם גרויסן אומגליק. זאָל די צייט הייל׳ן אונזערע זערע אַלעמענס צעבראָכענע הערצער און איר זאָלט שוין מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. ראַזין

און פאַמיליע

694 מאָונטען עוו.

פייגע חיה לעוויטין ע״ה

צו אירע עלטערן, ברידער און שוועסטער און צו דער נאַנצער פאַמיליע דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין זייער טראַגישן פאַרלוסט. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. ס. ראַכוטין

מר. און מרס. מ. טעדמאַן

פייגע חיה לעוויטין ע״ה

אין נאָמען פון אַלע מיטגלידער פון אונזער שול תפארת ישראל, דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן טרויער צו אונזערע געערטע און חשוב׳ע מיטגלידער מר. ומרת לעוויטין. אויף דעם שווערן פאַרלוסט פון זייער יונגער זעלן באַליבטער טאָכטער. המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

תפארת ישראל שול

מ. טעסלער, פּרעזידענט

מ. האַלצמאַן, ווייס־פּרעזיד.

פייגע חיה לעוויטין ע״ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו אירע עלטערן, ברידער און שוועסטער, פּלימעניצעס און פּלימעניצעס אויף דעם גרויסן אומגליק. זאָל די צייט הייל׳ן אונזערע אַלעמענס צעבראָכענע הערצער און איר זאָלט שוין מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. ירמיהו פויזנער

פייגע חיה לעוויטין ע״ה

משתתפים אנחנו בצערם העמוק של ידידינו חיים לעוויטין ורעיתו במות עליהם בתם העדינה,

פייגע־חיה

בעבודה פורה לטובת עמנו וארצנו ינחמו.

ל. לעוויט ורעיתו

פייגע חיה לעוויטין ע״ה

אין נאָמען פון אַלע מיטגלידער פון אונזער שול תפארת ישראל, דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן טרויער צו אונזערע געערטע און חשוב׳ע מיטגלידער מר. ומרת לעוויטין. אויף דעם שווערן פאַרלוסט פון זייער יונגער זעלן באַליבטער טאָכטער. המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

תפארת ישראל שול

מ. טעסלער, פּרעזידענט

מ. האַלצמאַן, ווייס־פּרעזיד.

קומט צום גרויסן

קאָנצערט

זונטאָג דעם 23טן מארט, אין אַר. קיי. אַ. ווינניפּעג

צו גונסטן דער

כנסת ישראל סיסטערהוד

עס ווערט אָראַנזשירט זייער אַ

אינטערעסאַנטע און אַמוזירנדיקע פּראָגראַם

אייניקע פּישטשר נומערן:

פילם שעדוויקס אַרקעסטער; ענדרי דאַבערטסאָן, קינד פאַרוויי־לערן:

אסתר שאַפּירא — פידל סאָלאָ:

ליליען רוזען—אַרויסגעהאַלפן פון אסתר שוואַרץ:

מ. סיגאַל — פּיאַנאָ סאָלאָ,

טאַנץ פאַנטאַזיע פון פּיופלס פון דער סעלעסט סקול אף דענסינג, רעד די וויסלער.

רוזשעק סאַמאַטאָלקאַ — אוקראַי־נער טענער.

נעט שאַפּירא — באַוועגלאַכער פאַרוויילער.

פעגטאַן און באַיס — וואַדעוויל נומער.

צו אַלע אידן אין קאַלגאַרי און אומגעגנט

ווייל איך אַנאָנסירן, אַז איך האָב געעפנט די

שיקאַגאָ כשר דעליקאַטעסן סטאָר

ווו איר וועט באַקומען אַלערליי כשר׳ע פּראָדוקטן ווי:

רינג באָלאָני, ווינערס, וואָרשט, פרישע סאַלאַמי, געקאָכטע ברוסט, געקאָכטע צונג, פּאַסטראַמאַ, געמוזקטע לאַקס, געמוזקטע גאַלד אייס און אַלערליי פאַרשיידענע דעליקאַטעסן.

אויך קאָנען מיר אייך צושטעלן אַלע מאַכלים

כשר לפסח

CHICAGO KOSHER DELICATESSEN

מ. בוק, מענעדזשער

אַנענט פאַר דער שיקאַגאָ כשר וואָרשט מאַנופעקטשורינג קאָ. לטד.

709 CENTRE ST., CALGARY, ALTA.

מיר אַנאָנסירן אויך אַז מיר האָבן באַשטימט

מר. מ. בוק

פון שיקאַגאָ כשר דעליקאַטעסן אין קאַלגאַרי

אַלס אונזער פאַרשטייער פאַר קאַלגאַרי און אומגעגנט.

ער וועט אייך מיט פאַרגעניגן צושטעלן אַלע אונזערע כשר׳ע פּראָדוקטן

בהשגחת הרב י. י. כהנאָוויטש פון ווינניפּעג

פרייזן פונם פריים אָדער עקספּרעס

CHICAGO KOSHER SAUSAGE MFG. CO.

358-360 FLORA AVE. - WINNIPEG

PHONE 54 015

צו פאַר׳שענערן אייער סדר טיש

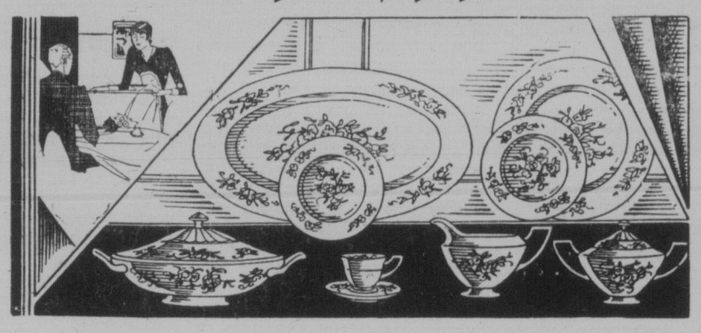

פיינע אימפּאָרטירטע דינער־וואַרג

קיין אנדער זאַך ווערט ניט מער הויך געשעצט פון דער פרוי אָדער מוטער ווי אַ פיינער נייער סעט פון דישעס פאַר פּסח — צו סערווירן דעם "ספּעציעלן מאָלצייט" פּינקטלאַך. אונזער צוציענדיקער אויסוואַל פון נייע שייפּס און פּעטערנס צו די דאָזיקע פריי

THE ISRAELITE PRESS of Western Canada. The only Jewish Newspaper

אידישע וואָרט

Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA

Subscription: $6.00 per year.
Est. 1910 — Phones: 55 409—52 213
Winnipeg — Manitoba

פורים — א פאָלקס יום-טוב

זינט די מאָדערנע נאציאָנאלע אידייען זיינען ביי אונז אויפגעקומען, זיינען פון א צאָל פון אונזערע פירער און וואָרט-זאָגער געמאכט געוואָרן פארזוכן צו פארקלענערן די באדייטונג פון פורים. פון דעם שטאנדפונקט פון דעם מאָדערנעם נאציאָנאלן אידן איז דאָ זייער פיל אויסצוזעצן קעגן דער מעשה פון פורים, ווי זי ווערט דערציילט אין דער מגילה: עס איז אן אויסדרוק פון אידישן גלות לעבן, פון זיין אָפהייענגיקייט פונ'ם חסד פון מל־כים, — קרענקלאכע דערשיינונגען פונ'ם אידישן לעבן, וועלכע ער זוכט אויסצוווארצלען.

עס זיינען געמאכט געוואָרן פארזוכן אָפּצולייקענען אינגאנצן דעם היסטאָרישן אמת פון דער פורים פאסירונג. געוויסע וויסנשאפטלאכע פאָר־שונגען פון די לעצטע צייטן באשטעטיקן אָבער, אז אמווייניקסטנס זיינען היסטאָריש די וויכטיקערע העלדן פון דער מגילה און דער הינטערגרונט אויף וועלכן די באשריבענע דראמע האט זיך אָפּגעשפּילט.

אָבער ניט געקוקט אויף דעם, איז פורים אויף ווייטער פארבליבן איינער פון די פריילאכסטע אידישע יום טובים, און ער ווערט אָפּגעהיט ביז היינטיקן טאָג ניט ווייניקער, — אן אפשר נאָך מער, — ווי אנדערע, מער אריסטאָקראטישע יום טובים.

ער ווערט געפייערט אומעטום, וואו ס'איז נאָר דאָ א אידיש לעבן. אפילו אין ארץ-ישראל, וואָס איז דער שארפסטער אויסדרוק פונ'ם אידישן נאציאָנאליזם, ווערט פורים געפייערט, — אן מאקע אפשר מיט מער פרייד און מיט מער פאראד, ווי וועלכער ס'איז אנדער יום טוב.

וואָס דער ארשפרונג פון פורים זאָל נים זיין, און וואָס מיר זאָלן ניט האָבן אויסצוזעצן קעגן די העלדן פון דער מגילה אין אָנקלאנג מיט אונזערע מאָדערנע באגריפן, איז אָבער דער יום טוב געפייערט געוואָרן איבער צוויי טויזנט יאָר, און ער איז געווען איינער פון פאלקסטימלאכ־סטע און פריידיקסטע יום-טובים. ער האט געשפּילט א גרויסע ראָל אין פאר־טרייבן דעם יאוש און דעם טרויער פון דער אידישער געטא, און האט באַ־לויכטן מיט א שטראל פון האָפענונג דאָס פינסטערע אידישע לעבן.

דערמיט אליין וואָלט שוין פורים פארדינט זיין השובׂ'ן ארט צווישן די אידישע יום-טובים.

דער ווייץ מארק און די ווייץ פּראָדוקציע

צולב די צרות וואָס קאנאדע און די פאראייניקטע שטאטן האָבן דאָס יאָר מיט מזייער ווייץ, האָט זיך אין די שטאטן שוין אויפגעהויבן א באוועגונג פאר א פארקלענערטער ווייץ-פּראָדוקציע. די פארמערס ווערן אויפגעפאָדערט צו שניידן דעם שטח פון פארזייטע ווייץ אמווייניקסטנס אויף צען פּראָצענט, כדי אויסצומיידן דעם קומענדיקן יאָר א קריזיס ענלאך צו היי-יאָריקן.

אין קאנאדע איז נאָך דערווייל ניטאָ אזא באוועגונג, אָבער מען קאָן זיך פארשטעלן, אז די פארמערס אליין וועלן אָן אויסערלאכער פּראָפּאגאנדע ווי וועלכער ס'איז פון ווייץ. דאָס יאָר האָט זיי זיכער אויבערצייגט מער אייער אין איין געסט". צו ספּעקולירן טיט זייער וואוילזיין אויף דער פּראָ־דוקציע פון ווייץ אליין, אָדער הויפּטזאכלאך אויף ווייץ. זיי וועלן זוכן צו אנטוויקלען מער די אנדערע צווייגן פון לאנדווירטשאפטלאכער פּראָדוקציע וואָס זאָלן זיי קאָנען ארויסהעלפן אין צייט פון נויט.

עס ווערט איצט קלערער ווי ווען עס איז פריער, אז אזא סיסטעם, וואו א גרויסער טייל פון דער באפעלקערונג באזירט זיין וואוילזיין אויף עקספּאָרט, איז ניט פּראקטיש און קאָן פירן צו ערנסטן קריזיס. מיר דאָ קאָנען א סך ווייניקער קאָנקורירן דעם אויסלענדישן מארק, ווי אונזער אייגענעם. און אזוי האָט עס פאסירט, אז די אייראָפּייאישע אומשטענדן האָבן אזוי שווער געווירקט אויף אונזער פארמער, וואָס האָט פּראָדוצירט פאר'ן אייראָפּייאישן מארק, און מיר קאָנען גאָרנישט ניט טאָן ייען דעם.

דער פארמער קאָן אמבעסטן געהאָלפן ווערן, ווען עס זאָל געשאפן ווערן א ברייטערער אינערלאכער מארק פאר זיינע פּראָדוקטן און ער זאָל מער ניט דארפן אזוי אָפהייענען פון אויסלענדישן מארק. דערצו איז נויטיק, אז אונזער שטאָטיקע באפעלקערונג זאָל וואקסן, וואָס קאָן דערגרייכט ווערן בלויז דורך א געהעריקער אימיגראציע פּאָליטיק.

די פארמערס דארפן אזוי זיין די ערשטע צו פארלאנגען א גרעסערע איינוואנדערונג, — אן דוקא א שטאָטיקע איינוואנדערונג, וואָס זאָל בויען נייע אינדוסטריעס און אזוי שאפן א לאָקאלן מארק פאר דעם פארמערס פּראָדוקטן, און אגב אויך שוין מאכן ביליקער די פאבריצירטע פּראָדוקטן פאר'ן פארמער.

די רבנים און די כותל מערבי פראגע

אין פאריז קומט קירצלאך פאר א באראטונג פון רבנים איבער דער כותל-מערבי פראגע. די באראטונג איז פארגרופן פונ'ם פאריזער רב הכולל, רבי לעווי, און, כאָטש מיר זיינען ניט אינפאָרמירט וועגן דעם באראקטער און צילן פון דער באראטונג, שטעלן מיר זיך פאָר, אז די רבנים האָבן בדעה צו פארמולירן דאָ זייערע פּאָדערונגען בנוגע דעם כותל-מערבי.

מיר פראשטייען גאנץ גוט, אז ווען מען זאָל ארויסגיין פונ'ם שטאנד־פונקט פון רעכט און יושר, קאָנען די רבנים שטעלן גאנץ הויכע פּאָדערונ־גען. דער כותל מערבי איז א אידישע הייליקייט, — די איינציקע, וואָס איז נאָך ניט פארכאפּט געוואָרן פון אימעצן אנדערש, און זיי קאָנען דעם פולשטענדיקן באזיץ פון דער דאָזיקער הייליקייט.

ליידער פירט זיך ניט די וועלט מיט יושר, און מיר ווייסן גאנץ גוט, אז מיר מוזן אויסדינגען א טייל פון די זאכן וואָס עס קומען אונז אויפ'ן חשבון פון אנדערע. קריגן מיר א הנחה אויף זיין געביט, מוזן מיר פאר דעם מקריב זיין אינזערע אנדערע פּאָדערונגען.

דער כותל מערבי איז אפילו פונ'ם שטאנדפונקט פון דעם פרומסטן אידן ניט קיין עיקר פון זיין אמונה. מיר האָבן א סך פּאָדערונגען, וואָס האָבן א שייכות צום אויפבוי פון ארץ-ישראל ווי א אידיש לאנד, און א טייל פון זיי מוזן מיר מקריב זיין, כדי צו דערגרייכן די אנדערע. מיר דארפן דערפאר עקשנות'דיק פאָדערן בלויז דאָס, וואָס איז לעבנס-נויטיק פאר אונ־זער ארבעט. ווען אונזער הויפּט ציל וועט דערגרייכט ווערן, וועט פאר אונז שוין ווערן לייכטער די קלענערע דערגרייכונגען.

די כותל מערבי פראגע איז געווען א גוטער מיטל פאר די אידישע שונאים, ווייל מיט איר האָבן זיי געקאָנט שפּילן אויף די רעליגיעזע געפילן פון די פאנאטישע אראבער. דער מיטל דארף ארויסגערייסן ווערן פון זיינע הענט. די רבנים, וואָס האָבן די גרעסטע שייכות צו דער פראגע, וועלן טאָן א גוטע זאך, ווען זיי וועלן איינשטימען צו גיין אויף הנחות אין דער כותל מערבי פראגע.

צי וועט דער פארטריבענער קרוין-פּרינץ קאראל זיך צוריקערן קיין רומעניע?

פון י. יעווין

די רומענישע אויפמערקזאמקייט ווענדט די פולע אויפמערקזאמקייט דעם פערטן יאָרצייט זינט דעם אבדיקציע פון דעם פּרינץ קאראל, וואָס איז פארגעקומען, ווי באוואוסט דעם פערטן יאנוואר 1926. אלס אויסרעד דערצו האָבן געדינט די קלאגנען אז דער פּרינץ ניקאָלאי זאָל האָבן דערלאנגט אין דעמיסיע און אז עס אנשטייט אזוי ארום ווידער די פראגע אז די אלמנה הענינן מאריא זאָל אריינטרעטן אין דער רעגענץ. אזוי ווי אבער די קאָנסטיטוציע זעט פאר, אז קיין פּרינץ קאָנען ניט ירשה'נען דעם טראָן אין די דינאסטישע פראגע ווידע רגעוואָר־רען אקטועל.

צו די דאָזיקע פּאָליטישע סיבות קו־מען צו נאָך וויכטיקע משפחה אורזאכן. ווי עס איז באוואוסט, לעבט דער פאר־טריבענער קרוין-פּרינץ אין פאריז מיט זיין געליבטער לופּעסקו — א וואונדער שיינער אידישער טאכטער. פילע פון זיי־נע פריינט האָבן געפּרואווט אויף אים צו ווירקן אז ער זאָל אוועקווארפן די געליב־טע זיינע אָדער זיין צוריקערן צו זיין פאָרוי און זון — אבער אומזיסט. די בראָטאָ־נו צייטונגען מעלדן אין נאָמען פונ'ם פּראָפ. יאראנא, אז ווען דער לעצטער האט מיט צוויי יאָר צוריק פארגעלייגט דעם פּרינץ זיך צוריקערן קיין רומעניע, האט דער לעצטער געענטפערט אז ער קאָן עס טאָן נאָר בתנאי אז מען זאָל אים דער־לויבן צו קומען צוזאמען מיט זיין פרוי לופּעסקו. דאָס האָט געפירט דערצו, אז דער אונטערהאנדלונגען זיינען איבערגע־ריסן געוואָרן און אז דער פּרינץ האָט גע־שיקט א גט דער פּרינצעסן יעלענא — דער מוטער פונ'ם מיטדעריקן קעניג.

דער דאָזיקער פלאנטער פון פאמיליע 'טראגעדיעס און פארטייאישע אמביציעס איז געוואָרן איצט אן ענין פון דער נאט. דער טויט פונ'ם רעגענט און דער אופּ־ווי אזוי זיין פּלאן באזעצט געוואָרן דעם לעצטן אקטאבער האָט געבראכט צום גע־דאנק צו רעוויזירן דעם אקט פון פערטן יאנוואר. די קלאגנען וועגן דער מעגלא־כער דעמיסיע פונ'ם פּרינץ רעגענט ניי קאָראי האָבן נאָך מער צוגעשפּיצט די דינאסטישע פּראָבלעם און זי ארויסגע־ריקט אויפ'ן פאָרערגרונט פונ'ם פּאָלי־טישן לעבן.

פון די וואונשן פון דער רעגירונג, אדער פונ'ם קאבינעט.

צוויי וויכטיקע רעזאָלוציעס

דעם ערשטן מאנאט נאָך דער דערעפע־צונג פון דעם פארלאמענט, זיינען דריי טעג פון דער וואָך אָפּגעגעבן געוואָרן די פּרוויואטע מיטגלידער אריינצובריינגען די צוועגן וואָס זיי שלאָגן פאר און רעזאָלו־ציעס. אין אונזער ווינקל פון דער "האוז" וואו די פארמער און ארבעטער מיטגלי־דער געפינען זיך, נוצן מיר אויס געוויינט־לאך די פויע דעקט אונזערע, אזוי אז פון די 22 רעזאָלוציעס וואָס שטייען איצט אויף דער טאגעס אָרדענונג, זיינען נאָ־צע 13 אריינגעטראָגן געוואָרן פון די מיט־גלידער פון די אומאָפּהייענגיקע גרופּעס. די דאָזיקע רעזאָלוציעס שליסן איין פיקע פארשיידענע פראגעס און באהאנדלען אינטערעסאנטע און וויכטיקע פארשאנג־צווייז פון די דאָזיקע רעזאָלוציעס זיינען דיסקוטירט געוואָרן לעצטע וואָך: וועגן געזונט און וועגן פרידן. די ערשטע איז פארגעבראכט געוואָרן פון מר. ה. ספּענ־סער, איינער פון די פארמער מיטגלידער, און די צווייטע פון מיט אנגעס מעקפּעיל.

ביידע פראגעס האָבן ארויסגערופן לאנ־גע דיסקוסיעס און די רעגירונג האָט זיך אויסגעדריקט צו גונסטן זיי. אין אלגע־מיין רופן ארויס אונזערע רעזאָלוציעס גרויס אינטערעס און סימפּאטיע, אבער ניט מער. אזוי צ. ב. איז די רעזאָלוציע פון מיט מעקפּעיל איבערגעגעבן געוואָרן צו דער קאָמיסיע פאר אינטערנאציאָנאלע אנגעלעגענהייט, וואָס דאָס מיינט, אז מיר וועלן האָבן וויטער דיסקוסיעס און מיט־נעפיל.

שלאָגט פאָר צו גרינדן רעגירונגס אנ־שטאלטן פאר מעדיצינישער הילף

מר. ספּענסער'ס רעזאָלוציע באהאנדלט די פראגע פון אויפשטעלן רעגירונגס גע־זונטס אנשטאלטן. איבער דעם גאנצן לאנד. די פּראָווינץ אלבערטא האָט שוין אזעלכע מערערע געזונטס-אנשטאלטן און פארשידענע טיילן פון אר פּראָווינץ, אז די דאָזיקע מעדיצינישע ארגאניזאציעס, וואָס רייזן ארום איבער זייער נעגנט האָבן אויפגעטאָן א זייער וויכטיקע ארבעט אי־בערהויפּט פון א הערציערישן כאראק־טער. קיין צווייפל ניט אז די איינפירונג אזעלכע מעדיצינישע סטאנציעס אין די אנדערע טייל פון קאנאדע וואָלטן א סך געהאָלפן און דער צוועק פון דעם פאר־שלאג איז, אז די פּערעראלע רעגירונג זאָל שטיצן פינאנציעל און דערמוטיקן די אר־גאניזירונג פון אזעלכע ארגאניזאציעס אין אנדערע טיילן פון דעם לאנד.

ווען אזעלכע פארשלאגן וואָס טראָגן א סאציאלן כאראקטער קומען פאָר'ן פאר־לאמענט, באהאלט זיך די רעגירונג הינ־טער די פאָרארדנונגען פון דעם "בריטיש נאָרד אמעריקע אקט" (קאנאדע קאָנ־סטיטוציע), וועלכע לויטעט, אז אזעלכע פראגעס מיין פארהאנדלט ווערן פון די פאָראווינציעלע רעגירונגען; און אזוי ארום דריקט אויס די רעגירונג איר טיפן מיס־געפיל מיט דעם פּרינציפּ פון דער רעזאָ־לוציע, אבער צו דער זעלבער צייט דער־קלערט זי זיך מאכטלאָז . . .

די שטעלונג פון די קאָנסערוואטיוון

די קאָנסערוואטיוון פארטיי האָט זיך ארויסגעווייזן צו זיין זייער טעטיק, באזונ־דערס אויף צוויי געביטן: די פּענסיע פאר די צוריקגעקומענע סאלדאטן און די איפּאטרטאציע פון פּוטער פון ניי־ז־לאנד. לויט זייערע פארהאנדלונגען פון די דאָזיקע מעדיצינישע סטאנציעס אין די אנדערע טייל פון קאנאדע וואָלטן א סך געהאָלפן און דער צוועק פון דעם פאר־שלאג איז, אז די פּערעראלע רעגירונג זאָל שטיצן פינאנציעל און דערמוטיקן די אר־גאניזירונג פון אזעלכע ארגאניזאציעס אין אנדערע טיילן פון דעם לאנד.

ווען אזעלכע פארשלאגן וואָס טראָגן א סאציאלן כאראקטער קומען פאָר'ן פאר־לאמענט, באהאלט זיך די רעגירונג הינ־טער די פאָרארדנונגען פון דעם "בריטיש נאָרד אמעריקע אקט" (קאנאדע קאָנ־סטיטוציע), וועלכע לויטעט, אז אזעלכע פראגעס מיין פארהאנדלט ווערן פון די פאָראווינציעלע רעגירונגען; און אזוי ארום דריקט אויס די רעגירונג איר טיפן מיס־געפיל מיט דעם פּרינציפּ פון דער רעזאָ־לוציע, אבער צו דער זעלבער צייט דער־קלערט זי זיך מאכטלאָז . . .

די שטעלונג פון די קאָנסערוואטיוון

די קאָנסערוואטיוון פארטיי האָט זיך ארויסגעווייזן צו זיין זייער טעטיק, באזונ־דערס אויף צוויי געביטן: די פּענסיע פאר די צוריקגעקומענע סאלדאטן און די איפּאטרטאציע פון פּוטער פון ניי־ז־לאנד. לויט זייערע פארהאנדלונגען פון די דאָזיקע פראגן וואָלטן מיר אפשטאנען אז די קאָנסערוואטיוון פארטיי דערוואר־טעט אז עלעקשאנס זאָלן פארקומען נאָך מיי יאָר.

די פראגעס אין באצוג צו די צוריקגע־קומענע סאלדאטן איז אלעמאל פארהאנ־דעלט געוואָרן מיט דער גרעסטער אויפ־מערקזאמקייט. מצד אלע ריכטונגען פון פארלאמענט, און ערשט ניט לאנג צוריק אויף דער זיצונג פון 1928, איז אנגענו־מען געוואָרן א געזעץ, וואָס איז פול־שטענדיק פאר אונטערשטיצן די סאלדאָ־טען וואָס זיינען צוריקגעקומען. דער דאָ־זיקער מעדיצינישער ארגאניזאציעס, וואָס רייזן ארום איבער זייער נעגנט האָבן אויפגעטאָן א זייער וויכטיקע ארבעט אי־בערהויפּט פון א הערציערישן כאראק־טער. קיין צווייפל ניט אז די איינפירונג אזעלכ

אין שטראָם פון לעבן

שפּאַנענדער ראָמאַן פון דעם אידישן לעבן אין אַמעריקע

פון דר. ל. ב—ן

(פאָרטזעצונג קומט)

— אָלראַיט, איך קום באַלד אַרונטער.

— איך וועל נאָר איבערבייטן מיין קלייד.

און עני איז אַוועקגעלאָפן אַרויף די טרעפּ.

אין אַ ווײַלע אַרום זײַנען זיי אַלע, אויסער עני'ן, געווען פאַרקליבן אין מוד־זיק רום. די עלעקטריק האָט דאָרט גע־לויכטן אונטער רויטע אַבאַזשורן און אַ רויטער שיין, ווי אַ לייכטער, רויטער גע־בעל, האָט זיך געטראָגן איבער'ן ציי־מער.

רובינטשיק האָט דאָרטן געהאַלטן אַ בילד, וואָס זיין מיזינקע, רוטי, האָט גע־מאָלן, פאַר ראָבינס'ן, געצויגט אים ביים לאַץ און גערעדט מיט התפעלות:

— איז דאָס ניט אַ וואונדער, הא? — זע נאָר, זע, אַ בוימעלע! אָט־אָט נעם איך, דאַכט זיך, אָן אַ צווייגעלע! און דאָס . . . און דאָס . . . וואָס איז דאָס אויוונס אונטער'ן בוים?

— בלעטער, מסתמא — האָט שאַס־קע זיך אָנגערופן, וועלכע האָט אַרויס־געקוקט פון הינטער איר ברודער'ס אַק־סעל אויפן בילד.

— בלעטער, יאָ, בלעטער! אַזוי לע־בעדיק, כאַטש הויב אויף אַ בלעטל.

— דאָס איז גראָז, ניט קיין בלעטער

— האָט אסתר, וועלכע האָט אויך אויף דער בילד געקוקט, זיך אַריינגעמישט.

רובינטשיק האָט זיך אַ כאַפּ געטאָן:

— גראָז גאָר? בלעטער! דו דאַרפסט דאָך זאָגן פונקט קאַפּויר.

— גראָז, זאָי ניט קיין משוגענער.

— איך זאָג בלעטער, בלעטער, בלע־טער! — האָט רובינטשיק שוין פאַר־לאָרן זיין געדולד. — וואָס זאָגסטו דושאַ־זעף, צו דיין טאַנטע?

ראָבינס האָט זיך הארציק צעלאַכט:

— זי איז גערעכט, אָנקל. גראָז!

— דו ביזט בלינד? בלעטער!

— גראָז, גראָז! — האָט ראָבינס גע־לאַכט.

רובינטשיק האָט גענומען שרייען:

— הער נאָר, דו. איך וועל דיר באַ־לײַדיקן. איך האָב דאָ גענוג צו'לחכעס־ניקעס אָן דיר! . . .

שאַסקע האָט אים אַ צופּ געטאָן ביים ראָק:

— דייוויד, ניט געשריען און ניט באַ־לײַדיקט.

— האָט זיך אַ קער געטאָן צו איר:

— וואָס איז דאָס: גראָז אָדער בלע־טער שאַסקע?

— גראָז! . . .

— האַ? דו האָסט דאָך ערשט גע־זאָגט: בלעטער?

— זי האָט אָנגערופן:

— דזשאַו פאַרשטייט בעסער פון מיר.

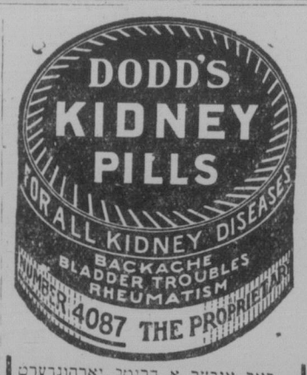

פאַר איבער אַ דריטל יאָרהונדערט זיינען דאָרט קידני פּילס אַנערקענט געוואָרן ווי אַ רפואה פאַר רוקן־בעשמערץ, רומאַטיזם, פּענכער טראָבלס און אַלע אַנדערע קראַנקהייטן פאַראורזאַכט פון פעלערהאַפטע נירן. צו באַ־קומען ביי אַלע דילערס פאַר 50 ס. אַ באַקס, אָדער 6 באַקסעס פאַר $2.50, אָדער דירעקט, ווען איר שיקט צו דעם נירן־פּילס.

THE DODDS MEDICINE CO. LTD.
Toronto 2, Ont.

ווען ער זאָגט גראָז, איז עס מסתמא גראָז.

עני איז אַריינגעקומען. רובינטשיק האָט זיך אַ וואָרף געטאָן צו איר.

— עני, וואָס איז דאָס, גראָז אָדער בלעטער?

זי האָט זיך איינגעקוקט אויפ'ן בילד און דערנאָך געענטפערט:

— זעסט דען ניט, אַז עס איז גראָז?

ער האָט אַ געשריי געטאָן:

— דו ביזט אויך משוגע!

אַלע האָבן זיך צעלאַכט.

שאַסקע האָט ביי אים צוגענומען דאָס בילד און צו אים אַ וואונק געטאָן.

— זעץ זיך און עני וועט פאַר אונז אַביסל שפּילן.

ער האָט זיך אָנגעבלאָזן און ער האָט זיך אַוועקגעזעצט אויף אַ שאָקל שטול.

— בהמות, ווייסן נאָר גראָז, גראָז, גראָז, — האָט ער אַרויסגעמורמלט אונ־טער דער נאָז.

עני האָט זיך געזעצט צו דער פּיאַנאָ, שאַסקע איז צוגעגאַנגען צו איר.

— שפּיל עפּעס אַ "קלאַסיקס" — האָט זי איינגערוימט עני'ן אויפ'ן אויר־ער.

— וועסטו ניט אַנטשלאָפן ווערן? — האָט זיך עני אָנגערופן מיט אַ שמייכל.

— חכמה זיך ניט — האָט שאַסקע געענטפערט, איז אָפּגעטראָטן פון איר און האָט זיך אַוועקגעזעצט לעבן ראָ־בינס'ן אויף אַ שטול.

עני האָט אַ קלאַפּ געטאָן איבער די קלאַווישן. זי האָט היינט געשפּילט בע־סער ווי ווען עס איז פריער, הינגעריסן און מיט פייער. ביי שאַסקען האָבן די אויגן זיך צעבראָכן און נאָכאַנאַנד האָט זי געצויפּט ראָבינס'ן ביים אָרעם און געמורמלט:

— נו, נו, וואָס זאָגסטו?

ראָבינס האָט אַיר ניט געענטפערט, ער האָט נאָר צוגעשאָקלט מיט'ן קאָפּ. ער האָט מער געקוקט אויף די גראַציעזע און בויגיקע באַוועגונגען פון עני'ס פינגער, בשעת זי האָט איצט געשפּילט, ווי צו־געהערט זיך צו איר שפּילן. ער האָט געטראַכט:

— ניין, איך וועל בלויז בלייבן אַ נאַר, ווען איך זאָל איר פאַר־שלאָגן. זי קאָן קריגן אַ יונגן באַי!

און אין זיין נשמה האָט זיך אַן אַר־מעס געוועקט . . .

ווען עני האָט געענדיקט האָט ראָבינס שמאַרק אָפּגאַפּירט. רובינטשיק האָט שטאַרק געדרעמלט, ביידע הענט צענויפּ־געלייגט אויף די קני, די גראָבע פינגער צוגעטוליעט איינעם צו דעם אַנדערן, און דעם קאָפּ, מיט'ן גלאַנצנדיקן, נאַקעטן שאַרבן אַרונטערגעלאָזט. אסתר האָט גע־קוקט אויף אים מיט אַ רואיקן באַייפן און אַז שאַסקע האָט עס דערנאָך באַ־מערקט, האָט זי אַ צופּ געטאָן ראָבינס'ן, אָנגעוויזן אויף איר ברודער און מיט כעס אַרויסגעמורמלט:

— אָט אַזוי־אַ, אַלע מאָל, דערהערט ער אַ "קלאַסיקס", איז באַלד געבראָ־פּעט! . . .

עני האָט עס אויך באַמערקט, האָט זיך גנב'יש איבערגעוויזן מיט ראָבינס'ן, צוגעלייגט אַ פינגער צום מויל און האָט אַרויסגעפליסטערט:

— זאָל ער שלאָפן, דו וועסט באַלד עפּעס זעען . . .

זי האָט זיך צוגעבויגן צו דער פּיאַ־נאָ און מיט איין אויג אויף איר פאָטער האָט זי גענומען אויסקלאַפּן מיט די פינ־גער אויף דער פּיאַנאָ אַ פרייליך חסידיש לידל פון אַ יידישן טעאַטער און באַלד האָ־בען אַלע, וואָס האָבן געקוקט אויף רו־בינטשיק'ן, באַמערקט, ווי אויף זיין פּנים האָט זיך געגוסן עפּעס רירן און באַוועגן, פריער לאַנגזאַם און דערנאָך שנעלער, אַזוי ווי צום טאַקט פון דעם געשפּילטן לידל און מיט אַמאָל האָט ער ברייט געעפנט די אויגן און אין אַ מו־מענט אַרום איז שוין קיין שלאָף דאָרט מער ניט געווען, און אַ באַגייסטערטער פייערל האָט זיך דאָרט אָנגעצונדן, און ער האָט אונטער דער נאָז נאָכבאַוועגונגען דאָס לידל און צוגעקלאַפּט מיט'ן פוס צום טאַקט.

אַלע האָבן זיך הויך צעלאַכט און אַפּ־לאָדירט. רובינטשיק האָט אויך אָפּגע־דירט, הגם ער האָט זיך געוואונדערט פאַרוואָס זיי לאַכן.

דאַן איז ער אויפגעשפּרונגען מיט התפ־עלות:

— איז זי ניט קיין קינסטלערן, "איי נאָמבער וואָן"? — האָט ער אויסגעשריען.

ראָבינס האָט זיך אָנגערופן מיט אַ קאַמישן שמייכל:

— דאָס ערשטע. וואָס זי האָט גע־שפּילט, איז געווען בעסער.

— וואָס זי שפּילט איז גוט, אַ קינסט־לערן!

דאַן האָט עני זיך געווענדעט צום פאָ־טער מיט אויגן, וועלכע האָבן געשפּריצט מיט געלעבטער, און געזאָגט:

— פּאַפּאַ, זאָל איך שפּילן נאָך אַזאַ זאַך ווי די ערשטע?

ער האָט זיך אַ כאַפּ געטאָן:

— די "התקוה", — טאָכטער'לע, די "התקוה" — טו מיר צוליב.

און ער האָט איר אַ קוש געטאָן אויפ'ן קאָפּ.

זי האָט גענומען שפּילן די "התקוה" און אַלע זיינען מיטאַמאָל געוואָרן ערנסט.

שאַסקע האָט שטיל נאָכגעבורטשעט, און אפילו אַסתר אויף. און רובינטשיק איז געשטאַנען אינמיטן צימער, מיט'ן פּנים צו ראָבינס'ן, אויסדריקנדיק דערביי די מתיקות פון דער ליד, צוגעשאָקלט מיט'ן קאָפּ, געזיפצט, און נעאָיקעט. און דערנאָך איז ער אַריין אין אַזאַ התפעלות, אַז ער האָט זיך צעזונגען אויף זיין חיי־זעריק קול:

עוד לא אבדה תקותנו . . .

און שאַסקע מיט אַסתר'ן האָבן אויף העכער צוגעבראָכן.

און ווען עני האָט געענדיקט, האָט דר־בינטשיק דאַן זיך מיט וואַרימקייט אָפּ־גערופן:

— איך וועל פאָרן אַהין — אַז גאָט וועט מיר העלפן און איך וועל חתונה מאַכן עני'ן מיט רוטי'ן, פאַר איך אַהין. מען גיט אונז צוריק דאָ סלאַנד. גאָט האָט מיר געהאָלפן, פאַראַרעמט בין איך. פאַרוואָס זאָל איך ניט פאָרן אַהין?

אסתר האָט זיך אָנגערופן:

— פאַר געזונט.

— איך וועל פאָרן, אסתר, דו ווייסט, אַז איך טראַכט שוין לאַנג פון דעם. איך וועל קויפן אַ פּלאַנטאַציע אָדער עפּענען אַ געשעפט פון דעם דאָרטיקן קאַניאַק, ווייַנען . . .

ראָבינס האָט זיך אָנגערופן:

— ביז יענער צייט, אָנקל, וועט דאָרט אויך ווערן "פּראָהיבישאָן" . . .

— איר לאַכט, ווייל אייך פעלט דאָס אידישע פינטעלע. זאָל מיר נאָר גאָט שיינקען דאָס געזונט, וועל איך אַהין פאָרן. ראַבי בערענשטיין איז געדעכט: די לעצטע געשעענישן אויף דער וועלט שרייען: גוואַלד, אידן, איר מוזט האָבן אייער לאַנד! . . .

און לאַנג דערנאָך האָט ער גערעדט ווען די אַלע יסורים, וואָס די אידן האָבן איבערגעטראָגן — און טראָגן נאָך אי־בער איצט פאַר די לעצטע עטלאַכע יאָר זינט די מלחמה האָט אויסגעבראָכן. ער האָט גערעדט מיט אַזוי פיל אמת'ן גע־פיל און איז געווען אַזוי הינגעריסן, אַז ראָבינס האָט אויף אים אויסגעשטעלט אַ פאַר פאַרוואונדערטע אויגן. ער האָט גע־טראַכט.

— נו, גיי ווייס, וואָס אין אַ אידישן האַרצן טוט זיך. דאַכט זיך אַזאַ ענין אויסט! וועמען וואָלט געקאָנט איינפאַ־לען, אַ זער טראַכט פון נאָך אַזאַ אויסער זי? מסתמא איז ער אַזוי באַ־איינפלוסט געוואָרן פון רבי בערענשטיין, שפּעטער זיינען זיי אַלע אַוועק שלאָפן, און ווען עני האָט געזאָגט "גוד־נייט", איז ראָבינס צו איר צוגעגאַנגען און האָט איר דערלאַנגט די האַנט.

— גוד־נייט, עני! האָט ער גע־זאָגט. — איך דאַנק דיר פאַר דעם פאַר־גענען, וואָס דו האָסט מיר פאַרשאַפט מיט דיין שפּילן, ווילסטו שוין שלאָפן?

— ניין, — האָט זי געענטפערט, — איך וואָלט נאָך אַ ווײַלע געזעסן אַ י ן דרויסן. און דו?

— איך? מיט פאַרגעניגן, אויב דו נאָר . . .

— קום! — האָט זי געזאָגט.

און זיי זיינען אַרויס אויף דעם אויר־בערשטן גאַנק און ביי עני'ן האָט זיך דאַן אַרויסגעריסן:

— וואָס פאַר וואונדער שיינע נאַכט!

אין דער אמת'ן איז די נאַכט געווען אַ נאַנץ געוויינלאַכע, שטילע און וואַ־רימע שפּאַנענדע נאַכט, אַבער עני'ן אין איר איצטיקער שטימונג, האָט זיך אויס־געוויזן, אַז זי, די נאַכט, איז היינט נאָר אַן אַנדערע, נאָר אַן אומגעוויינלאַכע; אַז דער שיין פון די עלעקטרישע לאַמפּן האָט היינט עפּעס נאָר אַנדערש געלייכ־טען — פאַר'חלמ'טער און יום־טוב־דיקער, און די בוימער, און דער אויס־דינג אַרום האָבן אַן אַנדער אויסזען בע־האַט, אַזוי ווי מיט אַ פאַרטראַכטן און יום־טוב'דיקן שמייכל באַלויכט . . .

זי האָבן זיך אַוועקגעזעצט. ער האָט פאַרהויזערט אַ צינאַר און דערנאָך האָט ער פאַרטראַכט אַרויסגערעדט:

— זייער אַ שיינע נאַכט.

— אַ וואונדערשיינע.

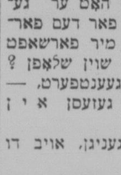

וועריקאָס אַלסערס, אָפּענע וואונדז, עקזעמאַ און אַלע אַנדערע הויט קראַנק־היימן נעהיילט ווייל איר אַרבעט לייכטע הייסישע זעלבסטס באַהאַנדלונג, נעבראַוכט מיט אויסגעפּרובירטן דער־פאָלג פאַר אַ סך יאָרן וואו אַלע אַנ־דערע הייל־מיטלען עס האָבן ניט געד־האַלפן. אַ סך באַשטעטיקונגען. שרייבט צו:

NURSE DENCKER
610½ Portage Ave. Winnipeg

מר. פיימינטאַן, 452—14טע סטריט, ברענדאָן, שרייבט: "צופרידן צו אינפאָרמירן אייך אַז מיין פון איז פולשטענדיק אויסגעהיילט. די נאַטע נעשוויאַלאַכץ, וויטיקס און ברענונג איז פאַרשוואונ־דען. איר בין זייער דאַנקבאַר צו אייך און וועל מיט פאַרגעניגן ענטפערן אַלעמען, וואָס וועלן צו מיר שרייבן און בעטן מיין אויסהייטונג.

שמחת פורים

די ליידיס אקזיליערי "חובבי ציון" האָבן צוגעגרייט

א פּוריב יום־טוב
ביי רבי הורוויץ אין הויז

492 פלאָרא עווענו.

דינסטאָג דעם 18טן מאַרט

7 אַזייגער אָוונט

אַלע פרייגט און מיטגליעדער זיינען געבעטן צו קומען אין צייט.

לאַמיטע חובבי ציון
מחזיקי הרב הורוויץ,
ל. זיבערט, פּרעזידענט

פיינטינג

גוטע אַרבעט — מעסיקער פּרייז
פאַנט גלייך
MAX GORDON
484 FLORA AVE.

גוטע גלעזער
פון $5.00 און העכער

H. RUFUS ISAACS, Optometrist
Eyesight Specialist
אייגן ספּעציאַליסט
Main—Dufferin Winnipeg
Phones: 56 213 Res. 39 633

צוליב אייער געזונט

ווען איר דאַרפט מעדיצינען, קומט אַדער שליכט צו אונז. מיר האָבן אַ פולשטענדיקן סטאָק פון פרישע דראָגס און מעדיצינישע מיטלען צו מע־סיקע פּרייזן. מיר האַלטן אויך אַ פולשטענדיקן סטאָק פון פעטענט מעדיצינען און אַלע נויטיקע אַרטיקלען וואָס פאָדערן זיך פאַר קראַנקע. מיר ספּעציאַליזירן אין דאָקטאָרס פּרעסקריפּשאָנס.

שיינעם דראָג סטאָר
842 MAIN STREET PHONE 56 213
קאָנטרי אָרדערס פּינקטלאַך אַטענדעט

די פאָלגנדע רולס מאַכן דאָס שניידן פון ציינדלאַך לייכטער

זייט פאָרזיכטיק מיט דער ביבים דיע־טע ווען אירע ציינדלאַך שניידן זיך. האָ־דעווען איר ניט איבער. ניט אַכטונג אויף איר מאָגן און שטול־גאַנג און ביים ערשטן צייכן פון אומפאַרריכטונג, זעץ אַדער פאַר־שטאָפונג, ניט איר עטלאַכע טראָפּפן פון אומשעדלאַכער, אַנגענעם — באַ'טעם'טער פלעטשער'ס קאַסטאָריאַ. די דאָזיקע איינ־פאַכע רעגולאַציעס מאַכן דאָס שניידן פון ציינדלאַך לייכטער פאַר מיליאָנען ביביס — און מוטערס, אויך. פאַר איבער דרײַ־סיק יאָר האָבן מוטערס צוטרוי צו קאַס־טאָריאַ. עס לאַשטשעט אומרואיקע, אויס־גערעכנט קינדער צו איינשלאָפן לייכט און שנעל — און עס איז פון ריינע־גרינצייג און איר קאָנט עס געבן אַזוי אָפט ווי נוי־טיק. עס טוט די אַרבעט. פון קאַסטאָר אויל בעסער און צאַרטער. פאַר אייער באַ־שיצונג, געפינט זיך שטעריק אויף דער פלעשל די פלעשיינער אונטערשריפט.

היימאַן און העסטרין

באַריסטערס, סאָליסיטאָרס און א. וו.
216 ½ מעקאַינטייר בלאָק — 216
טעלעפאָן 21 627
מר. העסטרין וואוינונג:
306 סט. דזשאָנס עווע. טעל. 53 133

שינבין, מאָראָזניק און ראָבלין
Shinbane, Morosnick & Roblin
Barristers, Solicitors and Notaries
באַריסטערס, סאָליסיטאָרס, נאָטאַריוס
Office: 207-8 Confederation Life Bldg,
457 Main St. Opposite City Hall
טעלעפאָן 21 345—6

טשערניאַק, קאַפּשטיין און ספּיוואַק
Barristers, Solicitors, Etc
אָפיס: 671 מיין סטריט
טעלעפאָן: 24 591 און 24 666

א. ע. קאַנטאָר
אַדוואָקאַט און נאָטאַרי
A. E. CANTOR
אָפיס 111 באַן אַקאַרד בלאָק, 645 מיין סט.
טעלעפאָן 89 223
רעזידענס:
103 בענערמאַן עווע. טעל. 51 353

סטיט און ניטיקמאַן
באַריסטערס, סאָליסיטאָרס און נאָטאַרים
STITT & NITIKMAN
213 Confederation Life Bldg.
457 MAIN STREET
אַנטקעגן סיטי האַל
טעלעפאָן 24 586

ה. שולמאַן
אַדוואָקאַט און נאָטאַרי
געלט צו לייען אויף 6½ פּראָצענט
אָפיס: 592 מיין סטריט
H. SCHULMAN, B.A., LL.B.
לאָו אָפיס
Ste. 11, 592 MAIN STREET
צווישן לאָנאַן און אַלעקסאַנדער
טעלעפאָן 88 462

מ. אַווערבאַך
באַריסטער, סאָליסיטאָר, נאָטאַרי א.א.וו.
824—8 ראָיאַל בענק בלדג.
טעלעפאָן 86 200
רעז. 435 אַבערדין עווענו. טעל 53 354

אומזיסטיקער זייטיק!

דאָזיקן אָנגענעמען קענגמיטל פאַר ווייטיקן. לעזט די איבערצייגטע אַנווייזונגען און איר וועט אויסגע־פינען אַ סך ווערטפולע נוצן אין די דאָזיקע טאַבלעטס. פאַר קאָפּ־שמערצן, צו אָפּשטעלן פאַרקילונ־גען, צו פאַרלייכטערן אַ קראַנקע האַלז און רעדוציר די אַנשטעקונג, צו פאַרלייכטערן נערוון־שמערצן, נייריטיק, רומאַטיזם שמערץ.

מענשן פלעגן טראַכטן צי אַספּי־רין קאָן זיין שעדלאַך. די דאָקטו־רים האָבן פאַרענטפערט די דאָזיקע פראַגע מיט יאָן צוריק.

עס איז נ י ט. אייניקע מענשן טראַכטן נאָך צי טוט עס באַמאָת פאַרלייכטערן שמערצן. ווענן דעם איז שוין קיין פראַגע ניטאָ! ווייל מיליאָנען מענער און פרויען האָבן אויסגעפונען אַז עס ה ע ל פ ט. צו הייל די אורזאַך פון יעדן שמערץ מוזט איר זיך באַראַטן מיט אַ דאָק־טער; אָבער איר קאָנט זיך אַלעמאָל ווענדן צו אַספּירין פאַר מאַמענטאַ־לער הילף.

דער מאַן וועלכער וואָלט ניט גע־טריבן אַ האַלבע מייל זיין אַוטאָ־מאָביל וואָס איז ניט אין אָרדענונג, וועט צומאָל טרייבן זיין מאָרך אַ גאַנצן טאָג מיט אַ צערודערטן קאָפּ.

אַזאַ שטראָף איז ניט זייער גוט פאַר איינעמס נערוון. עס איז ניט קלוג, און ניט נייטיק. ווייל אַ טאָב־לעט אָדער צוויי אַספּירין וועט צו יעדער צייט פאַרלייכטערן אַ קאָפּ־ווייטיק, דערפאַר נעדיינקט דעם

BAYER ASPIRIN
TRADE MARK REG.

—יאָ, האָט ער ווידער געזאָגט פאַר־טראַכט און אָנגעהויבן שטיל צו פייפן עפּעס אַ לידל.

זי האָט אינסטינקטיוו דערפילט זיין אויפרעגונג און איז אויך אויפגערעגט געוואָרן.

— פון וואָס טראַכט ער איצט? — האָט זי זיך אויפגערעגט געפרעגט.

אַ היבשע ווײַלע זיינען זיי דערנאָך געזעסן און אָנגעקוקט אַזוי ווי זיי ביידע וואָלטן געווען אַ טייל פון דער דאָזיקער אַרומיקער, פאַרטראַכטער, ביי־נאַכטיקער שטילקייט, וועלכע איז איצט, שפּעט נאָך האַלבער נאַכט, ניט געוועזן געוואָרן פון קיינעם און נאָרנטס, סיידן, נאָר זעלטן, פון אַ פאַר'סוד'עטן קול פון אַ פאַרשפּעטיקטער פאָרל, אָדער נאָך זעל־טענער, פון אַ קאַר, וואָס האָט זיך אויף אַ פּאָר רגע'ס באַוויזן מיט אירע פייער־לאָך און מיט הגריען אויפ'ן בולוואַרד, און איז באַלד פון דער נאַכט פאַרשלונגען געוואָרן.

דאַן האָט ראָבינס מיטאַמאָל זיך אָנ־גערופן:

— עני, איך וויל עפּעס ריידן מיט דיר . . .

— ענדלאַך! — האָט זי אַ טראַכט געטאָן און אויפגערעגט זיך אַ רוק גע־טאָן אויף איר שטול.

(ווייטערעס קומט)

ריכטיקע פאַרבן גיבן
בעסטע רעזולטאַטן

דייטאַנד פאַרבן אַנטהאַלטן פון דריי ביז פינף מאָל מער אַריינען ווי אַנדערע פאַרבן אויפ'ן מאַרקעט. דעם געפאַקט מאַך וועגן איר ווייט פאַרבן, פּרובירט זיי. זעט ווי לייכט עס איז צו נוצן זיי. נ צ ד ע ם פ אַ ר ג ל י י כ ט ד י ר ע זו ל ט אַ ט נ. באַמערקט די אַפּוועזנהייט פון דעם איבערגעפאַרבטן אויסזעען: פון שטריימפן אָדער פלעקן. זעט ווי ווייך, לייכטיק, ניי אויס־זעענד די פאַלירן זיינען; און ווי ניט אַפּקריכנט. אויב איר זייט ניט איינשטימיק אַז דייטאַנד פאַרבן זיינען בעסערע פאַרבן, וועט אייער דילער צוריקקערן אייער געלט.

דער ו ו י ס ע ר פ ע ק ע ד ז ש פון דייטאַנד פאַרבן איז דער אָריגינעלער "אַלע־צוועקן" פאַרב פאַר יעדן און אַלע פאַרבן מאַטעריאַלן. עס וועט פאַרבן אָדער שאַ־מיין סילק, וואָל, קאַטאָן, לינען, רייאָן אָדער יערן צוזאַמענשטעל פון מאַטעריאַלן. דאָס ב ל ו י ע פ ע ק ל איז אַ ספּעציעלער פאַרב, בלויז פאַר סילק אָדער וואָל. מיט דעם קאָנט איר פאַרבן אייערע ווערטפולסטע אַרטיקלען פון סילק אָדער וואָל מיט רעזולטאַטן פאַרגלייכבאַר צו דער פיינסטער פּראָפעסיאָנעלער אַרבעט. און; איר קויפט — געריינקט דאָס. דאָס ב ל ו י ע פ ע ק ל פאַרבט בלויז סילק אָדער וואָל. דאָס ו ו י ס ע פ ע ק ל וועט פאַרבן יערן סאָרט שטאָף, סילק און וואָל אַריינגערעכנט. אייער דילער האָט ביידע פּעקעדזשעס.

DIAMOND DYES

לייכט צו נוצן — פּערפעקטע רעזולטאַטן

15¢

אין אַלע דראָג סטאָרס

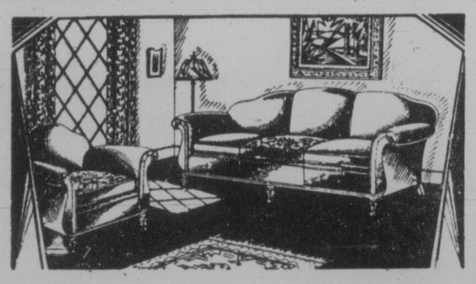

ווי שיין!

דאָס וועלן זיין די ווערטער פון אַלע אייערע פריינט ווען אייער ליווינג רום וועט זיין געפּוידרישט מיט אַ

טשעסטערפילד סעט

געמאַכט ביי אונז, מיט לוט אייער אייגענעם דעזיין, אָדער אויסגעקליבן פון אונזערע פילע סטיילס. צו אונזערע זיער מעסיקע פּרייזן

צאַלונגען אַראַנזשירט צו אייער באַקוועמלאַכקייט

טשעסטערפילד סעטס, ראָדיאָ סטולס, דרייפּערס און סליפּ קאַווערס פאַרדיסט און איבערגעצויגן

לאָזט אונז אייך געבן אַ אָפּשאַצונג

CANADIAN UPHOLSTERING Co.
833 MAIN ST., WINNIPEG PHONE 54 641
א. באַס וו. בלומאַס

Doctors' Directory דאָקטוירים
IN ALPHABETICAL ORDER

דר. ס. דזש. בערמאַק, 834 מיין סטריט אָפיס שטונדן פון 2—4 און 7—8 DR. J. C. BERMACK	51 250	53 578
דר. דזש. ברענער, 367 סעלקירק עווענוי אָפיס שטונדן: 3—5, 7.30—8.30 DR. H. D. ISAACS & DR. J. BRENER	54 107	54 107
דר. נאָרמאַן בוק, 414 באַיד בלדג. אָפיס שטונדן 2—6 און ביי אַפּאָינטמענט. רעז סוויט 3 עבער אָפּטס. מאָנטעגו און אייקינס DR. NORMAN BOOK	55 076	86 115
דר. א. גוטמאַן, 5—304 עווענוי בלאָק 265 פּאָרטעדזש עווענוי אָפיס שטונדן: 10—12, 2—6 און ביי אַפּאָינטמענטס DR. A. GUTTMAN	53 422	26 947
דר. ס. דזשאַוויש, 404 באַיד בלדג. שטונדן, 11—12 און 3—6 און ביי אַפּאָינטמענטס DR. SIMON JAUVOISH.	54 429	22 717
דר. ל. הענעל, 652½ מיין סט. (צווישן הענרי און לאַנגאַן) 473 אָפיס שטונדן 11—12, 2—6 און ביי אַפּאָינטמענטס DR. L. HENNELL, L.R.C.P. (London) M.R.C.S. (England)		59 473—23 272
דר. ה. הערשפילד, 576 מיין סט., קאָר. אַלעקסאַנדער עוו. אָפיס שטונדן 11—1, 2—5 און 7—9 DR. H. HERSHFIELD	51 162	26 600
דר. ב. א. וויקטאָר, קאָר. סעלקירק און סאַלטער (איבער דער באַנק) אָפיס שטונדן פון 3—5 און 7—8 DR. B. A. VICTOR	51 772	52 744
דר. ה. יאַפע, ב.א. ב.ס.סי. ל.מ.סי.סי. (דר. דשו. פ. דזשאַרדזש און דר. ה. יאַפע) אָפיס: 739 סעלקירק עווענוי. שטונדן 2—5.30 און 6.30—8 DR. J. P. GEORGE & DR. H. JAFFE		52 571
דר. א. מאָיס, סט. דזשאָנס בלאָק, פּריטשאַרד און מיין אָפיס שטונדן פון 2—4.30 און 7—9 DR. A. MOYSE	52 278	53 720
דר. י. פּערלמאַן, 291 באַראָאס עווע., קאָר. טשאַרלס אָפיס שטונדן פון 3—5 און 7—8 DR. I. PEARLMAN	53 181	53 181
דר. י. בן דוד פעלדמאַן, 613 באַיד בלדג., שטונדן 3—6 רעז. 396 סעלקירק עווע. DR. J. BEN-DAVID FELDMAN	55 771	23 593
דר. ס. קאָבריינסקי, סוויט 2 קראַמפּ בלאָק (מיין און דאַפערין עווע.) אָפיס שטונדן פון 3—5 און 6.30—8 DR. S. KOBRINSKY	51 968	54 866
דר. מעקס ריידי (עקס רעי) 283 פּאָרטעדזש, קאָר. סטיס (100 טאַראַנטאָ דזשענ. פּראָסט בלדג.), לעבן איטאָנס שטונדן: פון 2—6 אָוונט און ביי אַפּאָינטמענטס DR. MAX RADY	49 763	24 480
דר. סעם ראָדין, ראָיאַל בענק בילדינג (מיין און סעלקירק) אָפיס שטונדן פון 3—4 און 6—8 DR. SAM RODIN	52 614	53 915
דר. א. ל. שובין, אָפיס שטונדן 11—12 און 2—6 אָפיס: בענק אָף קאָמערס בלדג., מיין און אַלעקסאַנדער רעזידענס: 414 סטעלאַ עווע. DR. A. L. SHUBIN אוינג: אויערן, נאָז און האַלז	59 473	88 916
דר. י. ה. בעקמאַן, 800 באַיד בילדינג DR. J. H. BECKMAN	51 848	28 281
דר. ד. מ. דזשענאָף, 2-830 סאָמערסעט בלאָק DR. D. M. GENOFF	51 359	24 465

Dentists Directory דענטיסטען
IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
דר. י. בן עזרא, ב.א. 962½ מיין סט. קאָר. סעלקירק DR. I. BEN EZRA, B.A	41 652	51 560
דר. מ. א. בראַנגמאַן, סוויט 1 סט. דזשאָנס בלאָק., 984 מיין סט. DR. M. A. BREGMAN		53 720
דר. ס. אי. גרינבערג, 414 באַיד בילדינג. DR. S. E. GREENBERG.		86 115
דר. ס. טשורטשיל, סוויט 1, טריק בלאָק, 972 מיין סטריט. DR. S. H. CHURCHILL		56 056

אַ גאַנץ נייע, דורכאויס מאָדערנע קליינינג, דייאינג

באגריסונג

צו

מר: ב. מ. דייווים
הערי גארבאק
און
מעקם קירזשנער

פון די

דזשיימס דאַי וואָרקס

לימיטעד

דריקן מיר אויס אונזער האַרציקע באגריסונג צו דער דער־עפענונג פון זייער נייעם פלענט אויף מעריאַן סטריט, נאָר־וואוד. דער רעזולטאט איז איינער פון די סאמע מאָדערנע דריי קליינינג פלענטס אין דער וועלט. און עס איז ניט בלויז אַ גרויסער קרעדיט צו מר. דייווים און זיינע שותפים נאָר עס ווייזט אויך זייער צוטרוי אין דער צוקונפט פון דער דריי קליינינג אינדוסטריע אין ווינניפעג.

TRADE MARK Nº 1906.

די "ביווער סאאפס און קעמי־קאלס לימיטעד" שטאלצירט מיט איר ראל וואס זי האט גע־שפיט אין דער אויסשטאטונג פון דזשיימס דאי וואָרקס לימי־טער מיט די נייסטע און סאמע בעסטע מאשינען וואס אינזש־נערן אין דער אינדוסטריע האבן ווען דערפונדן.

BEAVER SOAP & CHEMICALS LTD.

Winnipeg

"דריי קליינינג" איז אַ פאַראנטוואָרטלאך געשעפט וויסנשאפטלאך באגרינדעט

זייער ווייניק מענשן טראַכטן וועגן דעם, וואס איז אזוינס "דריי קליינינג", און נאָך ווייניקער איז די צאָל פון יענע וואס שטעלן זיך די פראגע: ווי אזוי און אונטער וועלכע באדינגונגען ווערן קליידער געריינינקט און געוואשן.

און דאָך איז דאס נויטיק פאר אלעמען צו וויסן, ווייל, נאָך אלעמען, זיינען קליידער, — אזוי ווי וועש, — זאכן, וואס שטיין גאנץ נאָענט צו אונז; נאָענט צו אונזער קערפּער; און היינט ווייסן מיר שוין וויפיל פאַרבאָרגענע שעדלאכע כוחות עס שוועבן ארום, גנב'ענען זיך ארויס צו אונז און טוען אונז אָפט אומגע־הייערע גרויסע שאָדנס — אָפט שטעלט עס אין געפאר דאס לעבן.

און אָט קומט אַ דרייווער, און נעמט אוועק אייערע קליידער, צו "רייניקן", און טראָגט זיי אוועק ווער ווייסט וואוהין — און העגדלט זיי, ווער ווייסט ווי אזוי !... אמת, ווען מען ברייגנט זיי אייך צוריק, קוקן זיי אויס ריין און זויבער... אָבער דאס איז נאָר אויבערפלאכלאך. זייענען זיי טאקע אזוי "ריין", ווי זיי קוקן אויס? ווער ווייס?

היינט ווייסן מיר, אז מילך און ברויט און אלץ וואס מיר עסן, למשל, מוז באהאנדלט ווערן מיט דער גרעסטער פאַרזיכטיקייט, אין ריינע כלים, אונטער סאַ־ניטארע באדינגונגען — און פארוואס ניט קליידער?

געוויס מוזן קליידער אויך באהאנדלט ווערן מיט דער גרעסטער פאַרזיכ־טיקייט, און דארום מוז מען זיין זיכער אז די מענשן וועמען איר פארטרויעט זיי, האָבן די נויטיקע סאַניטארע באדינגונגען, אין אנקלאנג מיט די מאָדערנע און וויסנשאפטלאכע פאָרשונגען.

א צווייטע זאך וואס די דייאינג און קליינינג פאבריק מוז אומבאדינקט האָבן, איז א וויסנשאפטלאכע אָפּטיילונג וואס זאָל באשטימען ווי אזוי קליידער דארפן געריינינקט ווערן. די מאָדערנע עקאָנאָמישע פּראָצעסן פאר פּראָדוצירן שטאָפן, מאטעריעס, פון וועלכע קליידער ווערן געמאכט, זיינען געבויט אויף נייע פּרינציפּן, יעדן טאָג קומט א כעמיקער און ארבעט אויס נייע, "סינטעטישע" קאָמבינאציעס. "ווידן" ווערט געמאכט פון "האָלץ"; "וואָל" ווערט ארויסגעוויגט פון — "שטרוי"; איר קאָנט זעלטן וויסן פון וואס איינגעלאך זיינען אייערע קליי־דער געמאכט. און ווען זיי קומען ארויס אין די הענט פון אן אומדערפארענעם קלי־נער, ווארפט ער זיי אלע ארויס אין איין און דער זעלבער וואנע, מיט פארשיידענע כעמישע מאטעריאלן, וואס דארפן אויסרייניקן דעם שמוץ פון די קליידער, און אָפט קומען ארויס די קליידער — צעקראַכענע, צעברענטע, צעשעדיקטע . . .

אין די דזשיימס דיי וואָרקס איז איינגעפירט געוואָרן און איינגעאָרדנט א כעמישער איספּאָרשער וועלכער דארף באשטימען פאַראויס אונטער וועלכע באַ־דינגונגען זיי מוזן אויסגערייניקט ווערן, אזוי אז זיי זאָלן ניט פארברענט ווערן.

דריי אידישע געשעפטסלייט גרינדן א נייע קאָמפּאַנ
און באַרייכערן־ווייניפעג מיט איינע פון די
מאָדערנסטע פאבריקן, געווידמעט צו דעם
צוועק צו העלפן די איינוואוינער האלטן זיי־
רע קליידער און זייערע הויז־פאַרנישינגס
ריין, שיין און ציכטיק — לויט די
לעצטע וויסנשאפטלאכע מעטאָדן

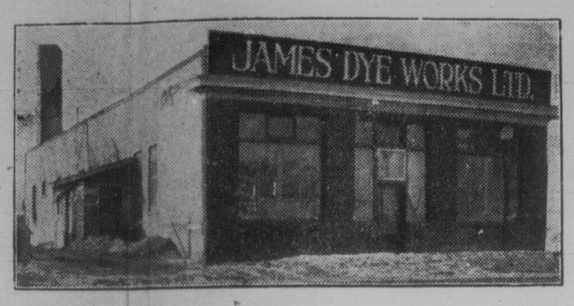

דאס בילד פון דער נייער פאבריק פון די דזשיימס דיי וואָרקס לימיטעד קאן ניט גע־
קיין ריכטיקן באגריף וועגן די פילפאכיקע מאָדערנע איינריכטונגען וואס זי פארמאג
די פארוואלטונג לאדט איין דאס פּובליקום צו באזוכן די נייע פאבריק און זעען
אויסשטאטונג. לעזט די איינצעלהייטן אונטן.

די דזשיימס דאַי וו

איז איצט גרייט צו געבן אייך די בעסטע באדינונג, און צושטעלן צו אייער דינסט די גרויסע דערפארונג פון לאנגע יארן, צוזאמען מיט דער גרינדלאכער באקאנטשאפט, מיט ריכטיקע מעטאָדן צו רייניקן און פארבן קליידער און א. וו.

אונזערע פאבטאָנייזער מעגן זיין זיכער, אז די סאמע נייסטע, מאָדערנסטע מאשינען און איינריכטונגען פון מעטאָדן וועלן אויסגענוצט ווערן. מיר האָבן ניט געשפּארט קיין מי און קיין אויסגאבן צו איינפירן די אנערקענטע און בעסטע וויסנשאפטלאכע וועגן און מיטלען צו באקומען די בעסטע רעזולטאטן אין דער אפערירונג פון קליידער, שטאָפן און א. וו.

אין אונזער נייעם פלענט וועט מען
מיר האָבן געמאכט גענוג אויספארש
ארויסגעוויזן אז א נייע מעטאָדע בו
אזוי אז די באַרונונג וואס מיר שטעלן
דייאינג און וואלעי סערוויס, וואס א

דריי אורזאכן ווארום איר זאָלט באנוצן אונזערע מאָדערנע דינסטן

ע ר ש ט נ ס :—מיר נוצן ניט קיינע ברענענדע סאָדע אין אונזערע אפרייניקונגס מעטאָדן — יעדער ווייסט ווי שערלאך אייעלכע כעמישע שטאָפן זיינען פאר געוויסע מאטעריעס

צ ו ו י ט נ ס :—מיר גאראנטירן א שנעלערע באַרונונג, א דאנק דעם וואס מיר האָבן אינסטאַ־לירט א באזונדער דריי־פאכיקע קלאריפיקאציע סיסטעם. די דאזיקע נייע סיסטעם, וואס מיר זיינען די איינציקע צו באנוצן אים, פארקירצט דעם פּראָצעס פון רייני־קונג, און מאכט מעגלאך מיר זאָלן שנעלער אייך אומקערן אייערע זאכן.

ד ר י ט נ ס :—מיר זיינען פיאָנערן אין דעם "דריי קליינינג" געשעפט אין ווינניפעג, און גלייכ־צייטיק זיינען מיר אָבער אויך שטענדיק אויף דער וואך און מיר פירן איין די נייסטע מעטאָדן, מיר באקומען די נייסטע מאשינען און מיר ציען צו די בעסטע פאכלייט.

מיר האָבן וועגן און מיטלען, מאשינען און פאכלייט,

און מיר זיינען ספּעציאליסטן

צו באהאנדלען שנעל און מיט דער גרעסטער זאָרג

די טייערסטע קליידער און הויז פאַרנישינגס

ווי אויך די פיינסטע, לייכטסטע און דעליקאטסטע

פרויען קליידער און אנדערע

פארשיידנארטיקייטן

מעקם קירזשנער
סעקרעטאר־טרעזשורער פון דזשיימס
דיי וואָרקס לטד.
און אפים מענעדזשער
מר. קירזשנער איז פאר א לאנגער צייט געווען פארבונדן מיט דער באַ־קאנטער פירמע, בליס, קירזשנער און קאהען. ער איז אן אקטיווער טוער פאר דער מאונט כרמל קליניק.

ב. מ. דייווים
פּרעזידענט דזשיימס דיי וואָרקס לטד.
און דזשענעראל מענעדזשער

מר. דייווים איז א באקאנטע פער־זענלאכקייט אויף דער אידישער נאס, און פאקטיש א פּראָדוקט פון אונזער אידישער נאָרט ענד געזעלשאפט. א מיטגליד פון ניקאָלאיעווער פאראיין און אנדערע וואוילטעטיקע אָרגאניזא־ציעס.

סואוועגירס פריי!

ווי א סואוועניר פון אונזער דערעפענונג וו
א סקארף פאר יעדער פרוי און א טאי

באגריסונג צו דער

דזשיימס דאי וואָרקס לטד.

(דזשיימס דאי וואָרקס)

צו דער דערעפענונג פון זייער נייעם פלענט

אונזערע בעסטע וואונשן פאר זייער דערפאָלג

THE ADELMAN PAPER BOX CO. LTD.

מאנופעקטשורערס פון פייפער באקסעס און פאָלדינג קארטאָנס

197-199 PRINCESS ST., WINNIPEG PHONE 23 264

באגריסונג צו

ב. מ. דייווים, הערי גארבאק
און מעקם קירזשנער

פון

די דזשיימס דאַי וואָרקס לטד.

צו דער דערעפענונג פון זייער העכסט מאָדערנעם קליינינג פלענט
אין מערב קאנאדע

דער נייער וויסנשאפטלאכער פּראָצעס וואס זיי נוצן איז די נייסטע אנטדעקונג
אין מאָדערנער וויסנשאפט.

איך בין צופרידן וואס איך האָב געהאט די פּרווילעגיע צוצושטעלן אלע פיוס פיטינגס
און אלע מאשין אויסשטאטונגען און סופּליס

George Butterworth

326 POLSON AVE. WINNIPEG

YE WORKS LIMITED

Lines 72 Marion St. Norwood, Sherbrook & Wolseley

...ייאינג און וואלעי סערווים דערעפנט אין ווינניפעג

...ט גרינדן א נייע קאמפאני
...ניפעג מיט איינע פון די
...יקו, געווידמעט צו דעם
...ינוואוינער האלטן זיי-
...רע הויז-פארנישינגס
...כטיק — לויט די
...טלאכע מעטאדן

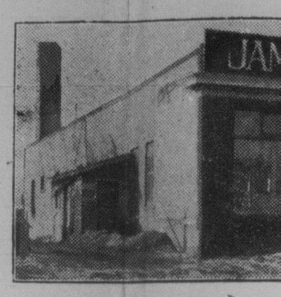

...זשיימס דיי וואָרקס לימיטעד קאן ניט געבן
...מאדערנע איינריכטונגען וואס זי פארמאגט.
...ם צו באזוכן די נייע פאבריק און זעען די
...ר איינצעלהייטן אונטן.

די דזשיימס דאי וואָרקס איז די ערשטע אין ווינניפעג איינצופירן א נייע קלאריפיקאציע סיסטעם

וואס מיידעט אויס די שטארקע ברענענדע סאדא סאלוציעס, און נוצט, אנשטאט א גאנץ נייע מעטאדע וואס שטעלט ניט אין געפאר אפילו די פיינסטע דעליקאטע זיידנס, נאטירלאכע אדער קינסטלאכע.

הוין דעם מוז מען וויסן אז פארשיידענע פלעקן מוז מען אויף פארשיידענע וועגן באהאנדלען אום זיי ארויסצונעמען. צוליב דעם דארף מען קאנען "אנאלי־זירן" די פלעקן, אויסגעפינען וואס האט זיי פאראורזאכט און אויסנוצן די גע־נויע מאטעריעס וואס וועט די פלעקן ארויסנעמען, און ניט שעדיקן די שטאף, דעם מאטעריאל פון וועלכער דאס קלייד איז אויסגעארבעט געווארן.

און נאך א גאנץ נייער פרינציפ איז אנגענומען געווארן פון די דזשיימס דיי וואָרקס: ניט נאר צו באשיצן אלע זאכן וואס ווערן צו זיי צוגעשיקט, נאר אויך צו פארזיכערן זיי קעגן פייער און גנבה.

געוויינלאך האט די פירמע באזארגט אלע מאדערנסטע מיטלען צו אויס־מיידן א פייער און צו באשיצן די פאבריק קעגן גנבים. אבער גלייכצייטיק איז די קאמפאני געגאנגען א גרויסן שריט ווייטער — כאטש דאס איז א קאסטבארע זאך — האט מען ארויסגענומען אינשורענס—פארזיכערונג, אזעלכע וואס פאר־זיכערט אלץ וואס געפינט זיך אונטערן דאך פון דער פאבריק.

צום שלוס דארף מען אויך באמערקן, אז די מענשן וואס פארוואלטן די דזשיימס דיי וואָרקס זיינען פאכלייט, יעדער אויף זיין אייגענעם געביט — און יעדערער פילט זיך פערזענלאך פאראנטווארטלאך ניט נאר צו דער קאמפאני, נאר איבערהויפט צום פובליקום; מענשן וואס האבן א נאמען אין די געזעלשאפט־לאכע קרייזן; און וועלכע שאצן אפ הויך דעם גוטן נאמען וואס זיי האבן זיך דער־ווארבן, און וועלן טאן אלץ וויטער צו געווינען דעם צוטרוי פון דער אלגעמיינער באפעלקערונג.

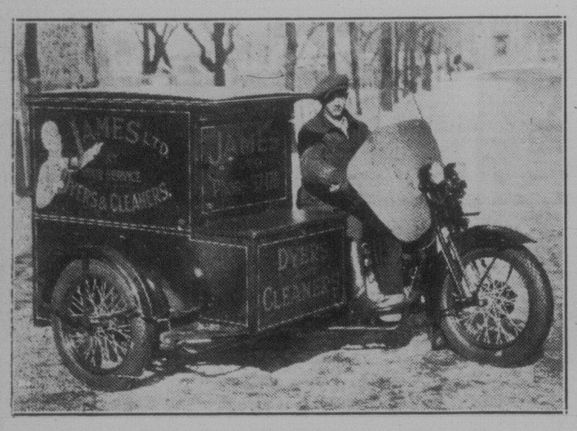

ברייטערט אויס דעם שטח פון אייערע ביזנעס

מיר באגריסן

דזשיימס לימיטעד

אלס די ערשטע דריי קליינינג עטאבלירונג אין ווינניפעג צו נוצן א

הארליי דייווידסאן מאטארסייקל מיט א ספעציעלער דריי קלינערס באדי

דזשיימס דאי וואָרקס, דורך נוצן א מאטארסייקל איינריכטונג, גיבן אייך ניט נאר בלויז בעסערע באדינונג, נאר זיי גיבן אייך

ספעציעלע באדינונג ניט רעכענענדיק אייך קיין עקסטרא קאסטן

די הארלעי דייווידסאן מאטארסייקל מיט ספעשל קלינערס באדי וועט דעליווערן גארמענטס אכט־און־פערציק אינטשעס אין דער ליינג, צו אן אפערירונגס קאסט פון איין־דריטל פון דעם לייכטסטן טראק.

לאזט דזשיימס טאן אייער קליינינג, אבער זעט בראון און ווינטער לימיטעד פאר אייער מאטארסייקל דעליווערי אויסשטאטונג.

BROWN & WINTER LTD.

HARLEY, DAVIDSON MOTORCYCLES

SALES AND SERVICE

PHONE 36 109 661 ELLICE AVE.

WINNIPEG

באגריסונג צו

ב. מ. דייווים הערי גארבאק מעקס קערשנער

פון די דזשיימס דאי וואָרקס לטד.

צו דער דערעפענונג פון זייער נייעם פלענט

איך בין צופרידן וואס איך האב געהאט די געלעגנהייט צוצושטעלן די גאנצע שיעט מעטאל ארבעט און וועטילאציע

THE

STANDARD SHEET METAL & ROOFING CO.

M. ROSOVE, Mgr.

405 LANGSIDE STREET PHONE 36 878

באגריסונג

צו ב. מ. דייווים
הערי גארבאק
מעקס קערשנער
פון

דזשיימס דאי וואָרקס לטד.

צו דער דערעפענונג פון זייער נייעם פלענט

HARRY GREENBERG

333 GARRY STREET
PHONE 87 730

בעסטע וואונשן פאר דעם דערפאלג פון

James Dyers & Cleaners Ltd.

געזיכערטע ריינקייט — גערייניקט מיט ראדיא סאלווענט און דעליווערט מיט ראדיא גאזאלין.

OIL RADIO GAS

RADIO OIL & GAS CO. LTD.

Chalmers and Watt St. Phone 502 009

די

דזשיימס דאי וואָרקס

נייע מאשינען

וועלן דייניקן אייערע קליידער א סך בעסער מיט דער נייער וויסנשאפטלאכער סיסטעם

די נייע סיסטעם איז די וויסנשאפט פון געז ריינינקונג און איז די איין און איינציקע אין דער וועלט, ווייל עס נוצט ניט קיין ברענענדיקע סאדע, און עס זייט דורך אוטאמא־טיש מיקראסקאפיש די געז, איבערלאזנדיק די קליידער מיט אזא ריינקייט און ציכטיקייט וואס איז אומעגלאך צו מאכן מיט וועלכער ס'איז אנדער ריינינקונג סיסטעם, וואס פארזיכערט מער דויערהאפטקייט פון די קליידער, און באזייטיקט יעדע געפאר פון כעמישע שעדיקונגען, ווייל עס ווערט ניט באנוצט אין דעם פראצעס פון דער נייער וויסנשאפטלאכער סיסטעם.

שיקט אייערע קליידער צו די

JAMES DYE WORKS LIMITED

און איבערצייגט זיך אין דער דאזיקער דערקלערונג

ראמט אויס דעם חמץ

איצט, פאר פסח, איז גראד די פאסיקסטע געלעגנהייט אויסצונוצן אונזער באדינונג.

חוץ קליידער, פאר דער גאנצער פאמיליע, נעמען מיר זיך אונטער צו אויסריינינקן און באנייען הויז פארנישינגס, ווי דרייפערס, קארפעטס, בעד־ספרעדס און א. וו. צו די מעסיקסטע פרייז, און מיר גאראנטירן צוריקצו־ברייגנען זיי צו אייך אין דער שנעלסטער צייט.

דזשיימס דיי וואָרקס

באגריסנדיק

די

דזשיימס דאי וואָרקס

לימיטעד

צו דער דערעפענונג פון זייער נייעם סאמע מאדערנעם פלענט, בין איך צופרידן וואס איך האב געהאט די געלע־גענהייט בייצושטייערן דורך איבערבויען זייער גאנצע געביידע.

איך וועל מיט צופרידנהייט אנבאטן מיינע באדינונגען צו יעדער צייט ווען איר דארפט בויען אין דער היים אדער ווערהויז.

אפשאצונגען מיט פארגענגען געגעבן אויפ'ן גאנצן דזשאב.

L. FLETCHER

General Contractor

217 PERTH AVE. PHONE 51 878

דאי וואָרקס

אין אונזער נייעם פלענט וועט מען געפינען פילע מאשינען און איינריכטונגען און מעטאָדן, וואס געפינען זיך ניט אין קיין אנדער פלענט. מיר האבן געמאכט גענויע אויספארשונגען און דארט וואו מיר האבן אויסגעפונען אז ס'איז פאראן א נייע און בעסערע מאשין, וואס קאן ארויסנעמען די ארבעט שנעלער און ריינער, האבן מיר באלד ארויסגעווארפן די אלטע און אריינגענומען די נייע. דארט וואו ס'האט זיך ארויסגעוויזן אז א נייע מעטאָדע ברייגנט גינסטיקערע רעזולטאטן, האבן מיר אויפגעגעבן די אלטע מעטאָדע און איינגעפירט די נייע, — אזוי אז די באדינונג וואס מיר שטעלן איצט צו דער ווינניפעגער באפעלקערונג איז א גאנץ נייע אין אלע הינזיכטן — א באדינונג אין קליינינג, דייאינג און וואלעי סערווים, וואס איז ביז איצט ניט געווען מעגלאך צו באקומען דא אין ווינניפעג.

פאר די קומענדע דריי טעג

מאנטאג, דינסטאג און מיטוואך

זייט איר איינגעלאדן צו קומען באזוכן אונזער נייעם פלענט, און זעען פאר זיך זעלבסט ווי אזוי די פילפאכיקע ארבעט ווערט דורכגעפירט.

אפן פאר אייער אינספעקציע פון 10 פרי ביז 10 אוונט

"ריפרעשמענטס" סערווירט צו אלע געסט

"קאפ ריידינג" פאר די וואס ווינשן עס

הערי גארבעק

ווייס־פרעזידענט פון דזשיימס דיי וואָרקס לימיטעד און אינערלאכער פארוואלטער פון דער פאבריק.

מר. גארבעק איז אן אקטיווער מיט־גליד אין פארשיידענע ברידערלאכע און וואוילטעטיקע ארגאניזאציעס און אויך אין דער קיעווער און ניקאלאיע־ווער לאנדסמאנשאפטן, ליבערטי פרי לאזן און אינדעפ. פרי לאזן.

וויי א טייל פון אונזער נייער באדינונג און מאדערנער איינפירונג, האבן מיר באזארגט, אז אלץ וואס ווערט אונז אנפארטרויט זאל זיין

פארזיכערט קעגן פייער און גנבה

...ווזעניר פון אונזער דערעפענונג וועלן מיר איסריינינקן פריי:
...סקארף פאר יעדער פרוי און א טאי פאר יעדן מאן

JAMES DYE WO...

PHONES: 37 176, 3 Lines — 20 1117, 2 Lines

Canadian Pacific Steamships

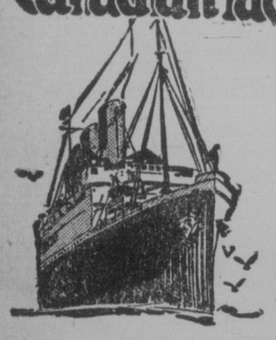

אייערע פריינט זיינען בארעכ־
טיקט צו דאָס בעסטע

ווען איר שיקט נאָך אייער פאמיליע אדער קרובים אין דער אלטער היים, ברייננט זיי דורך דער

קענעדיען פאסיפיק סטימשיפ

און פארזיכערט זיי מיט דער בעסטער באקוועמלאכקייט און באפרייט זיך אליין פון אלע זאָרגן. לאָזט זיי בלויז קומען אויף וועלכער עס איז פון אונזערע גלענצענדע מאָדערנע שיפן.

מיר באזיצן די בעסטע מעגלאכקייטן און א גוטע אָרגאניזירונג איבער דער גאנצער וועלט אכטונג צו געבן אויף דעם וואוילזיין פון די פאסאזשירן.

ספעציעלע אויפזיכט געגעבן צו אידישע פאסאזשירן.

מעסיקע רייזס און באקוועמע באדינונג אויף אונזער נלענצענדער "עמפרעס", די נייע "דאטשעס" און אנדערע מאָדערנע שיפן וועלכע האלטן זא א רעגלמעסיקע און דירעקטע באדינונג צווישן אייראָפייער פארט און קאנאדע.

מיר קאנען ברייננען אייערע מענשן פון איבעראל אין אייראָפּע.

אונזערע אפיסעס און אגענטורן געפינען זיך אין

מאָסקווע, קיעוו, אָדעס, כארקאָוו, ווארשע, בוקארעסט

און אין א סך אנדערע פרינציפאל שטעט אין אייראָפּייאישע לענדער.

דערלויבנישן אריינצוקומען

מיר העלפן העלאכסט אונזערע פאטראנען צו באקומען די נויטיקע דערלויבנישן און מיר קאנען אייך איינשפאָרן א סך צייט און אומאנגענעמלאכקייטן. זעט אונז פאר ווייטערדיקער אינפארמאציע. פערזאנען וועלכע וואוינען אויסן שטאט, שרייבט אונז צו 372 Main St., Winnipeg

אדער ווענדעט זיך צו דעם נאענטסטן סי. פי. אר. סטיישאן אדער סטימשיפ אגענט

פאר סאסקאטון און אומגעגנט
ווענדעט זיך צו
G. R. SWALWELL
105 C.P.R. Bldg., Saskatoon

פאר עדמאנטאָן און אומגעגנט
ווענדעט זיך צו
R. W. GREENE
106A C.P.R. Bldg., Edmonton

W. C. CASEY, General Agent, 372 Main St., Winnipeg.

אויב איר ווילט שיקן געלט צו אייערע קרובים אין אייראָפּע, שיקט דורך דער קענעדיען פאסיפיק עקספרעס קאמפאני.

נייע און דירעקטע פאסאזשיר באדינונג פון לאָיד דאמפערס
צווישן מאָנטרעאל, ברעמען און האמבורג

מיר וועלן אייך העלפן ברייננען קיין קאנאדע אייערע קרובים און פריינט.

רייזס קיין ברעמען:
קעבין קלאס — — — — — — — — — — — $140.
דריטע קלאס — — — — — — — — — — — $103.50

רייזס פון ברעמען:
קעבין קלאס — — — — — — — — — — — $140.
דריטע קלאס — — — — — — — — — — — $115.

רעגולערע אפשווימונגען — כשר'ע קיך

NORTH GERMAN LLOYD
654 MAIN STREET, WINNIPEG, MAN.
Regina - Edmonton - Montreal - Vancouver
Halifax

אדער ביי יעדן לאָקאלן אגענט

ZAM-BUK

געמוצט היינט ביינאכט וועט הילן אייערע
צעשפּאָלטענע הענט צעשפּאָלטענע ליפּן אדער פארקילונגס ווייטיקן.

Ointment 50c.— Medicinal Soap 25c.

רער יום טוב פסח און זיין היסטאָרישע, רע־ליגיעזע און נאציאָנאלע באדייטונג

דער יום טוב פסח פארנעמט דעם אויבענאָן צווישן אלע אנדערע אידישע ימים־טובים. ווייל מיט דעם דאזיקן יום טוב פייערן מיר די אויסלייזונג פון די אידן פון קנעכטשאפט צו פרייהייט און זייער געבורט אלס א פאָלק.

דער יום טוב פסח אלס ערינערונג פון יציאת מצרים איז דער מיטלפונקט אין אונזער תורה און אויך אין דעם אידישן לעבן. און ער ווערט דערמאנט אין די מערסטע תפלות.

דער יום טוב פסח ווערט אויך אנגערופן "חג המצות" ווייל ער ווערט געפייערט מיט עסן מצות צום אנדייקן פון דעם וואס אידן האבן געבאקן מצות ווען זיי זיינען ארויסגעגאנגען פון מצרים אויף די הייסע זאמדן פון דעם מדבר. אן אנדער נאמען פאר פסח איז "חג האביב" דאס הייסט דער פרילינגס יום טוב, ווייל פסח פאלט אויס באלד אין פרילינג ווען די נאטור צעבליט זיך און אלצדינג דערוואכט צום לעבן. חוץ דעם ווערט אויך פסח באר־ייכנט מיט דעם נאמען "זמן חירותנו" — דאס הייסט פרייהייטס יום טוב און די אורזאך איז וואס מיט אט דעם יום טוב פאנגט זיך אן די געשיכטע פון דעם אי־דישן פאָלק אלס א נאציאָן.

אין ארץ־ישראל פייערט מען פסח זיבן טעג. דער ערשטער און לעצטער טאג זיינען "מקראי קודש" און די פינף טעג צווישן זיינען "חול המועד". אין חוץ לארץ ישראל האט מען אבער צוגעגעבן נאך א טאג וואס רופט זיך "יום־טוב שני גליות".

מיר האבן פריער דערמאנט, אז פסח איז באקאנט אלס חג המצות און אויך דערקלערט פאר וואס דאס איז אזוי. מיר ווילן בלויז צוגעבן, אז ווען מען רעדט ווען פסח מצות האבן די מערסטע אידן אין זינען געוויינטלאך מאנישעוויטץ־מצה. אט די מצה איז די פארנעמסטע ביי אידן פונקט ווי פסח איז דער פארנעמ־סטער יום טוב ביי מיליאָנען אידן אין אמעריקע און אומעטום וואו אידן געפינען זיך, באצירט מאנישעוויטץ מצה דעם סדר טיש און פארשאפט זיי א שונג יום־טוב אלע אכט טעג פסח.

HOLLAND AMERICA LINE

שיפסקארטען

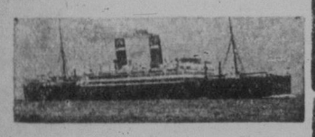

האָלאנד־אמעריקא ליין

דירעקטער פאסאזשיר פארקער צווישן

ראָטערדאם און האליפאקס

גלענצענדע באדינונג, גוטע באַ־קוועמלאכקייטן און א כשר'ע קיך. מיר וועלן אייך ארויסהעלפן אין באקומען די נויטיקע קאנאדער דערלויבנישן. אפיסעס און אגענטו־רען אין אלע גרויסע שטעט.

פאר אינפארמאציע ווענדעט זיך צום לאָקאלן אגענט אדער צו

HOLLAND-AMERICA LINE
673 Main Street
WINNIPEG, MAN.

A. MUIR

"רזקא" רעפינישינג
ספעציאליסטן

370 FURBY ST.

פענדערס און באדי ריפּעיר ארבעט

Phone 33 255

וואנצן און קאקראוטשעס

פארניפטעט. ארבעט גאראנטירט

CHARLES RIESS & CO.
376 Colony St. Phone 33 529

רעדוקציע אויף 154 מיליאָן דאלאר אין קאנאדע־פלאנעווען א קאמפיין פאר סחורות געמאכט אין מערב קאנאדע

דער האנדל אין פארנאנגענע צוועלף חדשים

גרעסטער פארלוסט אין עקספארט איז געווען אין אגריקולטור און אין גרינצייג פראָדוקטן

דער סך הכל פון דעם קאנאדער האנ־דעל אין די פאראייניקטע שטאטן, אין פארלויף פון די פארגאנגענע 12 מאנאט; וואס האבן זיך פארענדיקט דעם 31טן יאנואר האט באטראגן צוויי ביליאן 473 מיליאן און 125 טויזנט דאלאר. דאס איז געווען א רעדוקציע אויף ארום 154 מיליאן דאלאר אין פארגלייך מיט די ציפערן פונ'ם האנדל מיט א יאר פריער וואס האט דערגרייכט צו צוויי ביליאן, 626 מי־ליאן און 866 טויזנט דאלאר.

דער אימפארט אין דעם דאזיקן פערי־אד איז געשטיגן פון 1 ביליאן, 239 מי־ליאן און 693 טויזנט דאלאר, צו 1 בילי־אן 286 מיליאן און 696 טויזנט דאלאר.

"דאמעסטיק" אימפארטן זיינען געפא־לען פון איין ביליאן, 362 מיליאן און 226 טויזנט דאלאר, צו 1 ביליאן, 160 מיליאן און 995 טויזנט דאלאר.

דער עקספארט אויף אויסלענדישע סח־רות איז אין די פארגאנגענע מאנאטן גע־שטיגן צו 25 מיליאן און 433 טויזנט דא־לאר.

דער גרעסטער וואוקס אינ'ם אימפארט איז געווען אין ניט מעטאלענע מינעראלן וואס איז געשטיגן פון 164 מיליאן און 148 טויזנט דאלאר, צו 187 מיליאן און 309 טויזנט דאלאר.

דעם גרעסטן פארלוסט אין אירע עקס־פארטן האט קאנאדע געליטן אין עקס־פארט פון קולטור און גרינצייג פראָדוק־טן אין וועלכע תבואה האט פארנומען אן אנגעזעענעם ארט. דער ציפער איז גע־פאלן צו 410 מיליאן און 689 טויזנט דא־לאר מיט א יאר פריערט־פארמער. קרי־א לאר פון 655 מיליאן און דריי טויזנט דא־לער מיט א יאר פריער.

אויף איז געפאלן דער עקספארט פון פי־צוכט פראָדוקטן פון 162 מיליאן און 369 טויזנט דאלאר צו 137 מיליאן און 242 טויזנט דאלאר.

לויט א באריכט פארענטלאכט פון דער קאנאדער סטאטיסטישער ביורא פאר יאנואר מאנאט האט דער קאנאדער האנ־דעל באטראגן: אימפארט, 84 מיליאן, 662 טויזנט דאלאר; דאמעס־טיק עקספארט, 73 מיליאן און 507 טוי־זענט דאלאר און אויסלענדישע עקספאר־טן — 1 מיליאן און 861 טויזנט דאלאר.

—(::)—

קאנאדע האט געליטן שווערע פארלוסטן פון שריפות

פארליסטן פון שריפות אין קאנאדע אין פארלויף פון לעצטן יאר האט דערגרייכט די סומע פון 31 מיליאן און 460 טויזנט דאלאר. דאס איז א פארגרעסערונג אויף ארום פינף מיליאן דאלאר אין פארגלייך מיט דעם יאר 1928. לויט א באריכט פארענטלאכט פון ג. ד. פינגעיסאן, קאַ־נאדער סופעראינטענדענט פון אינשו־רענס.

לעצטן יאר איז אין קאנאדע געשריבן געווארן פייער אינשורענס אויף 58 מי־ליאן און 393 טויזנט דאלאר. דאס איז מער אויף איין מיליאן, און 281 טויזנט דאלאר אין פארגלייך מיטן יאר 1928.

נעמישטע פארמעריי זייער וויכטיק פאר מערב קאנאדע — איז די מיינונג פון אגריקולטוריסט

"אויב מערב קאנאדע וואלט אנגענו־מען דעם פרינציפּ פון געמישטער פאר־מעריי און די פראָדוקציע פון "קראפס" מיט א ווערט אלס דיין מאטעריאל פאר איטנדוסטריעלער ביי פראָדוקציע, וואלט דער איצטיקער כאאטישער צושטאנד אויפ'ן ווייץ מארקעט גאר אין א גרויסער מאס פארקלענערט געווארן — האט גע־זאגט דר. ג. י. קריסטי, דער פרעזידענט פון דער אנטעריא אגריקולטור קאלעדזש, אדרעסירנדיק לעצטנס א לאנטשעאן פון דער קענעדיען נעשאנאל עקסיבישאן.

דער רעדנער האט געזאגט, אז ער איז אויסגעלאכט געווארן אין אייניקע גענגטן אין מערב קאנאדע ווען ער האט אויסגע־דריקט זיין מיינונג ווען דער אדאפטי־רונג פון געמישטער פארמעריי אין האדע־ווען־פי־צוכט אין מערב קאנאדע אלס א הילף צו דער פראָדוקציע פון ווייץ וואס זאל דינען אלס א וואנט און וואס צו אנ־שפארן זיך אין א צייט פון א שלעכטער גערעטעניש.

"איך וואונדער זיך וואס זיי וואלטן גע־זאגט היינט, — אט די יעניקע וועלכע האבן מיר געזאגט אז מערב קאנאדע איז געצוואונגען צו זיין בלויז א פארמער־לאנד צו פראָדוצירן ווייץ און צו פארזארגן מיט תבואה די גאנצע וועלט" — האט ער גע־זאגט.

"ווען עס איז דא אן איבערפלוס פון ניט פארקויפבארער תבואה און ענלאכע שפייזן", האט ער ווייטער געזאגט, — מיין מיר זיין פארבאריטעט א הער צו טאן זיך צו אנדערע מיטלען כדי צו צו־שטערן די נאטירלאכע פארערינג וואס זאל געבן אונז די מעגלאכקייט דורכצו־גיין אומבאשעדיקט דעם פעריאד פון א שלעכטער ווייץ סיטואציע".

"מיר טארן ניט איינגאריזן די פראגע פון א געמישטער פארמעריי," האט ער ווייטער געזאגט, "ווייל דאס איז זייער וויכטיק פאר דעם וואוילזיין פון גאנצן מערב קאנאדער לאנד. האבנדיק זיך באַ־שעפטיקט מיט געמישטער פארמעריי וועט א קלענערע ווייץ גערעטעניש ניט אנווארפן אזא שרעק אויף די פארמערס און אויף דער אלגעמיינער באפעלקערונג פון מערב קאנאדע.

—(::)—

באריכט ווענן אוטאָ־מאָביל פראָדוקציע

דער צושטאנד פון דער אוטאמאביל מאנופעקטשורינג אינדוסטריע אין קאנא־דע ביי היינטיקן טאג, ווערט באשייכנט לויט דער פראָדוקציע אין יאנואר מא־נאט.

אין א באריכט וואס איז לעצטנס פאר־עפנטלאכט געווארן ווערט אנגעוויזן אז אין פארלויף פון לעצטן מאנאט זיינען אין די קאנאדער פאבריקן פראָדוצירט געווארן 10 טויזנט און 388 אוטאמאביל־אין פארגלייך צו 21,501 פראָדוצירטע אוט־טאמאביל אין יאנואר מאנאט 1929.

די קאנאדער אוטאמאביל אינדוסטריע ביי היינטיקן טאג, מאכט דורך די זעלבע פראגע ווי די אוטאמאביל אינדוסטריע — אין די פאראייניקטע שטאטן וואו די אוט־טאמאביל פראָדוקציע איז אין פארלויף פון די פארגאנגענע מאנאטן געפאלן אויף ארום פערציק פראצענט.

אין יאנואר 1928 זיינען אין קאנאדע פראָדוצירט געווארן 8,463 אוטאמאבי־לען; אין יאנואר, 1927 — 15,376; אין יאנואר, 1926 — 15,497 און אין יאנ־ואר, 1925, — 10,668 אוטאמאביל.

דעם אויסזיכט פאר דער אוטאמאביל פראָדוקציע אין קאנאדע היינטיקס יאר, אין דערווייל שווער צו פאראויסזאגן, כאטש אוטאמאביל מענשן זאגן פאראויס אז דאס יאר וועט ניט זיין ערגער ווי לעצ־טען יאר, ווי די פראָדוקציע האט דער־גרייכט צו 263 טויזנט און 295 אוטאמ־אביל.

—(::)—

סידער סאסק.

חשוב'ע הערן:

איך שיק אייך א מאני אדרעס אויף 3 דאלער, זייט אזוי גוט און גיט עס איבער צום בית יתומים. דאס איז א נדר פאר א קינד'ס געזונט ווערן פון א קראנקהייט. מיט דרך ארץ.

מרס. ראניע שיינפעלד

INCOME TAX SERVICE
AUDITS, FINANCIAL REPORTS
INVESTIGATIONS

בוקקיפינג סערוויס

ס. א. פארטיגאל

— מיט —

דזשא. לוס און קאמפאני

Chartered Accountants, Auditors

204 ייעניג בלאק, טעלעפאן 23 942
רעזידענס פאן 24 524

זעט אונזערע נייע ספרינג סחורות

א גרויסער אויסוואל פון וואס אויסצוקלייבן

Dominion Furniture Co., Limited

499 NOTRE DAME AVENUE

PHONES: 86 195 — 87 873

מאכט א סוף צו אייערע בוקקיפינג זארגן

מיר שטעלן צו אן עקספערט אודיטינג און בוקקיפינג באדי־נונג און מיר וועלן אכטונג געבן אויף די ביכער פון אידישע ביז־נעס אינסטיטוציעס סיי אין אונזער אפיס אדער אין דעם קליענטס אפיס.

אויך א פולשטענדיקע

אינשורענס באדינונג

M. B. MORANTZ & COMPANY

Room 31, 460 Main St. Phone 28 086

דער זיכערסטער וועג צו שיקן געלט

אין דורך דער

קענעדיען נעשאָנאל עקספרעס

אלע געלדער ווערן אויסגעצאלט אין אמעריקאנער דאלארן

איר קריגט אן אונטערשריפט פון דער פערזאן צו וועמען דאס געלט איז געשיקט.

פאר אייער געלט אין די קאנאדער רעגירונג פאראנטווארטלאך. ווייל אלע קבלה'ס (רע־סיטס) וואס די קענעדיען נעשאנאל עקספרעס דערייערע אגענטן גיבט ארויס זיינען פון דער רעגירונג גאראנטירט.

אויב איר ווילט אז אייער געלט זאל זיין זיכער, שיקט עס דורך די

Canadian National Express

355 McGill St., Montreal

יעדער אגענט פון דער קענעדיען נעשאנאל ריילווייס (איינבאנען) קאן שיקן געלט אהיים.

ווען איר שיקט פעקלאך, פרעגט שטענדיק פאר קענעדיען נעשאנאל עקספרעס

נעזאלין און א ילם

און אלץ וואס איר דארפט פאר אייער קאר

ביי אייער גוט באקאנטן

דוד גלושאן (נאלסקי)

Daves Service Station

וואשינג, גרעזינג, בייטן אויל און טייער ריפּיירינג.

רער סיל נאזאלין, 28 סענט
וואהייט ראָז נאזאלין, 31 סענט
קומט און איבערצייגט זיך

Main and Flora Ph. 57 901

סיל נאוטס

יעדער ברענטש פון דער דאָזיקער באנק נעמט זיך אונטער צו באהאנדלען סיילס נאוטס. איר קאָנט דיסקאָנטירן די נאוטס אָדער לאָזן זיי פאר ציכערקייט, און ווי איר זאָלט ניט האנד־לען, וועט די באנק לאָזן וויסן די אונטערשרי־בער און מאכן די זאמלונגען. אייערע בענקינג ביזנעס וועט דאָ קריגן די בעסטע אויפמערק־זאמקייט.

IMPERIAL BANK OF CANADA

A. D. DUNCAN, Manager — J. F. MacKAY, Act. Asst. Mgr.
Arlington & Westminster — J. P. MacGregor, Manager.
North End Branch — W. M. Porter, Manager.
St. Vital — R. Mavor, Manager.
Riverton & Gimli — H. M. Sampson, Manager.

זייט גרייט

דער בעסטער וועג ווי צו זיין גרייט פאר יעדן נויטפאל איז דורך האבן אָפּגעשפּארטע געלט אין באנק און דער בעסטער וועג ווי דאס צו האבן איז דורך מאכן רעגולערע דעפּאזיטס אין אייער באנק אָה מאָנטרעאל סייווינגס אקאונט.

שפּארט געלט, וואס וועט אייך שפּעטער ברייננען נוצן, בעת איר קאָנט נאך אליין ארבעטן און פאר־דינען.

Bank of Montreal

עטאבלירט 1817

טאטאל עסעטס איבער $960,000,000

העלפט אייערע פריינט אין דער אלטער היים

שיקט זיי געלט

מיר קאנען פאר אייך שיקן געלט צו אייערע קרובים און פריינט אין אלע לענדער, ווי

רוסלאנד, פוילן, רומעניע און פאלעסטינע

און אויסצאלן זיי אין

פאקטישע אמעריקאנער דאלארן

ביי מעיל, קייבל אָדער ראדיאָ

זיכערקייט — באדינונג — צופרידנהייט

Alloway & Champion Limited
BANKERS AND STEAMSHIP AGENTS
געגרינדעט אין 1879

667 MAIN STREET WINNIPEG

THE TRADERS TRUST COMPANY

אפיציעלע אסייניס, עקזעקיוטארס, אדמיניסטראטארס, פינאנציעלע אגענטן

4טער פלאר, יוניאן טראסט ביל־דינג טעלעפאן 26 892

א בריף פון רעדזשיינע

פון י. בערעזנער

אויף איינער פון אונזערע פארזאמלונ־גען פון "אידישן קולטור צענטער" האט אונז דר. סינקלער געגעבן א פארטראג גיבן א גרוס פון דארטן, דערקלערן וועגן "די אידישע סטודענטן אין די היי־נע קאלעדזשעס און אוניווערסיטעטן". אין זיין פארטראג האט ער באריירט די אלטע פראגע וועגן אנטיסעמיטיזם וואס עקזיס־טירט אין די הויכע לער־אנשטאלטן, און די דיסקרימינאציעס וואס די אידישע סטודענטן האבן אויסצושטיין דארט. דאס האט ארויסגערופן דיסקוסיעס וועגן דער רפואה צו דער מכה. צוערשט האט זיך געשטעלט די פראגע "פארוואס עקזיס־טירט אנטיסעמיטיזם און דיסקרימינאציע עס קעגן די אידישע סטודענטן". דערביי זיינען געווען מיינונגס פארשיידנהייטן. מאנכע האבן געדייטן, ווייל מיר אידן גיבן ארויס א גרויסן פראצענט סטודענטן און מאנכע, דערפאר ווייל מיר, אידן, כאפּן אויס די נרעסטע פייזן, ווייל מיר לערנען זיך בעסער ווי די גויאים, דאס מאכט זיי אייפערזיכטיק און עס ברייננט צו גיט געוואונשטע רעזולטאטן. אמדערע דיינקען אז די רפואה וואלט געווען באזונדערע אי־דישע אוניווערסיטעטן וואס זאלן אויס־געהאלטן ווערן פון אידישע געלטן. א טייל זיינען אבער מיט דער מיינונג, אז דאס וואלט נעפירט צו א נייער געטאָ. אייניקע האבן ווידער גע'טענה'ט וואס וועט ארויס־קומען אז מיר וועלן שוין האבן איינענע לער־אנשטאלטן וואו עס וועט ניט זיין קיין באשריינקונגען ניט זיין, אז אפילו יעצט האבן מיר שוין צופיל פראָפעסאָ־נאלן. מיר האבן צו פיל אידישע דאקטו־רים, דענטיסטן און אדוואקאטן, צו וואס טויג אונז נאך באזונדערע אוניווערס־טעטן? ווי איר זעט איז די פראגע שווער צו לייזן. דעם קראנקן טוט ווי ווי מען לייגט אים.

***

דער פאלעסטינער ארבעטער דעלענאט, שמואל דיין, האט אונז אויף ניט פאר־פעלט, אין דער באגלייטונג פון דר. פעלד־מאן. דער קאמיטעט, כאטש ניט קיין גרויס־סער, האט נעטאן איר ארבעט: אנאנ־סירט, צעשטעלט נערדוקטע גרויסע קארדס אין פארשיידענע פלעצער, צעשיקט ציר־קולארן דורך פאסט וואס יעדן אידן דערתרייכט — אבער דער עולם, צום באַ־דויערן, האט זיך ניט אפגערופן ווי עס באדארף צו זיין. די פרויען זיינען דאס־מאל געווען מער ווי די מענער. זייער א שוואכן "ברוכים־הבאים" איז געגעבן גע־ווארן אונזערע געסט. דאס איז א שלעכ־טער סימן פאר אונזערע אידן אין דער־בעסטע פון ארץ־ישראל. עס קומט צו פארן איינער פון די אלטסטע פון דער "אינדאסטריעל דעוועלאפּ־מענט באארד" אין ווינניפעג, איז פאר־האנדלט געווארן די פראגע וועגן אויס־ברייטערן דעם יערלאכן "מעיד אין מאני־טאבא" קאמפיין צו א "מעיד אין וועסט־קאמפיין.

מר. דוש. מ. דייווידסאן, דער סעקרע־טאר, איז אוטארייזירט געווארן צו מאכן א רייזע אין פארשיידענע שטעט אין מע־רב קאנאדע צו פארהאנדלען די דאזיקע פראגע און וועגן דער מעגלאכקייט פאר אזא קאמפיין, מיט קאמיטעטן און ארגא־ניזאציעס וואס זיינען אין דעם פאראינ־טערעסירט.

מר. דייווידסאן האט אפגעגעבן גינ־סטיקע באריכטן וועגן דער געפלאנטער אינדוסטריע פון דער קולטיווירונג פון צוי־ערבוריקעס אין מאניטאבא, ווי אויך וועגן דעם פארשלאג פאר א לופט פארט אין ווינניפעג.

פארטרעטער פון דער "אמעריקאן שו־גער ביט קאמפאני, ווערן דערווארטעט אין גיכן אין ווינניפעג.

א נייע פלאָר באַהאַנדלונג וואָס פארהיט אייער פלייצע

רירט זיך בלויז צו צום סוויטש דא אויף דער הענטל. עס אר־בעט. יא, עס ארבעט אליין. איר דארפט עס בלויז פירן. די דאָ־זיקע באדשען באוועגן זיך 2100 מאל אין א מינוט. זעט ווי זיי דעקן דעם ווארניש און מאכן עס ליבטיק. פילן אויס יעדן שפּאלט און אויסגערינגענעם ארט. ניין, איר וואלט זיך ניט געקאנט מיט דעם אנשטריינגען אפילו ווען איר וואלט עס גע־וואלט טאן. מען דארף עס ניט שטופּן און מען דארף זיך ניט איינבייגן. אנדערש פון אלע הייז מאשינען, מ'דארף גאָרניט איפראמען נאכדעם. און עס ווערט פארראנגט פאר בלויז $2.

די גאנצע שיינקייט און רייני־קייט פון געוועקסטע פלארס זיינען ניט ווייטער אויעק ווי אייער דיילער איז. טעלעפאניר־ט אים ער זאל דעליווערן צו אייך א דזשאנסאן עלעקטריק פאלי־שער הייטנס. די דענט איז $2. אויב איר וואלט געגלייכן א 25 סענטיקע פלעשל וועקס פריי צו אנפאנגען, שיקט בלויז אייער נאמען און אדרעס צו אונז.

S. C. JOHNSON & SON LTD.
Brantford, Canada

Branches:
Winnipeg, Vancouver,
Toronto, Montreal

אידישע העלדן

שפּאַנענדער ראָמאַן פון׳ם אידישן לעבן
אין דער צייט פון דער גרויסער טלחמה

פון י. נ.

(פאָרטזעצונג)

עס איז געווען צו טונקל, און אויסער דעם זיינען זיי געווען צו נאָענט איינער צו דעם אנדערן, אום צו קאָנען שיסן. מען האָט זיך געמוזט שלאָגן מיט די פויס טען.

אין דעם דאָזיקן געשלעג האָט מאיר מארגאָלים געוויזן וואונדער. ער האָט ניט געהאַט אזא שווערן אייזערנעם פויסט ווי די רוסן; אָבער ער איז געווען פיל פליגער און געניטער פון זיי. ער האָט קונציק אויסגעמידן די קלעפּ פון זיין פיינט, דערפאַר אָבער האָט זיין יעדער קלאַפּ געטראָפן אין ציל.

עס איז געווען קלאָר אז מאיר מארגאָלים צוזאַמען מיט סעמיאָנען וועלן ארויס די זיגער פון דעם דאָזיקן בלוטיקן געשלעג.

נאָר פלוצלונג האָט זיך סעמיאָן געכאַפּט מיט ביידע הענט ביים האַרצן, האָט זיך א טרייסל געטאָן און איז געפאַלן צו דער ערד ווי אן אונטערגעהאַקטע בוים.

א רוסישער סאָלדאַט האָט אים אריינגעשטעקט א מעסער טיף אין זיין בויך און אום דער טויט זאָל זיין נאָך זיכערער האָט ער דעם מעסער איבער געדרייט.

דער אומגליקלאַכער סעמיאָן האָט ארויסגעשטויסן עטלאַכע אומבאַשטימטע קלאַנגען און איז געבליבן טויט.

עס איז ניט געווען קיין צייט צו באַוויינען דעם געפאַלענעם ערלאַכן רוסישן פויער, וועלכע האָט איצט מיט זיין לעבן באַצאָלט פאַר זיין פאַרברעכן קעגן דער אידישער מוטער און טאָכטער פון מיסליץ; עס איז ניט געווען קיין צייט זיך אָפּצוגעבן צו רירענדע געפילן. מאיר מארגאָלים האָט געמוזט קעמפן ווייטער, אום צו פארטיידיקן - זיין לעבן קעגן די שונאים, און ער האָט געקעמפט.

ער אליין איז שוין געווען שטאַרק אָפּגעשוואַכט. פון פילע וואונדן אין קאָפּ האָט געשטראָמט דאָס בלוט, וואָס האָט זיך געגאָסן איבער זיין געזיכט און אים געבלענדעט די אויגן, און די פרויען קליידער ווא סער האָט געטראָגן זיינען פון אים אראָפּגעריסן געוואָרן.

ער איז געווען האַלב נאַקעט, שרעקלאַך צעשלאָגן און ער האָט זיך קוים געהאַלטן אויף די פיס; אָבער ער האָט נאָך ווייטער געקעמפט, געקעמפט מיט זיינע לעצטע כחות און עס איז אים געלונגען נאָך אייגעם אראָפּצושלאָגן פון די פיס און אים געוואָרפן צו דער ערד.

דער לעצטער פון זיינע שונאים האָט שוין מער ניט געוואָלט פאַרטזעצן דעם קאַמף, נאָר ער איז צוגעלאָפן צום פענסטער און האָט געדרופן נאָך הילף.

אין אייניקע מינוטן ארום זיינען שוין נייע רוסישע סאָלדאַטן אריינגעקומען אין צימער און דער אומגליקלאַכער מאיר האָט געקראָגן א נייעם שרעקלאַכן זעץ אין קאָפּ.

מער האָט ער שוין ניט געקאָנט בייַשטיין. מיט א טיפן זיפץ איז ער געפאַלן צוזאַמענגעבראָכן אויף דעם טויטן קערפּער פון דעם געטרייען סעמיאָן.

דער שטיקנדער רויך, דורך וועלכן עס האָבן זיך שוין דורכגעריסן די פייערדיקע צונגען פון דעם ברענענדיקן טייל פון שלאָס, האָט געטריבן די רוסן ארויס פון דעם צימער.

— נעמט איר מיט די זשיראָווקע! זי איז ניט טויט! האָט אויסגערופן אייגער פון די סאָלדאַטן.

— לאָזט איבער! לאָז זי פאַרברענט ווערן! זי איז ניט קיין פרוי, נאָר א טייוול! — האָט געברומט א צווייטער.

אָבער דער געדאַנק אז די זשיראָווקע לעבט און מען וועט זיך קאָנען אמווירן, האָט שטאַרק געריצט זייערע גראָבע געפילן און שנעל האָבן צוויי סאָלדאַטן אויפגעהויבן דעם אָנמעכטיקן און צעבלוטיקטן אידיש יונגערמאַן און פאַרזיכטיק האָט מען אים דורכ׳ן פענסטער אריבערגעגעבן אין די הענט פון די סאָלדאַטען.

מען האָט זיך ניט געקימערט ווען דער׳הרג׳עט קאַמעראַדן וועלכע זיינען אריבערגעבליבן אין דעם צימער און מען האָט ניט געפּרובט לעשן די פלאַמען, וואָס האָבן איצט ארומגענומען פאַן קאַנוויצקי׳ס מאיאָנטיק.

מען האָט זיך געפרייט מיט דער גערעטערטער זשיראָווקע.

דער האַלב נאַקעטער מאיר מארגאָלים, שוואַרץ פון רויך און באַדעקט מיט בלוט איז אויעקגעלייגט געוואָרן אויף דער ערד אונטער דעם פרייען הימל און דער פעלדשער פון דעם רעגימענט האָט זיך אראָפּגעבויגן צו אים, אום אָפּצואַוושאַן דעם בלוט, אים ברייגנען צו זיך און פאַרביגדען זיינע וואונדן.

ארום אים זיינען געשטאַנען די סאָלדאַטן מיט איינגעהאַלטענע אָטעמס, וואַרטענדיק צו זען דעם פעלדשער׳ס קונסט.

פלוצלונג איז דער פעלדשער אָפּגעשפּרונגען אי זשרעק און אין איבערראַשונג, ווי א שלאַנג וואָלט אים איינגעביסן, — וואָס זאָגט איר? א זשיראָווקע? האָט ער אויסגעשריען, ניין, עס איז ניט קיין פרוי! א מאַן איז ער, א זשיד!

די סאָלדאַטן האָבן ניט געגלויבט זייערע אויערן. זיי האָבן איינער דעם צווייטן אָנגעהויבן צו שטויסן, אום זיך צו איבערצייגן, אויב דער פעלדשער מאַכט ניט קיין טעות.

— יאָ, א מאַן, א זשיד! — האָט יענער באַשטעטיקט און עס איז געווען קאָנטיק, אז זיי זיינען געוואָרן שטאַרק אנטוישט.

און איצט האָט זייער צאָרן אָנגעהויבן אזוי שטאַרק ברענען קעגן דעם אומגליקלאַכן און אָנמעכטיקן יונגערמאַן, אין וועלכן זיי האָבן זיך געגאַרט, דאָס זיי וואָלטן אים׳ זיכער צעהאַקט אין שטיקער מיט זייערע שווערדן.

עס איז געווען א גליקלאַכער צופאַל וואָס גראַדע אין דער דאָזיקער מינוט איז אָנגעקומען דער פאָלקאָווניק און די סאָלדאַטן האָבן זיך געמוזט צוריקהאַלטן. זיי האָבן זיך אָפּגערוקט אָן דער זייט, וועראַנד איינער פון די אונטער אָפיצערן האָט דערציילט דעם קאָמאַנדיר די געשיכטע פון דעם קריגס געפאַנגענעם, וועלכן ער האָט דערקלערט אלס א זשיד, א שפּיאָן און פאַרדעטער.

— פירט אים שוין אוועק אין האָספּיטאַל! — האָט דער פאָלקאָווניק באַפוילן, — זאָל ער צערשט געזונט ווערן, דאַן . . .

ער האָט ניט געענדיקט, אָבער די סאָלדאַטן האָבן געוואוסט, וואָס ער וויל זאָגן, דאַן, הייסט עס, וועט דער געפאַנגענער דערשאָסן אָדער געהאַנגען ווערן.

דער באַפעל פון דעם פאָלקאָווניק איז אויסגעפאָלגט געוואָרן.

זייט דעם ערשטן איבערפאַל פון קאַוואַלעריע אין גאַליציע האָט זיך געפנט די גרעניץ צווישן גאַליציען און רוסלאַנד. ווארום די עסטרייכישע ארמיי, וועלכע איז געווען פאַרנומען מיט אירע מלחמות אין סערביע און רוסיש־פּוילן, האָט געמוזט מקריב זיין אירע שטעטלאַך ביי דער רוסישער גרעניץ.

און די דאָזיקע שטעטלאַך — ווי מיסליץ, קאַניצא און אנדערע זיינען געוואָרן רוסישע אזוי ווי לאַצק, לאַפּידישאַק און לייווקי. די רוסישע ארמיי פון גענעראַל בעזומאָוו האָט זיך פאַרשפּרייט אויף דער גאַנצער לייגע פון ביידע זייטן גרעניץ און אין איין מיליטערישער „נאַטשאַלנסטווא. אויף דער מיליטערישער האָספּיטאַל, וואָס איז געווען אויפגעשטעלט אויפ׳ן מיטן וועג צווישן לאַצק און מיסליץ, א י ז געווען באַשטימט פאַר אלע פאַרוואונדעטע. סיי פון דער רוסישער זייט און סאַי פון דער גאַליצישער זייט, מען האָט אהער געבראַכט פאַרוואונדעטע פון לאַפּידישאַק, אזוי גוט ווי פון מיסליץ.

און אין דעם דאָזיקן האָספּיטאַל האָט מען געבראַכט דעם שרעקלאַך צעשלאָגענעם און באַוואוסטלאָזן מאיר מארגאָלים.

די סאָלדאַטן, וועלכע האָבן אים ארויס געצויגן אלס פרויען צימער פון די פלאַץ מען פון קאַנוויצקי׳ס פּלאַץ וואָלטן אים זיך אָפּצוגעבן צו ריירענדע געפילן. מאיר מארגאָלים האָט געמוזט קעמפן ווייטער, אום צו פארטיידיקן - זיין לעבן קעגן די שונאים, און ער האָט געקעמפט.

ער אליין איז שוין געווען שטאַרק אָפּגעשוואַכט. פון פילע וואונדן אין קאָפּ האָט געשטראָמט דאָס בלוט, וואָס האָט זיך געגאָסן איבער זיין געזיכט און אים געבלענדעט די אויגן, און די פרויען קליידער וואָ סער האָט געטראָגן זיינען פון אים אראָפּגעריסן געוואָרן.

ער איז געווען האַלב נאַקעט, שרעקלאַך צעשלאָגן און ער האָט זיך קוים געהאַלטן אויף די פיס; אָבער ער האָט נאָך ווייטער געקעמפט, געקעמפט מיט זיינע לעצטע כחות און עס איז אים געלונגען נאָך אייגעם אראָפּצושלאָגן פון די פיס און אים געוואָרפן צו דער ערד.

דער לעצטער פון זיינע שונאים האָט שוין מער ניט געוואָלט פאַרטזעצן דעם קאַמף, נאָר ער איז צוגעלאָפן צום פענסטער און האָט געדרופן נאָך הילף.

אין אייניקע מינוטן ארום זיינען שוין נייע רוסישע סאָלדאַטן אריינגעקומען אין צימער און דער אומגליקלאַכער מאיר האָט געקראָגן א נייעם שרעקלאַכן זעץ אין קאָפּ.

מער האָט ער שוין ניט געקאָנט בייַשטיין. מיט א טיפן זיפץ איז ער געפאַלן צוזאַמענגעבראָכן אויף דעם טויטן קערפּער פון דעם געטרייען סעמיאָן.

דער שטיקנדער רויך, דורך וועלכן עס האָבן זיך שוין דורכגעריסן די פייערדיקע צונגען פון דעם ברענענדיקן טייל פון שלאָס, האָט געטריבן די רוסן ארויס פון דעם צימער.

— נעמט איר מיט די זשיראָווקע! זי איז ניט טויט! האָט אויסגערופן אייגער פון די סאָלדאַטן.

— לאָזט איבער! לאָז זי פאַרברענט ווערן! זי איז ניט קיין פרוי, נאָר א טייוול! — האָט געברומט א צווייטער.

אָבער דער געדאַנק אז די זשיראָווקע לעבט און מען וועט זיך קאָנען אמווירן, האָט שטאַרק געריצט זייערע גראָבע געפילן און שנעל האָבן צוויי סאָלדאַטן אויפגעהויבן דעם אָנמעכטיקן און צעבלוטיקטן אידיש יונגערמאַן און פאַרזיכטיק האָט מען אים דורכ׳ן פענסטער אריבערגעגעבן אין די הענט פון די סאָלדאַטען.

מען האָט זיך ניט געקימערט ווען דער׳הרג׳עט קאַמעראַדן וועלכע זיינען אריבערגעבליבן אין דעם צימער און מען האָט ניט געפּרובט לעשן די פלאַמען, וואָס האָבן איצט ארומגענומען פאַן קאַנוויצקי׳ס מאיאָנטיק.

מען האָט זיך געפרייט מיט דער גערעטערטער זשיראָווקע.

דער האַלב נאַקעטער מאיר מארגאָלים, שוואַרץ פון רויך און באַדעקט מיט בלוט איז אויעקגעלייגט געוואָרן אויף דער ערד אונטער דעם פרייען הימל און דער פעלדשער פון דעם רעגימענט האָט זיך אראָפּגעבויגן צו אים, אום אָפּצואַוושאַן דעם בלוט, אים ברייגנען צו זיך און פאַרביגדען זיינע וואונדן.

ארום אים זיינען געשטאַנען די סאָלדאַטן מיט איינגעהאַלטענע אָטעמס, וואַרטענדיק צו זען דעם פעלדשער׳ס קונסט.

פלוצלונג איז דער פעלדשער אָפּגעשפּרונגען אי זשרעק און אין איבערראַשונג, ווי א שלאַנג וואָלט אים איינגעביסן, — וואָס זאָגט איר? א זשיראָווקע? האָט ער אויסגעשריען, ניין, עס איז ניט קיין פרוי! א מאַן איז ער, א זשיד!

די סאָלדאַטן האָבן ניט געגלויבט זייערע אויערן. זיי האָבן איינער דעם צווייטן אָנגעהויבן צו שטויסן, אום זיך צו איבערצייגן, אויב דער פעלדשער מאַכט ניט קיין טעות.

— יאָ, א מאַן, א זשיד! — האָט יענער באַשטעטיקט און עס איז געווען קאָנטיק, אז זיי זיינען געוואָרן שטאַרק אנטוישט.

און איצט האָט זייער צאָרן אָנגעהויבן אזוי שטאַרק ברענען קעגן דעם אומגליקלאַכן און אָנמעכטיקן יונגערמאַן, אין וועלכן זיי האָבן זיך געגאַרט, דאָס זיי וואָלטן אים׳ זיכער צעהאַקט אין שטיקער מיט זייערע שווערדן.

עס איז געווען א גליקלאַכער צופאַל וואָס גראַדע אין דער דאָזיקער מינוט איז אָנגעקומען דער פאָלקאָווניק און די סאָלדאַטן האָבן זיך געמוזט צוריקהאַלטן. זיי האָבן זיך אָפּגערוקט אָן דער זייט, וועראַנד איינער פון די אונטער אָפיצערן האָט דערציילט דעם קאָמאַנדיר די געשיכטע פון דעם קריגס געפאַנגענעם, וועלכן ער האָט דערקלערט אלס א זשיד, א שפּיאָן און פאַרדעטער.

— פירט אים שוין אוועק אין האָספּיטאַל! — האָט דער פאָלקאָווניק באַפוילן, — זאָל ער צערשט געזונט ווערן, דאַן . . .

ער האָט ניט געענדיקט, אָבער די סאָלדאַטן האָבן געוואוסט, וואָס ער וויל זאָגן, דאַן, הייסט עס, וועט דער געפאַנגענער דערשאָסן אָדער געהאַנגען ווערן.

דער באַפעל פון דעם פאָלקאָווניק איז אויסגעפאָלגט געוואָרן.

זייט דעם ערשטן איבערפאַל פון קאַוואַלעריע אין גאַליציע האָט זיך געפנט די גרעניץ צווישן גאַליציען און רוסלאַנד. ווארום די עסטרייכישע ארמיי, וועלכע איז געווען פאַרנומען מיט אירע מלחמות אין סערביע און רוסיש־פּוילן, האָט געמוזט מקריב זיין אירע שטעטלאַך ביי דער רוסישער גרעניץ.

און די דאָזיקע שטעטלאַך — ווי מיסליץ, קאַניצא און אנדערע זיינען געוואָרן רוסישע אזוי ווי לאַצק, לאַפּידישאַק און לייווקי. די רוסישע ארמיי פון גענעראַל בעזומאָוו האָט זיך פאַרשפּרייט אויף דער גאַנצער לייגע פון ביידע זייטן גרעניץ און אין איין מיליטערישער „נאַטשאַלנסטווא. אויף דער מיליטערישער האָספּיטאַל, וואָס איז געווען אויפגעשטעלט אויפ׳ן מיטן וועג צווישן לאַצק און מיסליץ, א י ז געווען באַשטימט פאַר אלע פאַרוואונדעטע. סיי פון דער רוסישער זייט און סאַי פון דער גאַליצישער זייט, מען האָט אהער געבראַכט פאַרוואונדעטע פון לאַפּידישאַק, אזוי גוט ווי פון מיסליץ.

און אין דעם דאָזיקן האָספּיטאַל האָט מען געבראַכט דעם שרעקלאַך צעשלאָגענעם און באַוואוסטלאָזן מאיר מארגאָלים.

די סאָלדאַטן, וועלכע האָבן אים ארויס געצויגן אלס פרויען צימער פון די פלאַץ מען פון קאַנוויצקי׳ס פּלאַץ וואָלטן אים

מרס. סימקין
חיה אומאַן

מרס. גרין
לאה ליטמאַן

יונג און אַן אלט זיינען פאַראייניקט פאַר איין נאָבעלן צוועק — צו העלפן די קראַנקע. אָט דאָ האָט איר פיר אלטע פרויען, די ערשטע צו העלפן בויען די מאונט כרמל קליניק. אלטע אלטע פרויען, — יאָרן לאַנג געאַרבעט, געקליבן א סענט צו א סענט און צענויפגעזאַמלט צו א הונדערט און פופציק דאָלאַר און דאָס דערלאַנגט מיט שמחה צו העלפן בויען דר׳ וויכטיקע אינסטיטוציע, — די מאונט כרמל קליניק.

צו דער דערעפענונג פון דער קליניק האָבן זיי געגעבן פופציק דאָלאַר און זיי האָבן צוגעזאָגט, אז נאָך וועט העלפן אז זיי וועלן דערלעבן, ווען פון דער קליניק וועט אויסוואַקסן א גרויסער אידישער האָספּיטאַל און ווען מען וועט בויען דעם האָספּיטאַל, וועלן זיי אויך ביישטייערן זייער חלק. און מיר ווייסן זיי אז זיי זאָלן דערלעבן צו זעען אויף דעם פּלאַץ פון דער קליניק א מאָדערנעם אידישן האָספּיטאַל.

אב. קאָהען.

נייע נאָטן

אין

געגנוצטע פּיאַנאָ ווערטן

עס איז דאָ א ספּעציעלער אייסוואַל פון גוט געגנוצטע אופרייטס וואָס וועלן זיינען צו סטאַן פון אזוי נידעריק ווי $5.00 איינצלן — און באַלאַנס אויף טערמינען פון $5 ביז $8 א מאָנאַט.

ניוקאַמב	פישער	ניו ענגלאַנד
שיינע לייכטע מאָהאָגאַני קיים. שפּילט גוטער טאָן __ $145	קאַבינעט גרענד, גוטער אינסטרומענט פאַר דעם אָנפאַנגער ___ $150	עבאָני קיים, פול אופריכטיג גרענד, אייראָן פריים, $185
גראָס	גערהאַרד היינצמאַן	ווריט
מאָהאָגאַני קיים, פול־שמעדיק איבערגעפּיניש־גוטער טאָן __ $245	מאָהאָגאַני קיים, ניי איבערגעפּיניש און שפּילט גלענצענד ___ $285	לואים 15 סטייל, ריכטיקער בארגין צום פאַרקויף פאַר העלפט פון אָריגינעלן פּרייז _____ $295

$2,100 סטיינוויי גרענד

פּונקט דער אינסטרומענט פאַר׳ן לערער אָדער אדוואַנסירטן סטודענט, מאָדערנע עבאָניזט קיים פילי רעקאָנדישאַנד, פאַר

$550

WINNIPEG PIANO CO LTD 333 PORTAGE AVE.

ברענטשעס אין סט. דזשיימס, טראַנסקאַנא, יאַרקטאָן און דאַפין

דער פריינט פון וואַקסנדיקע קינדער

ווען אייערע קינדער קומען אהיים פון סקול זיינען זיי מיד. אויב ניט באַמערקבאַר פיזיש מיד, זיינען זיי כמעט שטענדיק מיד אָדער אביסל אויסגעשעפּט גייסטיק און זיינען נערוועז. זיי זיינען גרייט פאַר א קאַפּ געשמאַקע אוואַלטין צו באַפעסטיקן זייער אויסגענוצטע ענערגיע.

אָט געפינען זיך אינוועניק אין פאַרלויף פון די סקול שטונדן, מיט דעם רוף פאַר גייסטיקער אָנשטריינגונג, קומט אין א צייט אינ׳ם קינד׳ס לעבן ווען די נאַטור מאַכט דריינגענדע פאָדערונגען פון זיינע אָדער אירע כוחות און לעבן קראַפט. אין פאַרלויף פון די וואַקסנדיקע טעג, אנערקענענדיק דעם דאָזיקן אמת, סערווירן אייניקע סקולס־מיילך צו די קינדער אין דער צייט פון רו.

מילך איז גוט — אָבער אוואַלטין איז בעסער

אוואַלטין איז די פיינסטע זאַך אין דער וועלט צו ווידער־אויפבויען אויף גיך די ענערגיע וואָס די קינדער נוצן אויס אזוי שנעל. א זיכערער מיטל צו בויען שטאַרקע קערפּערס און צו אנהאַלטן וואַקסנדיקן געזונט מיט רויטע בעקלאַך.

אוואַלטין ווערט פאַרקויפט אין אלע גוטע סטאָרס, אין 50ס., 75ס., $1.25 און ספּעשל $4.50 פעמילי טינס; אויך סערווירט ביי סאָדאַ פאָונטענס.

אין אוואַלטין האָט איר דריי פון נאַטורס בעסטע טאָניק שפּייז — מילך, אייער און גערשטן מאַלט, קאָנצענטרירט דורך אן אויסשליסלאַך וויסנשאַפטלאַכן פּראָצעס און דערמעגלאַכט דאָס ניט שעריקן פון די יעדן איינעם פון די וויכטיקע וויטאַמינען ווי אויך די אָרגאַנישע פאָספאָרן צו שפּייזן די נערוון און דעם מאַרך. דער פּראָטעין פאַר בייגער און מוסקול און די קאַרבאָהיידרעטס און פעטס פאַר וואַרימקייט און ענערגיע.

לייכט צו פאַרדייען. שנעל אסימילירט. געשמאַק. קינדער האָבן עס ליב!

אוואַלטין ראָסקס

בלויז די פיינסטע קאַנאַדער ווייצענע מעל און אוואַלטין ווערן גענוצט אין מאַכן אוואַלטין ראָסקס. זיי זיינען געשמאַק און א סך נאַרהאַפטיקער ווי געוויינלאַכע ראָסקס אָדער ביסקוויטס. זיי זיינען א זיכערער מיטל פאַר שטאַרקע ווייסע ציינער און שטאַרקע געזונטע גרמענס (גאַמס).

'OVALTINE'

טאָניק שפּייז געטראַנק

בויט אויף דעם מארק, נערוון און קערפּער

A. WANDER LIMITED 455 King St. West, Toronto, Ontario 261

די היינצמאַן

געבויט פאַר א לעבנלאַנג
פון פאַרגעניגן און באַדינונג

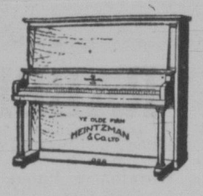

אין ערגעץ ניט אין קאַנאַדע קאָן מען ניט געפינען קיין בעסערע פּיאַנאָ פאַר דעם הייס ווי די היינצמאַן. און אין שיינקייט פון טאָן און אלס דויערהאַפטער אינסטרומענט, שטייט עס אויף א העכערן שטאַפּל פון אלע אנדערע אינ׳ם פעלד.

און אלע אָנפירנדיקע סאָרטן ראַדיאָס

J.J.H. McLEAN & CO LTD

די עלטסטע מוזיק הויז אין דער וועסט

329 PORTAGE AVE. 419 ACADEMY ROAD

"דער שלום עליכם קולט"

(שלום פון זייט 4)

בערג: "נו, נו". — וועלכעס מיינט צו און די דאָלאַניע ארויף, אז אלע זאָלן זאָגן: — סע שטייט דאָך! סע שטייט דאָך אין דער בפירוש אין שלום־עליכם, דאָרט איז דאָ פונקט אזא געשעפטל ווי איר האָט, און פונקט אזא עשירות מיט אזא הצלחה, גייט געוונטערהייד, הייסט דאָס, און לייגט דאָס פאַר פאַר די אידן וואָס לייענען ניט שלום־עליכם׳ען. זיי וועלן זיך אין דעם אָנכאַפּן.

הערי שטיינבערג טוט דאָכט זיך נאַרגיט אויף. ער לייענט א פאַר בלעטלאַך פון יענעם׳ס בוך. — אָבער לייענען יענעם׳ס, איז אויך נישט קיין קליינע קונסט, עס ווענדעט זיך ווי מען לייענט. — אלע קאָנען לייענען די מגילה, — אָבער זיי קאָנען נאָר לייענען מיט׳ן טראָפּ, אָבער ניט מיט׳ן טעם, די געוויינלאַכע בעל־קורא׳ס צעשרייען זיך נאָר דאָרט וואו ס׳איז דאָ א "פּזר". דער באַטעמטער לייענער, אָבער, מאַכט אייך אזוינע גרימאַסן אז מרדכי מוז ביי אייך בלייבן דער גערעכטער און המן דער אויסוואורף. ער צעשרייט זיך, ניט ביי דעם המן וואו ס׳איז דאָ א "פּזר", נאָר דאָרט וואו המן פאַרדינט זיך כשר די קלעפּ. און איר קאָנט זיך ניט העלפן, איר מוזט קלאַפּן, אויב ניט מיט א גראָגער, איז מיט די פיס. ער, דער גוטער בעל־קורא, אז עס קומט צו "ונהפוך הוא", איז חוץ דעם באַונד־ערן צוזונג וואָס ער האָט דערצו, גיט ער אייך נאָך א דריי איבער זיין רעכטער האַנט, אין דער לופט, די אויבערשטע זייט אראָפּ

(פאָרטזעצונג קומט)

שטאַלצירט מיט אייער היים

אויב איר ווילט באַשיינען אייער היים מיט א נייעם

טשעסטערפילד סעטס קויפט ביי א מאַנופעקטשורער און שפּאָרט געלט

טשעסטערפילד סעטס צו די ביליקסטע פרייזן

איר קאָנט ביי מיר קריגן א גרויסן אויסוואַל פון די לעצטע דעזיינס און פעטערנס און איך וועל פאַר אייך מאַכן א טשעסטערפילד סעט ספּעציעל צוגעפּאַסט צו אייער היים.

זעט זיך מיט מיר. געדינקט דעם אדרעס

SHAMES UPHOLSTERING CO.

841½ MAIN STREET י. שימס, איינגענטימער PHONE 52 576

ליפּטאָן, סאַסק.

שבת, מארט 8טן, האָבן אייניקע פאַר מיליעס פון אונזער קאָלאָניע פאַרבראַכט א זייער אנגענעמען אוונט אין דער היים פון מר. ל. בלום, וועלכער איז אן אלטער תושב פון אונזער קאָלאָניע. ניט קוקנדיק אויף דעם וואָס אייניקע האָבן געהאַט צו פאָרן זיבן־אַכט מייל האָט מען זיך ניט אָפּגעשטעלט אום צו פאַרברייגגען אן אינטימען פריינטלאַכן אוונט ביי אונזער א קאָלאָניסט. די געסט האָבן געקראָגן די שענסטע און פריינדלאַכסטע אויפנאַמע פון דעם בעל שמחה און זיינע דערוואַקסענע קינדער.

מען האָט פאַרבראַכט מיט טאַנצן ביז שפּעט אין אוונט. עס האָבן אויך ניט געפעלט שפּילערייען. מען האָט געזונגען אן ידישע לידער, וועלכע זיינען געגעבן געוואָרן פון מר. א. עלפענבאַום און די פריילינס ס. אילינעוויטש, און ס. ניטערמאַן. די ווירטן, פריילן בלום, האָט דערפרישט דעם עולם מיט א גוטן לאַנטש. און אזוי האָט דער עולם פאַרבראַכט ניט באַמערקענדיק ווי די צייט אין פאַרביי. ווען די ערשטע זונען שטראַלן האָבן אָנגעקלאַפּט אין די פענסטער און דערציילט אז ס׳וועט שוין באַלד טאָגן האָט דער עולם זיך געכאַפּט ערשט ווי שפּעט עס איז. צופרידענע האָט מען זיך צעגעזעגנט און מיט דיר בעסטע וואונשן איז מען זיך צעפאָרן צו דיק אהיים.

בת־ציון

פימפּלס

איר זעט זיי פּאַקטיש פאַרשווינדן

פימפּלס ווערן אזוי שנעל אָפּגעריניקט פון "סוטהאַ־פאַלוואַ" אז איר קאָנט פאַקטיש זעען זיי אויסטריקענען. א סך פאַרשווינדן איבער א נאַכט. קויפט "סוטהאַפאַלוואַ" פון דראַגיסט היינט. נייע שיינע הויט מאָרגן פרי.

נייע נאָטן

אין

געגנוצטע פּיאַנאָ ווערטן

עס איז דאָ א ספּעציעלער אייסוואַל פון גוט געגנוצטע אופרייטס וואָס וועלן זיינען צו סטאַן פון אזוי נידעריק ווי $5.00 איינצלן — און באַלאַנס אויף טערמינען פון $5 ביז $8 א מאָנאַט.

ניוקאַמב	פישער	ניו ענגלאַנד
שיינע לייכטע מאָהאָגאַני קיים, שפּילט גוטער טאָן __ $145	קאַבינעט גרענד, גוטער אינסטרומענט פאַר דעם אָנפאַנגער ___ $150	עבאָני קיים, פול אופריכטיג גרענד, אייראָן פריים, $185
גראָס	גערהאַרד היינצמאַן	ווריט
מאָהאָגאַני קיים, פול־שמעדיק איבערגעפּיניש־גוטער טאָן __ $245	מאָהאָגאַני קיים, ניי איבערגעפּיניש און שפּילט גלענצענד ___ $285	לואים 15 סטייל, ריכטיקער בארגין צום פאַרקויף פאַר העלפט פון אָריגינעלן פּרייז _____ $295

$2,100 סטיינוויי גרענד

פּונקט דער אינסטרומענט פאַר׳ן לערער אָדער אדוואַנסירטן סטודענט, מאָדערנע עבאָניזט קיים פילי רעקאָנדישאַנד, פאַר

$550

WINNIPEG PIANO CO LTD 333 PORTAGE AVE.

ברענטשעס אין סט. דזשיימס, טראַנסקאַנא, יאַרקטאָן און דאַפין

די גרעסטע "קלינער" ווערט ווען אָנגעבאָטן

זעלטן ווען האט א שפּאַרזאַמע הויז־פרוי די געלעגנהייט צו מאכן אזא גוטן, אזא פּאַסיקן אינוועסטמענט. אט ווערט אייך אנגעבאטן דאָ, צו מערקווירדיק ביליקע פּרייזן, "קלינערס" פון דער העכסטער קוואַליטעט, אייף וועלכע מען קאן זיך פאַרלאזן. דאָס זיינען דזשענעראַל עלעקטריק קלינערס, מיט דזשענעראַל עלעקטריק מאָטאָרן, וואָס ברויכן קיינמאָל ניט קיין אויל — מיט הונגעריקער זויג־קראַפט, מיט לייכטע אלומינום קערפּערס. מיט אַלע איינריכטונגען וואָס מאכט רייניקונג אזוי גרינג און אזוי גרינדלאך ווי נאר מעגלאך. פּרובירט איינעם. — איר זייט זיך אליין שולדיק איינעם, פאר אייער באקוועמלאכקייט.

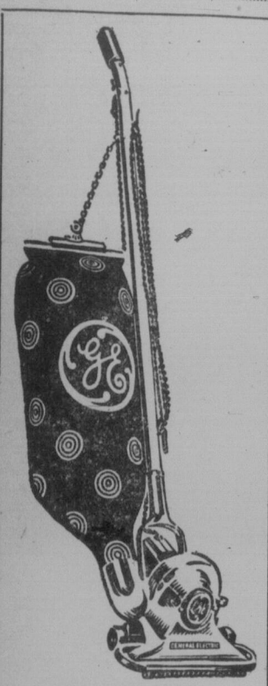

$45.00

$30.00

האנט-קלינער

$17.50

דעם 1טן אפריל וועלן מיר דערעפענען א נייע עם ברענטש אויף 511 סעלקירק עוועו., אין דעם בילדינג פון גלאדסטאן און קאר — נאָענט צום פּעלעס טעאטער. א פולער אנאנס וועט פאַרעפנטלאכט ווערן שפּעטער.

גאַראַנטירטער דזשענעראַל עלעקטריק קלינער

WINNIPEG ELECTRIC COMPANY

ST. JAMES BRANCH — POWER BLDG. — ST. BONIFACE BRANCH

נאכ'ן ערשטן אפריל, סעלקירק עוועניו ברענטש

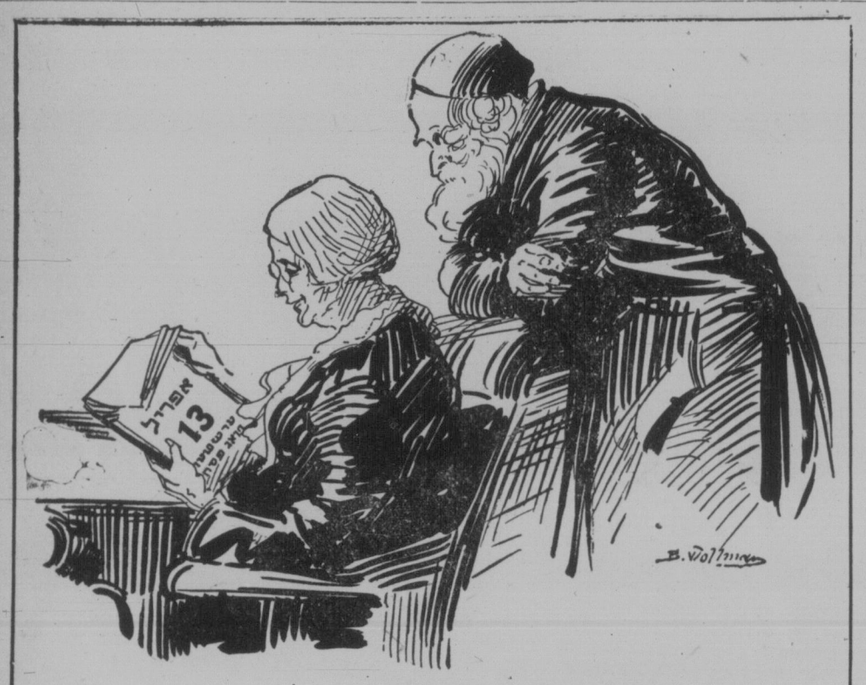

איהר זוארט מיט פרייד דער יום טוב פּסח זאָל שוין קומען —

איהר האָט א גאנץ יאָהר געוואַרט אויף פּסח. איהר מאכט איצט אלערליי פאָרבערייטונגען. איהר גרייט זיך אויפנעמען דעם ליעבען נאסט מיט דאָס שעהנסטע און בעסטע. איהר ווייסט, אז דער יום טוב פּסח ברענגט מיט זיך פרייד. פאר אייערע אויגען שוועבט דאָס בילד פון די שעהנע סדר-צערעמאָניעס. איהר פיהלט שוין אויך דעם טעם פון געשמאקע פּסח-מאכלים.

און דאָס מיינט, אז איהר דארפט קויפען מאַני-שעוויטץ מצה און מצה-פּראָדוקטען, ווייל בלויז זיי פאַרזיכערען אייער עונג פּסח. מאַנישעוויטץ מצה איז גוט אויסגעבאקען, מחיה'דיג-פריש און בא'טעמ'ט. דאָס זעלבע אויך מאַנישעוויטץ מצה-פּראָדוקטען. קויפט דערפאר אלע צוזאַמען. אלצדינג וואָס איהר קאָכט און באקט פון זיי לכבוד פּסח האָט דעם טעם נן עדן.

מאַנישעוויטץ מצה

די מצה מיט אלע מעלות — אויך מצה מעהל, פּארפעל, קעיק מעהל, אייער מצה און האול וווהיט מצות

דיסטריבוטארן

THE ADELMAN IMPORTING CO.

487 Alfred Ave. — סטאָר און ווערהויז — Phone 52 462

597 SELKIRK AVE. — PHONE 52 850

א יאָר צייט

— אנטשולדיקט, ר' איר, קויפט זיך א מצוה און קומט ארויין צו א מנין.

— אי, לאָזט מיך אפ, איך האב קיין צייט ניט, — ענטפערט דער איר.

— קומט ארויין נאר אויף א פּאר מינוט, איך האב א יאר־צייט.

— אזוי ? איר האט א גאנץ יאר צייט זאגט איר ? איך האב אפילו קיין איין מינוט קיין צייט ניט.

א טיפער מיין

— פארוואס, אז א חסיד טרינקט שנאפּס, קערט ער איבער דאָס גלעזל ?

— ווייל א חסיד גלויבט אין ש"י ער־למות, קערט ער איבער דעם י"ש ווערט ש"י.

דער קאָמיטעט און פאַרערער פון

רבי

אשר זילבערשטיין

לאָדן אייך איין צו א

פּורים-פייערונג

וואָס וועט פארקומען

שבת דעם 15טן מארץ, 1930

8.30 אוונט

אין דער נייער תלמוד תורה

(מענגנוס און ענדרוס)

קומט זיך משמח זיין צוליב דעם יום־טוב פּורים. איר וועט פאַרברייגגען א פיינעם אוונט. ברייגנט אייערע פריינט פאר'ן קאָמיטעט, אב. כהן

שיקט אייער הילף באצייטנס אמעריקאנער דאָלאַרן

איבערגעשיקט אין אלע וועלט טיילן דירעקט אין שטוב אריין

שנעל, ביליק און ראיעל

סטאר אפן יערן טאג און זונטאג ביז 12 אוייגער ביינאכט

B. MILLER

People's Book Store

816 MAIN ST. PHONE 57 646

פיער זואַכען פון אידישע היסטאָריע

די ליכטיגע און די פינסטערע געשטאַלטען פון דער פּורים־דיגער מגילה — מרדכי היהודי, אסתר המלכה, דער קעניג אחשורוש און דער צורר המן — דערמאָנען אונז אז אין א תודש איזם האבען מיר דעם גרויסען אידישען פייערטיגס יום טוב, פּסח. ?

און איצט איז שוין צייט א טראַכט צו טהאָן וועגען באַ־צירען דעם סדר-טיש מיט

האַראַוויטץ-מאַרגאַרעטען מצות

דער יום טוב פון אידישער באפרייאונג פאַרדינט דאָס בעסטע-און האַראַוויטץ מאַרגאַרעטען מצות זיינען די בעסטע וואָס ווערען פּראָדוצירט אין אמעריקא פאר די לעצטע 46 יאָהר.

האַראַוויטץ־מאַרגאַרעטען מצה־פּאַרפעל, קעיק־מעהל, א. ז. וו. זיינען פּונקט אזוי כשר און גוט ווי האַראַוויטץ־מאַרגאַרעטען מצות.

RABBI M. KOHM

Residence: 607 Alfred Ave. — Warehouse 428 Selkirk Ave.

Warehouse Phone 57 656 — Winnipeg, Man.

אנאנס

פון **מאיר לאנדאן** מצה סאָ.

סייפט די קיופּאָנס

מיר לאָזן וויסן צו אלע קאסטאמערס, אז זיי זאלן אויסשניידן דעם קופּאָן וועלכער געפינט זיך אויף 1 פונטיקן פּעקערוש מצה, און ברייגגען צו אייער סטאָרקיפּער, אדער ברייגגען אים צו אונז אין סטאר, און איר וועט קריגן פאר אים קרעדיט 1½ סענט, אזוי אז עס וועט אייך קאסטן דער פונט

מצה בלויז **13½** סענט

אונזער סטאָר געפינט זיך אין 377 סעלקירק עוועניו

קאנטרי אידן, שיקט אריין באצייטנס אייערע אָרדערס פאר די באוואוסטע

מאיר לאנדאן מצה

E. CHERNIAK — 430 ALFRED AVENUE — Phone 53 156

J. ZARETSKY — 317 MANITOBA AVE. — Phone 54 065

אגענטן

ווייטענבערגס מצות אין ווייניפעג

אויפמערקזאם !

אידן פון ווייניפעג און מערב קאנאדע! די קאר מצות פון דער באַרימטער און אלעמען גוט באוואוסטער

ווייטענבערגס מצה קאָמפּאני

איז שוין אויסגעלאדן געוואָרן אין סטאר, 595 סעלקירק עוועניו

נעמענדיק אין אנבאטראכט די לאגע פון היינטיקן יאָר, און ניט קוקנדיק אויף דעם, וואָס די קאָמפּאני האט דעם יאָר געהעכערט אביסל דעם פּרייז, וועל איך ניט העכערן דעם פּרייז טייערער ווי פאַראיאָרן, און וועל פאַרקויפן צו די זעלבע פּרייזן, און דאָס איז

11 ס. אין סטאָר — 12 סענט דעליווערט

שיקט אריין אייערע אָרדערס אין צייט אום צו געבן מיר די מעגלאכקייט צו אטענדן אין צייט. איר זייט געבעטן אריינצושיקן אייערע אָרדערס צו

I. LOCKSHIN — 642 MANITOBA AVE.

געדיינקט די סטאָר 595 סעלקירק עוועניו. טעלעפאָן 56 175

א הדסה פּורים פאַרווייַלונג

וועט פאַרקומען אין ציון זאל

מאָנטאג דעם 17טן מארץ, 2.30 נאָכמיטאג

רבי רובינשטיין וועט אדרעסירן די פאַרזאַמלונג און א שיינע מוזיקאַלישע פּראָגראַם איז צוגעגרייט געוואָרן. טיי וועט סערווירט ווערן. איר זייט געבעטן צו קומען.

נאָטיס צום אידישן פּובליקום פון ווייניפעג און די וועסט

דילערס, סטאָרקיפּערס און פּרוואַטע קונים פון דער קאַנטרי, איילט זיך צו מיט אייערע אָרדערס און שיקט זיי אריין אין צייט, אום איך זאָל האָבן די מעגלאכקייט צו באַזאָרגן יעדן איינעם מיט די מצות פון דער באַ־וואוסטער פירמע **האַרעוויץ און מאַרגאַרעטען**, וועלכע איז ביי היינטיקן טאג די בעסטע אין מאַרקעט. נוארום פון דער ערשטער קאר מצות וועלכע איז אריינגעקומען אין ווייניפעג דעם 24טן פעברואר, איז שוין אלס אוועק אויף אויסצופילן די אָרדערס אין דער קאַנטרי. די צווייטע קאר איז ארויס פון ניו יאָרק דעם 10טן מארץ. ניט מיר א מעגלאכקייט אז די דריטע קאר זאָל ארויס אויך אין דער צייט און איך זאָלט ניט בלייבן אנטוישט.

הרב משה קאָהם

RABBI M. KOHM

Residence: 607 Alfred Ave. — Warehouse: 428 Selkirk Ave.

Warehouse Phone 57 656 — Winnipeg, Man.

איר קאָנט אויך קריגן הורעוויץ און מאַרגאַרעטען מצות אין די פאָלגנדע פּלעצער:

STAR GROCERY, 448 Selkirk Ave., Phone 52 662 — N. KASSLER, 275 Dufferin Ave. — D. TOLCHINSKI, 465 Pritchard Ave., Phone 54 336

פאר די לעצטע 20 יאָר וואָס איך אימפּאָרטיר מצות פון די פאַראייניק־טע שטאטן, האָב איך זיך איבערצייגט אז די אידן פאַרלאַנגען בלויז דאָס בעסטע. דערפאר קאָן איך מיט זיכערקייט רעקאָמענדירן

פרידמאַנס מצות

פון פילאַדעלפיע

איינע פון די גרעסטע מצה בעקערייען אין אמעריקע—א הויך געפּריזטע מצה **פרידמאַנס מצות** זיינען איינע פון די בעסטע, נאר צוליב דעם וואָס זיי קומען אריין צום ערשטן מאָל אין ווייניפעג האָב איך באשלאָסן צו פאַרקויפן עס בילין. פרידמאַנס מצות און מצה מעל האָבן ריינע פולע וואָג.

מצה, מצה מעל, פּארפעל און קייק מעל

12 סענט א פונט

אייער מצה, א פונט _____ 25ס.

אל וווהיט מצה און אל וווהיט מצות און מצה מעל, א פונט _____ 18ס.

דענדע פון צוקער קראַנק־הייט, א פונט _____ 23ס.

טיי מצה, א פונט _____ 20ס.

פּאַטייטא מעל, א פונט ___ 13ס.

די דאָזיקע פּרייזן זיינען קעש און קערי. דעליווערט, 1 סענט עקסטרא אויף יעדן פונט.

פּרובירט די מצות און איר וועט זיך איבערצייגן אז זיי זיינען די בעסטע. צו באקומען אין די פאָלגנדע פּלעצער:

BUCKWOLD'S ELECTRIC BAKERY

119 SALTER ST. — WINNIPEG — PHONE 55 708

Markowetz Bakery — 169 Gomez St. — Phone 56 407 — Winnipeg

B. C. Fruit Co. — 399 Selkirk Ave. — Phone 51 550 — Winnipeg

קווינס טעאטער

קאמעדיע דראמע געזאנג

פרייטאג און שבת אונט, מארט דעם 14טן און 15טן

לואיס קרעמער פלאָרענס וויים משה אויישער

אין ניו יארקס גרעסטן סוקסעס

"א מיידל אָן א היים"

אין 3 אקטן מיט געזאנג אויפגעפירט פון לואיס קרעמער

דער גאנצער אנסאמבל אין שיינע ראָלן

זונטאג אונט — גרויסער קאָנצערט

BIJOU THEATRE

קומענדיקע וואך

קלארא באו אין

די מאטורדעי נייט קיד

היינט און מארגן

"דהי פאור פעדערס"

NEW

Palace Theatre

היינט און מארגן ווערט געוויזן
וויל ראדזשערס אין זיין ערשטן ריידנ־
דען און טאנצענדן רעוויו
זיי וואָלטן באדארפט זעען פאריז
אויך א ריידנדיקע קאמעדיע
[illegible] ראָזאל און פאבלען
[illegible] דזשענעראל)

מאנטאג, דינסטאג און
בארימ[illegible] מיטוואך
זשורנאל, זינגענדיק און טאנצנדיק
אויך מיסטעריעז בילד
"קענערי מורדער קייס"
מיט ווילאיאם פאוועל און דזשיימס האל
אויך ריידנדע קאמעדיע, פאקס נייעס
(דזשענעראל)

באקאנטמאכונג: בארגען סאפער שאו
טעגלאך פון 6 ביז 7.30 נ. מ., אויסער
שבתים און האליידיס. אדמיסאן 25ס.

אינגיכן קומט "דעזערט סאנג"

REGENT
MAIN ST., NEAR LOGAN

ה יי נ ט

פעסר דזשי [illegible] ריידנדיקע
מייסטערווערק
דזשאָרדזש ארליס אין
"דיזראעלי"
אויך א ריידנדיקע קאמעדיע
"פאטאלער גוואלד"
טאנץ פון די הילצערנע סאלדאטן
פון די טשאוו ווי סאורים
דערוואקסענע, 25 סענט
פון 10 פרי ביז 6.30 נאכמיטאג

ביזנעס מענשן!

פרובירט אונזערע
כשר'ע האט דאָגס
בלויז 5 סענט יעדער
פריש יערן טאג
אלע סארטן כשר'ע סענדוויטשעס
געשטאקע לייכטע לאנטשעס
אלע פרוכטן אין סעזאן
HOME
FRUIT & CONFECTIONERY
572 Main Street

פארכאריטעט איי־ער געזונט פאר'ן פרילינג
סיטי מילך

דורך טרינקען א טעגלאכע קווארט
סיטי מילך, דער נאטורס בעסטע
ריינע שפייז.
ענערגיע שאפער און
טאניק

City Dairy LIMITED

Phone 87 647

וועט אויפטרעטן ביי קאָנצערט פון אינדעפענדענט פרי לאָאָן

שערמאן גען

מאנטאג, דעם 17טן מארט, 8.30 אוונט וועט אין פרץ זאל דורכגעפירט ווערן א קאָנצערט פון דער אינדעפענדענט פרי לאָאָן אסאסיאיישאָן.

מר. שערמאן גען, דער בלינדער וויאָלאָניסט, וועלכער איז גוט באקאנט צו דער אידישער באפעלקערונג אין וויניפעג וועט שפילן אייניקע פידל סאָלאָס.

א גרופע יונגע טענצערנס פון דער "מעלעסט סקול אף דענסינג", אנגעפירט פון גערטרוד שטיינלמאן און סארא בעקער, וועלן אויפטרעטן אין א צאל טענץ.

מיס סאפי נאלסקי, וועט זינגען אייניקע לידער אין אידיש און ענגליש. עס וועלן זיך אויך באטייליקן א צאל אנדערע טאלאנטפולע ארטיסטן.

נאך דער פראגראם וועט פארקומען א טאנץ מיט א גוטן ארקעסטער.

די אינדעפענדענט פרי לאָאָן אסאסיאיישאָן דערוואַרטעט א גרויסן עולם וועמען עס דערוואַרטעט אן אוונט פון פאר גענינן.

די פראָפיטן פון דעם אוונט וועלן פאר־טיילט ווערן פאר הילפס צוועקן.

ביים כנסת ישראל סיסטערהוד קאָנצערט

סארא בעקער און גערטרוד שטיינטלמאן

סארא בעקער און גערטרוד שטיינטל־מאן וועמעס פיופילס עס וועלן געווען ווערן אין א טאנץ פאנטאזיע, זונטאג, דעם 23טן מארט, אין אר. קיי. א. ווייני־פעג ביים קאָנצערט פון דער כנסת ישראל סיסטערהוד.

קומענדיקן מיטוואך בענעפיט פון פלאָרענס וויים

מיטוואך אוונט, דעם 19טן מארט, וועט פארקומען דער בענעפיט פון פלאָרענס וויים, אין קווינס טעאטער. צו דער געלע־גנהייט פירט זי אויף "די קליינע גנב'טע", קאָמעדיע דראמע אין דריי אקטן מיט גע־זאנג.

פאר דער קורצער צייט וואס זי שפילט אין קווינס טעאטער, האט זיך פלאָרענס וויים באליבט געמאכט ביי די קווינס טע־אטער פאטראניזירער, און ס'איז א זיכערע זאך, אז אירע פיל פארערער וועלן אנפילן דאס טעאטער צו איר בענעפיט — וואס עס איז דער ערשטער בענעפיט היינטיקן סעזאן. אין דעם אוונט פון איר בענעפיט האט פלאָרענס וויים צו שפילן זייער א שיינע ראָל. דער גאנצער אנסאמבל באטייליקט זיך.

אין בידזשו טעאטער

היינט און מארגן ווערט געוויזן די שפא־נענד־אמוזירנדיקע בילד "דאָ פאור פע־דערס", מיט אן ערשט קלאסיקן קעסט.

קומענדיקע וואך אנפאנענדיק מאנטאג, וועט געוויזן ווערן דאס זייער אינטערע־סאנטע בילד "די סאטורדעי נייט קיד", מיט דער בארימטער מואווי סטאר קלארא באו אין דער הויפט ראָל, צוזאמען מיט אן ערשט קלאסיקן קעסט. זעט די דאזיקע בילדער אין בידזשאו טעאטער. איר וועט זיך העכסט אמוזירן.

דיזראעלי — אין ריידזשענט

אלעמען איז באקאנט דער נאמען פון דיזראעלי. דער גרויסער אידישער שטאטס מאן אין ענגלאנד, וועלכער האט מיט זיין ווייט זעענדיקן בליק געהאלפן דערגרייכן דעם סועץ קאנאל פאר ענגלאנד.

"דיזראעלי", איינע פון די אינטערע־סאנטסטע און רייכסטע ריידנדיקע בילד־דער, וועט געוויזן ווערן היינט און מארגן אין ריידזשענט טעאטער. אין דעם דאזיקן בילד ווערט אפגעשפילט די געשיכטע און עפיזאדן פון דיזראעלים קאריערע.

בענדזשאמין דיזראעלי איז געווען דער ערשטער איד צו דערגרייכן דעם כבוד צו ווערן פרעמיער מיניסטער פון ענגלאנד.

דזשאָרדזש ארליס שפילט די ראָל פון "דיזראעלי" דאס דאזיקע בילד האט גע־מאכט א רושם אין דער מואווי וועלט, אבער באזונדערס איז דאס דאזיקע בילד אינטערעסאנט און באלערנד פאר אידן. דאס איז א בילד א שטיק געשיכטע אין וואו עס ווערט אפגעשפיגלט דאס לעבן פון איינעם פון די גרעסטע אידן. זעט עס היינט און מארגן אין ריידזשענט טעאטער. איר וועט זיך העכסט צופרידן.

פארטרעטער פון פירלעס לאָנדרי

יצחק פאפי

די פארוואלטונג פון פירלעס לאָנדרי האט פאר דער באקוועמלאכקייט פון אי־רע צאלרייכע אידישע קאסטאמערס אנגע־שטעלט א אידישן פארטרעטער אין דער פערזאן פון מר. יצחק פאפי, כדי די יע־ניקע פאר וועמען עס איז באקוועמער צו ריידן אידיש זאָלן האבן די מעגלאכקייטן צו ריידן אין זייער שפראך צו איינעם וואס פארשטייט עס גרינדלאך, אום די פירלעס לאָנדרי זאל זיי קאָנען ווי געהע־ריק דינען פאר זייערע בעסטע אינטערעסן.

געוואונען $25.00

דעם מאונט כרמל קליניק 25.00 קעש ראפל, האט געוואונען וו. סי. האוועד, 698 ווארשאו עווע., סעריאל נומער 1314.

דיימאנדס
וועמעס שיינקייט
עס ליגט אין
פערפעקשאן
בזוירקס
קאנען ניט איבערטראָפן ווערן
Henry Birks & Sons, Ltd.

ריינע, פוכיקע קישעלאך
מיינט
רואיקער שלאף

אייערע קישעלאך דארפן געוואשן ווע־רען ראיעל. זיי פארלירן זייער באַ־קוועמלאכקייט דורך דעם וואס זיי ווע־רען שטענדיק געגוצט. אויך פונ'ם גע־זונטס שטאנדפונקט איז עס וויכטיק צו רייניקן זיי אמאל אין א נאוויינע. מיר וועלן וואשן אייערע קישעלאך דורך אונזער ספעציעלן פראצעס — ניט ארויסנעמענדיק פון זיי די פעדע־רען — און מיר וועלן זיי צוריקקערן צו אייך פריש און הינגענעש ריין אינווייו־ניק און דרויסן. זיי וועלן געלופטערט ווערן אינ'ם טריקענען און זיי וועלן ווערן פוכיק ווי ווען זיי זיינען געווען ניי.

שיקט אונז אייניקע קישעלאך מיט דעם באנדל געקסטע וואך און איבער־צייגט זיך אין דעם.

טעלעפאָנירט 22 818
פאר באדינונג.

PEERLESS LAUNDRY

"אומפארגלייכבאר אין
פעאיקייט און אויפפאסונג"
הערט אונזער ראדיא קאָנצערט
פון סי. קיי. וויי. יעדן מיטוואך
8.30 אוונט

מיר פאַרריכטן אלערליי אפהאלסטערי
מיר מאכן אויך פארשיידענע
אפהאלסטערי
צו די ביליקסטע פרייזן
SOMERS UPHOLSTERING SHOP
269 Jarvis Ave.

קומענדיקן מיטוואך בענעפיט פון פלאָרענס וויים

מיטוואך אוונט, דעם 19טן מארט, וועט פארקומען דער בענעפיט פון פלאָרענס וויים, אין קווינס טעאטער. צו דער געלע־גנהייט פירט זי אויף "די קליינע גנב'טע", קאָמעדיע דראמע אין דריי אקטן מיט גע־זאנג.

פאר דער קורצער צייט וואס זי שפילט אין קווינס טעאטער, האט זיך פלאָרענס וויים באליבט געמאכט ביי די קווינס טע־אטער פאטראניזירער, און ס'איז א זיכערע זאך, אז אירע פיל פארערער וועלן אנפילן דאס טעאטער צו איר בענעפיט — וואס עס איז דער ערשטער בענעפיט היינטיקן סעזאן. אין דעם אוונט פון איר בענעפיט האט פלאָרענס וויים צו שפילן זייער א שיינע ראָל. דער גאנצער אנסאמבל באטייליקט זיך.

אין בידזשו טעאטער

היינט און מארגן ווערט געוויזן די שפא־נענד־אמוזירנדיקע בילד "דאָ פאור פע־דערס", מיט אן ערשט קלאסיקן קעסט.

קומענדיקע וואך אנפאנענדיק מאנטאג, וועט געוויזן ווערן דאס זייער אינטערע־סאנטע בילד "די סאטורדעי נייט קיד", מיט דער בארימטער מואווי סטאר קלארא באו אין דער הויפט ראָל, צוזאמען מיט אן ערשט קלאסיקן קעסט. זעט די דאזיקע בילדער אין בידזשאו טעאטער. איר וועט זיך העכסט אמוזירן.

דיזראעלי — אין ריידזשענט

אלעמען איז באקאנט דער נאמען פון דיזראעלי. דער גרויסער אידישער שטאטס מאן אין ענגלאנד, וועלכער האט מיט זיין ווייט זעענדיקן בליק געהאלפן דערגרייכן דעם סועץ קאנאל פאר ענגלאנד.

"דיזראעלי", איינע פון די אינטערע־סאנטסטע און רייכסטע ריידנדיקע בילד־דער, וועט געוויזן ווערן היינט און מארגן אין ריידזשענט טעאטער. אין דעם דאזיקן בילד ווערט אפגעשפילט די געשיכטע און עפיזאדן פון דיזראעלים קאריערע.

בענדזשאמין דיזראעלי איז געווען דער ערשטער איד צו דערגרייכן דעם כבוד צו ווערן פרעמיער מיניסטער פון ענגלאנד.

דזשאָרדזש ארליס שפילט די ראָל פון "דיזראעלי" דאס דאזיקע בילד האט גע־מאכט א רושם אין דער מואווי וועלט, אבער באזונדערס איז דאס דאזיקע בילד אינטערעסאנט און באלערנד פאר אידן. דאס איז א בילד א שטיק געשיכטע אין וואו עס ווערט אפגעשפיגלט דאס לעבן פון איינעם פון די גרעסטע אידן. זעט עס היינט און מארגן אין ריידזשענט טעאטער. איר וועט זיך העכסט צופרידן.

אין פעלעס טעאטער

היינט און מארגן ווערט געוויזן "זיי וואָלטן באדארפט זעען פאריז", א דורכאנים ריידנדיקע, זינגענדיקע און טאנצנדיקע רעוויו, מיט וויל ראדזשערס אין דער הויפט ראָל, אויך א ריידנדיקע קאָמעדיע, סעריאל און פאבלען. דאס בילד איז פאר'ן אלגעמיינעם פובליקום.

די ערשטע דריי טעג פון קומענדיקער וואך — דאס בארימטע בילד "די קענערי מערדער קייס", אויך א ריידנדיקע קאָ־מעדיע און פאקס נייעס.

זעט די דאזיקע בילדער אין דעם שיי־נעם פעלעס טעאטער, וואו עס ווערן גע־וויזן די פיינסטע בילדער.

אין קווינס טעאטער

היינט און מארגן פירט אויף די קווינס טעאטער טרופע "א מיידל אָן א היים", שפאנענדיקע מעלאדראמע אין דריי אקטן מיט געזאנג, די דאזיקע מעלאָ־דראמע איז געשפילט געווארן מיט גרויס דערפאלג אין די פאראייניקטע שטאטן און איראָפע. און די קווינס טעאטער טרופע פארזיכערט אז די דאזיקע מעלאָ־דראמע וועט טאקי אפעלירן צו די קווינס טעאטער פאטראניזירער.

לואיס קרעמער, פלאָרענס וויים, משה אויישער און דער גאנצער אנסאמבל האבן צו שפילן שיינע ראָלן. זעט די דאזיקע מעלאָדראמע, עס וועט אויך געפעלן ווערן.

באקאנטמאכונג

מר. י. וועקסלער

פון דער

שיקאגא פאר קאמפאני

אנאנסירט צו אלע זיינע קאסטאמערס, אז ער האט געמופט אין
512 סעלקירק עווענוי
ספעציעלער דערעפענונג סייל
פון
אין
פאקסעס
רויטע, ברוינע און סילווער
צו האלב פרייז
$8.00 און העכער

טיפע, ווייכע פאקסעס שיין געמאכט פון הויך קלאסיקע סקינס
א קליינער דעפאזיט וועט האלטן יערן פאקס ביז איר וועט עס פארלאנגען

CHICAGO FUR COMPANY

512 Selkirk Ave. Phone 51-381 Winnipeg

באָאָס פיינע אל־וואול באטאני סערדזש סוטס

סייזעס 30 ביז 36 — האָבן צוויי פאָר לאנגע הויזן

אייגער פון די דאזיקע גוט־גענייטע סערדזש סוטס וועט אויספוצן דעם באָי דעם פרי־לינג אזוי שיין געקליידעט ווי נאָר גוטע עלטע רען קאָנען זיך ווינשן.

דער סטייל באצייכנט האט א טרים, אטלע־טישע סינגל־ברעסטער קאוט מיט דאבל־ברעסטער וועסט. דער דאבל־ברעסטער קאוט איז ניט ווייניקער פאפולער. און יעדער סוט האט צוויי פאר הויזן!

פריין $18.00

ראָנבי סוטס
פאר באָאָס פון 8 ביז 14 יאָר

סוטס געגייט אין שיינעם ראָנבי סטייל — די סחו־רות שטארקע מענערשע טווידס וואס באָאָס קאָנען עס אזוי גוט טראָגן. יעדער סוט האט צוויי פאר הויזן — בלומערס און ברייטשעס.

פריין $10.00

באָאָס קלאדינג סעקשאָן, פינפטער פלאר

THE T. EATON Co LIMITED

די פאמיליע אין דער היים

אלע באריכטן פאר דער "פאמיליע אין דער היים" אפטיילונג, מוזן צוגעשיקט ווערן אין רעדאקציע פון "דאס אידישע וואָרט", ניט שפעטער ווי מיטוואך צען אויינגער פארמיטאג, אנדערש איז די רעדאקציע ניט פאראנטוואָרטלאך, אז די באריכטן וועלן געדרוקט זיין די וועלבע וואך.

זונטאג, דעם 2טן מארט איז געפרא־וועט געווארן די חתונה פון דארים שמעל־ניצקי. די איינציקע טאכטער פון מר. און מרס. פ. שמעלניצקי, (סטעלא עווע.) צו מר. נארמאן פילטשער, זון פון מר. נ. שולמאן. רבי א. זילבערשטיין איז געווען דער מסדר קדושין. די חתונה איז פאר־קומען אין פרץ אינסט. 150 געסט זיי־נען געווען אנוועזנד. א שיינער מאלצייט איז סערווירט געווארן. א פיינער ארקעס־טער האט געשפילט און דער עולם האט פארבראכט ביז שפעט אין דער נאכט.

***

זונטאג, דעם 9טן מארט, איז אויף א גרויסארטיקן שטיינער געפראוועט געווא־רען די חתונה פון מר. און מרס. ה. נא־ניק צו דעם עלטסטן זון פון מר. און מרס. מאלינסקי איז אויף א גרויסארטיקן אופן געפראוועט געווארן זונטאג, דעם 9טן מארט אין ראזלענד גארדענס. רבי זיל־בערשטיין איז געווען מסדר קדושין. א סך פריינט און קרובים פון כלה'ס און חתנ'ס צד זיינען געווען אנוועזנד ביי דער חתונה. נאך דער חופה איז סערווירט גע־ווארן זייער א פיינער מאלצייט און אלע געסט האבן זייער פיין פארבראכט מיט געזאנג און טענץ ביז שפעט אין דער נאכט. מר. ה. בראנשטיין פון רעדזשיינע מר. און מרס. א. ב. פאלאק, פון רעדזשיי־נע און מיס שווירלי קאהען פון מינעאפא־לים זיינען געווען די געסט פון די דאזיקע חתונות.

* * *

א גרויסארטיקע פארטיע איז געגעבן געווארן אין דער היים פון מר. און מרס. ל. פראמער, 637 מאניטאבא עווע, לכבוד מרס. ל. זשיוואט, פון מיטשעם סאסק., מאנטאג דעם 10 מארט. ביי שיין געדעק־טע טישן האט דער עולם פארבראכט זייער פרייליך. מיט געזאנג און טענץ האט מען געהוליעט ביז שפעט אין דער נאכט. אנוועזנד זיינען געווען: מר. און מרס. ל. פראמער, מרס. ל. זשיוואט, מרס. ג. זשיוואט, מרס. א. פראבער מר. און מרס. נחמן באקסער מר. און מרס. שענקא־ראוו, מר. און מרס. סווירסקע, מר. און מרס. מארעס, מר. נייטן פראבער, נ. פרא־בער, ג. פראבער, ס. פראבער, י. סמיט, ב. עפשטיין, מיס דזשעני שענקאראוו און סילוויא פראבער.

* * *

א שיינע פארטיע איז געגעבן געווארן אין דער היים פון מרס. א. פראבער, 662 מאניטאבא עווע, לכבוד מרס. ל. זשי־וואט פון מיטשעם סאסק., פרייטאג דעם 7טן מארט. ביי שיין געדעקטע טישן האב־בן די געסט פרייליך פארבראכט ביז 2 אזייגער פארטאג. אנוועזנד זיינען געווען: מרס. ל. זשיוואט, מרס. מ. האלצטאן, מרס. גאלדמאן, מרס. ג. זשיוואט, מרס. ג. סווירסקע, מר. און מרס. נ. באקסער, מר. און מרס. מ. שענקאראוו, מרס. א. פראבער, מרס. ל. פראבער, מר. און מרס. ליטוואק, מר. נ. פראבער, מר. נחמן פרא־בער, י. סמיט, מיס ס. פראבער, מר. נ. פראבער, ס. פראבער און סיליע נאבער־מאן.

קאָנצערט און טאנץ

אראנזשירט פון

אינדעפענדענט פרי לאָאָן אסאָסיאיישאָן

קומענדיקן מאנטאג

מארט דעם 17טן, 8.30 אוונט פונקט

אין גרויסן פרץ זאל

קומט און ברייננגט אייערע פריינט.

איר וועט זיכער גוט פארברייננגען, ווייל מיר האבן צוגעגרייט א וואונדערבארע פראגראם.

ווערטן אין דער היים

מצוה שמחה פון דעם זון פון מר. און מרס. פאזנער, פאלסאן עוו. דער ברי־מצוה האט געזאגט שיין דעם מפטיר. נאך דעם דאוונען איז דער גאנצער עולם געווען איינגעלאדן צו דעם קידוש מיט פארבייסן וואס איז געווען געגרייט. זונטאג אוונט איז אין דער היים פון די בעל שמחות סערווירט געווארן א גרויסארטיקער סא־פער פאר פריינט און אייגענע. צווישן די געראלטענע רעדעס האט ניט געפעלט אויך דעם ברי־מצוה'ס רעדע. עס איז ווערט צו באמערקן די באשיידנהייט פון דעם ברי־מצוה'ס מוטער, וועלכע האט ניט געלאזט פארעפנטלאכן די געשאנקן מיט די נעמען פון די שענקער און כדי שלא ליבש, ווי עס ווייזט אויס. אנוועזנד זיי־נען געווען: די פאמיליע פון די בעלי־שמחות: מר. און מרס. יצחק פאזנער, מר. און מרס. י. פאזנער, מר. און מרס. א. פאזנער, מר. און מרס. י. שולמאן מיט זייער מוטער ח. ע. שולמאן, מר. און מרס. א קרעגדל, מר. און מרס. ש. לעוואנט, מר. און מרס. י. לעוואנט מיט זייער נאסט מיס ראסקין, מר. און מרס. יאפע, מר. און מרס. ראזין, מר. און מרס. מ. קיס, מר. און מרס. באראנעס, מר. און מרס. פאזנערמאן, מר. און מרס. וואלטש, אויך די צוויי יונגע קאזנס ס. און ס. פאזנער, איינער פון וועלכע האט געהאלטן אין ענגליש א רעדע. אויך מר. און מרס. קאס זיינען געווען אנוועזנד.

פארברייننגענדיק ביז שפעט אין אוונט זיינען זיך אלע געסט צענאנגען ווינשנדיק איינער דעם צווייטן פיל גליק און מזל.

***

זונטאג דעם ניינטן מארט, איז אויף א גרויסארטיקן אופן געפראוועט געווארן די חתונה פון ראוו, די איינציקע טאכטער פון מר. און מרס. ס. מאלינסקי, צו מר. סעם פאלאק, זון פון מר. און מרס. דזש. פאלאק. די חופה, דער סאפער און דער טאנץ איז פארגעקומען אין ראזלענדס גארדענס. רבי זילבערשטיין איז געווען דער מסדר קדושין. א גרויסער עולם פון ביידע צדדים איז אנוועזנד געווען ביי דער חתונה. זייער א פיינער מאלצייט איז סערווירט געווארן. נאכדעם איז פארגע־קומען א טאנץ און יונג און אלט האבן פרייליך פארבראכט ביז שפעט אין דער נאכט.

***

די חתונה פון דזשין נאניק, די איינ־ציקע טאכטער פון מר. און מרס. ה. נא־ניק צו דעם עלטסטן זון פון מר. און מרס. מאלינסקי איז אויף א גרויסארטיקן אופן געפראוועט געווארן זונטאג, דעם 9טן מארט אין ראזלענד גארדענס. רבי זיל־בערשטיין איז געווען מסדר קדושין. א סך פריינט און קרובים פון כלה'ס און חתנ'ס צד זיינען געווען אנוועזנד ביי דער חתונה. נאך דער חופה איז סערווירט גע־ווארן זייער א פיינער מאלצייט און אלע געסט האבן זייער פיין פארבראכט מיט געזאנג און טענץ ביז שפעט אין דער נאכט. מר. ה. בראנשטיין פון רעדזשיינע מר. און מרס. א. ב. פאלאק, פון רעדזשיי־נע און מיס שווירלי קאהען פון מינעאפא־לים זיינען געווען די געסט פון די דאזיקע חתונות.

* * *

א גרויסארטיקע פארטיע איז געגעבן געווארן אין דער היים פון מר. און מרס. ל. פראמער, 637 מאניטאבא עווע, לכבוד מרס. ל. זשיוואט, פון מיטשעם סאסק., מאנטאג דעם 10 מארט. ביי שיין געדעק־מאן.

ווערטן אין דער היים

אלע באריכטן פאר דער "פאמיליע אין דער היים" אפטיילונג, מוזן צוגעשיקט ווערן אין רעדאקציע פון "דאס אידישע וואָרט", ניט שפעטער ווי מיטוואך צען אויינגער פארמיטאג, אנדערש איז די רעדאקציע ניט פאראנטוואָרטלאך, אז די באריכטן וועלן געדרוקט זיין די וועלבע וואך.

זונטאג, דעם 2טן מארט איז געפרא־וועט געווארן די חתונה פון דארים שמעל־ניצקי. די איינציקע טאכטער פון מר. און מרס. פ. שמעלניצקי, (סטעלא עווע.) צו מר. נארמאן פילטשער, זון פון מר. נ. שולמאן. רבי א. זילבערשטיין איז געווען דער מסדר קדושין. די חתונה איז פאר־קומען אין פרץ אינסט. 150 געסט זיי־נען געווען אנוועזנד. א שיינער מאלצייט איז סערווירט געווארן. א פיינער ארקעס־טער האט געשפילט און דער עולם האט פארבראכט ביז שפעט אין דער נאכט.

***

זונטאג, דעם 9טן מארט, איז אויף א גרויסארטיקן שטיינער געפראוועט געווא־רען די חתונה פון מר. און מרס. ה. נא־ניק צו דעם עלטסטן זון פון מר. און מרס. מאלינסקי איז אויף א גרויסארטיקן אופן געפראוועט געווארן זונטאג, דעם 9טן מארט אין ראזלענד גארדענס. רבי זיל־בערשטיין איז געווען מסדר קדושין. א סך פריינט און קרובים פון כלה'ס און חתנ'ס צד זיינען געווען אנוועזנד ביי דער חתונה. נאך דער חופה איז סערווירט גע־ווארן זייער א פיינער מאלצייט און אלע געסט האבן זייער פיין פארבראכט מיט געזאנג און טענץ ביז שפעט אין דער נאכט. מר. ה. בראנשטיין פון רעדזשיינע מר. און מרס. א. ב. פאלאק, פון רעדזשיי־נע און מיס שווירלי קאהען פון מינעאפא־לים זיינען געווען די געסט פון די דאזיקע חתונות.

* * *

א גרויסארטיקע פארטיע איז געגעבן געווארן אין דער היים פון מר. און מרס. ל. פראמער, 637 מאניטאבא עווע, לכבוד מרס. ל. זשיוואט, פון מיטשעם סאסק., מאנטאג דעם 10 מארט. ביי שיין געדעק־מאן.

Classified Section קלאסיפייד סעקשען

ספעציעלע פריין פאר אדווערטייזינג אין דער קלאסיפיצירטער אפטיילונג

איין מאל, 5 ס. פער "אייטם לייט"		פאר 3 מאנאטן, $2.15	"
פאר א וואך, 20 ס	"	פאר 6 מאנאטן, $4.00	"
פאר א מאנאט, 75 ס	"	פאר 1 יאר, $7.50	"

:: צו פאררענטן :: FOR RENT

3 אדער 4 רום סוויט צו פאררענטן אין א פיינער הויז מיט א טעלעפאן. זיך ווענדן 376 מעגנוס עווענוי.

לייזאק אפארטמענטס

קארנער לייזאק און מעקמילאן, 5 גרויסע רומס מיט גרויסער באלקאני, אויפן צווייטן פלאר. אלע ליכטיקע צימערן, שיין דעקארירט, אפענער פייער פלייס אין לי־ווינג רום, גרעסטער און סאמע ווינשנס־ווערטער סוויט אין פארט הודזש. רענט $75 א מאנאט. באלדיקער באזוץ. זיך ווענדן צו

T. D. JACKSON
745 Somerset Bldg. Ph. 21 005

צו פאררענטן סטער און 4 רום סוויט צווישן מען אין 390 סעלקירק עוו. מ'קאן עס אי־בערנעמען דעם ערשטן אפריל. סטים באר־חייצט. פולי מאדערן. לויפנדיקע הייסע וואסער צו יעדער צייט. גרויסער עטיק צו טריקענען וועש. ספעציעלע באקסעס פאר ווערזשעטייבלס. רענט $60 א מאנאט. זיך ווענדן דירעקט צום איינגנטימער. מר. א. גראזני, 707 מיין סט. טעלעפאן 25 148.

צו פאררענטן א ווערהויז, 1 אדער צוויי פלעטס, אין 24 דערבי סטריט. באזונדער אריינגאנג, מיט עלעקטרישן עלעוויטאר און א פרייוועט טרעפ. זיך ווענדן צו זלאי בינסקי ברידער, 24 דערבי סטריט.

צו פאררענטן א גרויסע געפארנישט רום מיט אדער אן באדד, אין א נייער הויס, מיט אלע באקוועמלאכקייטן. איין בלאק פון מיין סטריט. טעלעפאן 55 464.

צו פאררענטן צוויי רומס אין א באנגאלאו מיט אן עלעקטריק אוועון און סינק. פאר סענד פאר א פארל אן קינדער. זיך ווענדן אין 329 רעדוואוד עווענוי.

:: פערזענלאכעס : PERSONAL

מ. שאר—ספעציאליזירט זיך אין פיינער ארבעט צו פאריקטן זייגערס. פינקטלאכע אויפמערקזאמקייט צו קאנטרי אר־דערס. פארט סטריט, אנטקעגן אר־פעאום. טעלעפאן 80 785.

PROF. SCOTT 88 106
290 פארטעדזש עוו. איבער לייטעאים טעאטער נייסטע בעסטע שאפס טראם און וואלץ סטעפ קלאסן און סטריקטלי פריוואטע לעקסאנס. פולער קורס פון לעקסאנס $5.00

SIMPSON & COMPANY
בייליפס
לייסענסד און באנדער
ד. סימפסאן, מענעדזשער
404 McINTYRE BLOCK PH. 88 008

שיקט פאר בארגען פריין ליסט

פון גאראנטירטע איבערגעבויטע ראיאלס, אנדערוואוד, רעמינגטאנס, פארטייבל און א. וו. לייכטע טרעמינגס. פרייער בוך וועגען "טאוטש טייפינג" מיט יעדער מאשין.
אלע סארטס פאררייכט.
ROYAL TYPEWRITER AGENCY, DEPT J
288 Fort St., Winnipeg, Man.

אייער אלטע מעבל געמאכט ניי

און טאקע ביי אייך אין דער היים בעסטע ארבעט פאר ביליקסטע פריין.
רופט מיך אפ
23 269

סיינגער סטאר, 300 נאטר-דיים, קארנער פרינצעס. פארוואס צאלן מער? זעט אונ־זערע עוואס געגנוטע בארגענס. נייע זיינגער מאשינען: טערמס אדער קעש. גרויסער קרעדיט פאר אייער מאשין. טע־לעפאן 171 86. דז. שייפער, מענעדזשער.

מיר פאררייכטן "ראנס" אין
סילקענע זאקן
ביליקסטע פריין אין קאנאדע
Suite 1, Westminster Block
330 DONALD STREET

געלט !
פאר אייערע באלדיקע נויטן
$50 ביז $500
צווילף מאנאטן צו באצאלן עס צורוק. ריזאנייבל ריימס. פינקטלאכע באדינונג. שטריינג פארטרויליך
אפן טעגלאך ביז 7.30 נאכמיטאג.
General Loan and Insurance Agency
718 Somerset Block, Winnipeg
Phone 24 789

פאונדריישאפס פאר מצבות געמאכט אין
פאררייכט פאר אייער צופרידענהייט.
JOHN SCHALER
Phone 5993921

ארבעטער פארלאנגט HELP WANTED

פארלאנגט א באי מיט עקספיריענס פאר א דזשענעראל סטאר. ענגלישער טרייד. שרייבט וויפל געהאלט דערוואַרטעט צו
A. B. WINOGRAD
Cabri - Sask.

פארלאנגט א קלערק פאר א קלאדינג סטאר אין מום דזשא. נאר א מאן מיט ערשט קלאסיקער דערפארונג און גוטער רעפערענס זאל זיך ווענדן צו דאס אידישע וואָרט באקס 7661.

:: שטעלע פארלאנגט :: SITUATION WANTED

ווען איר פארלאנגט א בוקקיפער זעט זיך מיט מיר. איך ספעציאליזיר זיך אין אלערליי בוקקיפינג ארבעט. ווייליק אנצונעמען אירגענד וועלכע בוקקיפינג ארבעט. זיך ווענדן, דאס אידישע וואָרט באקס 7636, אדער טעלעפאנירט 53 345.

:: צו פארקויפן :: FOR SALE

מארטש בארגענס

א פולי מאדערן דבל הויז, רענט $70 א מאנאט, אין א גוטן לאקיישאן, נאענט צו מיין סטריט. שטענדיק פאררענט. פריין $4,500. א גרויסער סנעפ.

א 8 רום פולי מאדערן הויז, אויך פלארס אויך פיניישינג, פייער פלייס. הייסע וואַ־סער באהייצונג, גאראדזש, 50 פוס לאט, אין באראוס עוועי. ערשטער בלאק פון מיין סטריט. פריין $5.000. א גרויסע מציאה.

33 פוס לאט אין פאלטאן עווע. איסט פון מיין סטריט, פריין $550.

50 פוס לאט אין מאקריי עווע, איסט פון מיין סטריט, פריין $1.800.

50 פוס לאט אין קאטידראל עווענוי, ערשטער בלאק פון מיין סטריט. פריין $1.500.

געלט צו לייען אויף 6½ פראצענט. אינשורענס פאר אלערליי צוועקן.

Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאנס 761 55 און 807 53

ספעשל גאראנטירטע פרישע איינס צו פארקויפן האלסייל און ריטייל, בעסטע צופרידענהייט אין פריין. ווענדן צו מר. שווארץ, 278 באראוס עוו. פאן 54 900.

צו פארקויפן א 6 רום קאטעדזש, פול מאַ־דערן, זייער ביליק. זיך ווענדן אין 379 מעגנוס עווענוי.

צו פארקויפן א ביואיק מעסטא סיקס קאר גאראנטירט אין בעסטן צושטאנד, בלויז 21.000 מייל געפאהרן. זעקס גוטע טייערס. א טראנק אין די בעק. זייער ביליק. ווענדן אין 418 רעדוואוד עוו. טעלעפאן 53 358.

קאלעדזש עווענוי

איינגנטימער פארט אוועק צום "קאוסט" און מיר זיינען אוטארזירט צו פארקויפן [illegible]

געווארן צו פארקויפן [illegible] פון א ליווינג רום, דען [illegible] אן אפענעם פייער פלי[illegible] פענטרי, אפסטערס 3 בערן [illegible] באד און טאיילעט, סליפינג [illegible] סע וואסער באהייצונג, מיי[illegible] אויך פיניש אונטן. גאראדזש און [illegible] לאט. הויז אין ערשט קלאסיקן צ[illegible] און א ריכטיקע היים. מוז האבן גוטן [illegible] פעימענט, פאר פריין, טערמס און וו[illegible] טערריקע איינצעלהייטן זיך ווענדן צו
BLACK & ARMSTRONG
200 Toronto General Trusts Bldg.
Telephone 22 394

צו פארקויפן שעלווינגס, פאסיק פאר יע־דער סארט סטאר. ווער עס וויל עס קויפן זאל עס קומען זעען און מאכן אן אפער. אין 621½ סעלקירק עווע. סוויט 3

זייער א שיינע הויז אויף לענסדאון עווענוי, איסט פון מיין, בלויז $3,250. אנטהאלט 6 גוטע צימערן און אין א פיי־נעם צושטאנד.

קאטידראל עווענוי. עטלאכע בילדינג לאטס צ זאוויסבייטן פאר הויז אדער פאר קאטעדזש.

הייווער הייטס. גלענצענדע נייע 6 רום הויז, אויך פלארס און פיניש, סטאקא פויערנישד גאראדזש, 40 פוס לאט, פול־קראפט עלעקטריק, פריין $8,250. וועט אויסבייטן פאר א גארט ענד הויז.
S. S. STEVENSON & CO. LTD.
706 Electric Railway Chambers
Ph.88 711 Evenings 47 073

צו פארקויפן א וואדראו וואש מאשין, ביליק, אין ערשט קלאסיקן צושטאנד. טע־לעפאנירט 28 727.

שטייט — קוקט — בילדערס !
40 ערשט קלאסיקע 33 פוס לאטס סאוט פון פארטעדזש. קאן פארקויפן אין בלאק אדער סיינגל לאטס צוצופאסן דעם קונה.
BOYLE-BOWLES REALTY CO.
205 Kensington Bldg.
Ph. 24 061; Res. 45 228

אפארטמענט בלאק, גוט אויסגעשטעלט גארט ענד, 10 סוויטס, אלע פאררענט, ברייגנג אריין $4,700 א יאר. — פריין $25,000.

האטעל, שטעטל פון 800, קיין אפזאי־ציע. ביר פארלאר קלירט $7,000 א יאר. פריין ריכטיק.

דזשענעראל, שטעטל פון 2000, טוט $70.000 א יאר ביזנעס. סטאק $15.000 צו א רייט צום דאלאר.

פיקטשור שאו, שטעטל פון 1000, קיין אפזאיציע. 500 פלעצער. אלע אייעריג־טונגען. נעמט אריין $13.000 א יאר — פריין ריכטיק.

מיר האבן בארגענס אין האטעלן און אין אלע סארטן ביזנעס. לאזט אונז וויסן וואס איר ווילט.
SCOTT REALTY CO. Ltd.
11 C.P.R. Office Bldg. Phone 89 644

געשעפט געלעגנהייטן Business Opportunities

מאנופעקטשורינג, ענגליש שפרעכנדער יונגערמאן פארלאנגט אלס פארטנער, גוט ביזנעס געשעפט. $4.000 קעש נויטיק. וועט זיכער מאכן איבער $300 א מאנאט. דריי גודס, אלבערטא שטעטל, סיילס, $20,000 א יאר, זייער קליינער סטאק און פיקסטשורס. רענט בלויז $15. א גע־שעפט אז מען קאן זיין זיכער מיט דער־פאלג.

גראסערי און בוטשער, גאלזיאנער גע־נענט, סטאק און פיקסטשורס $1,750. רענט מיט באקוועמע 5 רומס, $40. אן אלטער גוטער געשעפט.

אויב איר ווילט א געשעפט, זעט
ח. פערלמאן, י. יאן, ג. זעלטשען
MUTUAL AGENCIES
796 Main Street Phone 51 000

זייער א גוטע דזשענעראל סטאר אין א גוטער שטעטל אין פאסקאטשעוואן מיט פארקויפט ווערן ווייל דער איינגנטימער האט אן אנדער ביזנעס צו אטענדן. סטאק אדום 11,500, פיקסטשורס $1,000. א גוטער מאן מיט $4,000 אדער $5,000 קאן עס הענדלען און מאכן זייער גוט. זיך ווענדן צו דאס אידישע וואָרט באקס 7664.

היינט אויף דער ראדיא

CKY
ווייניפעג
4.00—מוזיק.
9.00—קענערזען פאסיפיק שטונדע טשיין CNRW 780
ווייניפעג
6.30—פארט גערי האטעל מוזיק, ארטיס־טען פלארענס גלען, סאפראנא, טאראנטא. CKX 540
ברענדאן
8.00—פיטשור פאר קינדער
8.30—מוזיקאלישע פראגראם. CJGX 650
יארקטאן
7.15—פארמערס פריידי ראדיא שעה.
8.30—סטודיע מוזיק. CJRW 499.7
פלעמינג
5.40—מוזיק.
6.00—אנקל פיטער. KDKA 980
6.00—פיטסבורג פארשייד. פראגראם. WTAM 1070
7.00—קלייוולאנד. קאנצערט ארקעסטער. WMAQ 670
7.30—שיקאגא. פענמענס קלאסיקס. WLS 870
8.00—שיקאגא. פארשייד. פראגראם. WBBM
8.30—שיקאגא. פערל פון מוזיק. WCCO 810
9.00—מינעאפאלים, סט. פאול. מוזיק. KMOX 1090
9.30—סט. לואיס. מוזיקאל. פראגראם. WOR 710
10.00—נוארק. ארקעסטער, געזאנג WGN 720
10.30—שיקאגא. פארשייד. פראגראם. WMAQ 670
11.00—שיקאגא. טאנץ מוזיק. WCCO 810
11.20—מינעאפאלים. ארקעסטער. WIBO 560
12.00—שיקאגא. סעלבריטי פראגראם.

אנטשולדיקונג
דורך א מיספארשטענדניש איז אפנע־דרוקט געווארן דער נאמען פון דזשעני קאליף אויף א מיי קארטל פאר דער מאונט כרמל קליניק, פאר שבת דעם 15טן מארץ, אן איר דערלויבניש.
פארזיצערן פון סאשעל קאמיטע פון נורלם אקז. מאונט כרמל קליניק

דעם מאקאריווער רבינ'ס היים
איז 413 באיד עווע. דארט דאוונט ער בכמני כל יום בבוקר 9 אויינער פונקט. ווי אויך אין אוונט. טעלעפאן 56 591

מצה ! מצה !
ד. טולטשינסקי
465 פרישארד עווע. טעלעפאן 54 336.
איך בין מודיע אלע קאנטרי איהן, סטאר־קיפערס, פערלערס, אז זיי קריגן ביי מיר אלע מינים מצות צו האלסייל פריין. ווי אלע יאר וועל איך אויך היינטיקס יאר צופרידנשטעלן אויף דעם בעסטן אופן. ריטייל פאר ווייניפעג—מיט 30 פונט מצה גיב איך 1 פונט פאטייטא מעל פ ר י י.
D. TOOLCHINSKY
465 Pritchard Ave. Winnipeg

סילקענע זאקן
האלב פריין
טשאנג לי סילק פרעזערווירונג
שנייט אייערע זאקן בילם אין צוויי און נאך מער.
לאזט אונז דאס איבערצייגן
באקס. 25ס. ביי מעיל, 35ס.
NORTHLAND CHEMICAL CO.
614 Somerset Bldg. Winnipeg
פריין קענוועסערס פארלאנגט

טענדערס פאר פיינטן
ליבאוויטשער שול
ווען אנגענומען ווערן היינטיקע וואך. זיך ווענדן צו
SEGAL
591 Mountain Ave., Winnipeg

באקאנטמאכונג
Harvey & Wolchuk
פלאמבינג און היטינג קאנטראקטארס
האבן דערפענט א פלאמבינג און היטינג ביזנעס אין
1152 מיין סטריט
ביזנעס טעלעפאן 52 528
רעז. טעלעפאן 56 193 אדער 55 211

איילט זיך צו !
עס איז געבליבן בלויז פיר וואָכן צו פסח
גיט אריין אייערע קליידער אין צייט פאר
דריי קליינינג, דייאינג און פרעסינג
צו אייער גוט באקאנטער און ראיעלער פירמע
פאָרטנאַי ברידער
(פערט דאי וואָרקס)
און זייט זיכער צו האבן ריגע אויסגעפרעסטע קליידער אויף יום־טוב
מיר האבן בלויז איין ברענטש אין דער נאָרט ענד
וואוהין איר קאנט שיקן אייערע קליידער.
פאר צופרידנשטעלנדער ארבעט רופט אפ

PHONE	PHONE	PHONE
37 266	55 200	42 328
482-4 Portage Ave. Cor. Good	1062 Main St. Cor. Alfred	238 Lilac St. Cor. Corydon

א גרוס פון פולן
ביים
קבלת פנים
פאר
נתן בוקסבוים
דעלעגאט פון ציש"א
קינדער-גארטן פון פרץ שול אין א שיינער פראגראם
זונטאג, מארט 23טן
2.30 נ. מ.
אין
פרץ זאל
אויפזיכט, ציש"א קאמיטעט

ל. לודוויג
דזשענעראל קארפענטער, קאנטראקטאר און בילדער
אלע סארטן אלטערישאנס
סטאר פראנטס און פיקסטשורס
480 באיד עווע. טעל. 51 431

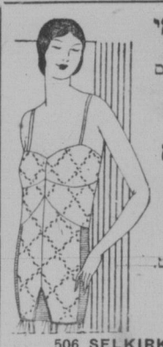

מאדאם נעמי
ספעציאליסטן
אין געמאכטע צום מאס
קאָרסעטן
און
קאָרסעלעטס
אין די נייסטע סטיילס
און פיטינגס
דאקטוריס'ס
צושריפטן
אויסגעפילט.
פריין
זייער מעסיקע
MDME NEMY
506 SELKIRK AVENUE
אנטקעגן פעלעס טעאטער

איר זייט העפלאכסט איינגעלאדן צו זעען אונזער פרילינג אויסשטעלונג פון
קאוטס, סוטס און דרעסעס
די שענסטע סטיילס — די פיינסטע שטאפן
די מייסטערווערק פון די בעסטע פאכלייט
מיר זיינען אויך ספעציאליסטן אין מאכן קליידער צו אייער אייגענער מאס — און לויט אייער אייגענעם געשמאק.
און מיר גאראנטירן פלשטענדיקע צופרידנהייט מיט אונזער
ארבעט, סטייל און פאסיקייט
אונזערע אויסנאבז זיינען קלין, אזוי אז מיר קאנען אייך אנבאטן אונזער סחורה צו פריין וואס יעדער אנדערער קאן צאלן.
MITTLEMAN'S GARMENTS
543 SELKIRK AVE. PHONE 52 939
נעקסטע טיר צו שטיימאנס הארדווער

הענט געפיינטעטע
ארגינעלע לאמפ שיידס און קושאן קאווערס
אין פארשיידענע דעזיינס
געמאכט צו ארדער
קומט און זעט אונזער ארבעט
א. דזכאן
ARTISTIC LAMP SHADE CO.
839½ Main St. Phone 52 576

מ. מארנאליס

אייראפייאישער
ספעציאליסט זייגערמאכער אנאנגעמדיגט אלע זייגע פריינגס, לאנדס־ליט און באקאנטע
אז ער האט איבער געמופט פון 811 מיין סטריט אין זיין נייער סטאר
192½ היינינס עווענוי

אויפמערקזאם !
מיר פיקסן אלערליי פוירניטשור.
מיר גאראנטירן פאר דער ריפעירינג
N. H. UPHOLSTERING SHOP
& all kinds of furniture repairing
219 Selkirk Ave. Natan Heller, prop
Phone 52 116

שפארט געלט !
ארדערט אייער סוט אויף פסח איצט
סוטס געמאכט צו אייער מאס פון גוטן און שיין אויסזעענדיקן קראט
$27.50
און העכער
סטייל, ציפאסונג און ארבעט גאראנטירט
איר זייט העפלאכסט איינגעלאדן צו זעען אונזערע נייע ספרינג פעטערנס
WINNIPEG TAILORING
264½ MAIN ST.
ס. אייראן איינגנטימער

וועז איר דעקאָרירט אייער היים

דארפט איר ניט גיין דאון טאון. מיר האבן אין סטאק דעם פיינסטן אויסוואל פון
וואל פייפער, פיינט, ווארניש, ענעמלס, עלעקטרישע סופליים און הארדוועיר
מיר לאדן אייך איין צו זעען אונזער סטאק. וואל פייפער סעמפל בוך געשיקט אויף אייער פארלאנג
שנעלע דעליווערס צו אלע טיילן פון שטאט
פלאר וועקס א פונט .50ס. ספעשל פריין אויף אלע פיינטס
DONER & COPP
847 MAIN ST., WPG. PHONE 57 066

שווארץ'ס בארבער שאפ

ספעציאליזירונג אין ליידיס הערקאטינג, מארסעלינג, וואטער וועווינג פינגער וועווינג

אויך מענערשע און קינדערשע הערקאטס
ספעציעלע אראנזשמענטס פאר חתונות
ריין און סאניטאריש מעסיקע פריין
פאר אפאינטמענטס טעלעפאנירט 52 254
Schwartz's Barber Shop and Hairdressing Parlor
PHONE 52 254 :: 296 SELKIRK AVE

באקאנטמאכונג!
צו די מיטגלידער פון
היברו סיק בענעפיט סאסייטי
THE HEBREW SICK BENEFIT ASSOCIATION WINNIPEG
ביי דער לעצטער אלגעמיינער פארזאמלונג פון דער היברו סיק בענעפיט סאס. זיינען מיר אויך באשטימט געווארן צוצושטעלן פרעסקריפשאנס און אנדערע מעדיצינען לויט דעם צושריפט פון דער סאסייטיס דאקטאר פאר די מיטגלידער.
מיר ווילן אייך לאזן וויסן, אז די באדינונג פון יעדער פון אונזערע דריי סטארס זיינען פאר דער נוצלאכקייט פון אייערע מיטגלידער. די סטארס געפינען זיך אין דער נארט ענד, סט. דזשאנס און צענטראלע דיסטריקטן, און איר וועט אז צווייפל זיי אויסנעפינען צו זיין זייער באקוועמלאך.
יעדע סטאר אין גוט אויסגעשטאטעט מיט פרישן סטאק — וואס איז אונ־טער אויפזיכט פון א קוואליפיצירטן פארמאצעוטן — און מיט דער הילף פון אונזער מאטארסייקל קאנען מיר דעליווערן א סך שנעלער.

פאר דער וואך באטן מיר אן ספעציעלע עקאנאמיעס

מאדעס, די נייע באקוועמע, פארם פיטינג אין סופעריאר פראדוקט פון דזשיי. אין דזשיי. צוויי פאר — 85c

עקסטראקט מאולט און קאד ליווער אויל, א גלענצענדער טאניק פאר קינדער, געמאכט אין ענגלאנד ביי א דאיעלער פירמע. 2 פונט פלעשל — 79c

ליקוויד פעטראליטיס, 16 אונצ. — 39c

דעקסטרי מאלטאס פאר — 69c

ליסטערין, גרויסער סייז — 73c

ברוטיש קאנסאלס סיגארעטס, די נייע סטייל באקס פון פופציק סיגארעטס — 50c

קראשען זאלץ, דזשייענט פעקעדזש אנטהאלט איין דריטל מער ווי דער רעג. סייז — 69c

סקול פענסילס, מידיאום לעד, הארדוואוד אין אן אסארטמענט פון קאלירן, א דאזן — 29c

פרי !
א שיסל גאלד פיש פריי מיט יעדן פון די פאלגנדע 50 סענ־טיקע ארטיקלען:—
נייעלס די דענטא טוט פייסט
נייעלס דענטאלאר טוט פייסט.
ווייזלדערס טארקאד קאוף סירופ.
ווייזלדערס קאלד קעפסולס.

דאנדערין, גרויסער סייז — 79c

בייבים שפיין באטלס, 8 אונצ. — 5c

בלעק בענד נייפלס — 5c

מינטס טוט פייסט: 1 דר. טשאלס צוין בערשטל: 1 נייעלס טאלקום.. די דרין פאר — 39c

הייסע־וואסער באטלס $2 ווערט. רוויטע, בלויע, גרינע און ווייאלעט קאלירן, עטוואס אומפערפעקט אין בלויז די קאלירן. נאראנ־טירט פאר א יאר — 69c

ווען דער דאקטאר קומט צו די מיטגלידער פון ה. ס. ב. ס. אדער צו זייערע פאמיליעס זאלן זיי אים בעטן צו שיקן די פרעסקריפשאנס צו

Joseph Wilder—Druggist
אפערירט
ST. JOHN'S PHARMACY
Main St. at Mountain
PHONE 55 949
NORTH END PHARMACY
Main St. at Pritchard
PHONE 56 398
Ownership of
CENTRAL DRUGS LTD., NOTRE DAME AVE. PHONE 28 675

:: פאטראניזירט אונזערע אדווערטייזער ::